

**T.C. ULAŖTIRMA VE
ALTYAPI BAKANLIĞI**

TÜRKİYE ACİL YOL REHABİLİTASYONU VE YENİDEN YAPIM PROJESİ

**TOHMA, AĞIN VE BEYLERDERESİ KÖPRÜLERİ DEPREM HASAR
ONARIMI ALT PROJESİ (P5)**

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005

Final

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 2 / 83

Bağlıca Mah. Çambayırı Cad. Çınar Plaza No:66/5 06790 Etimesgut/ ANKARA

Tel: +90 312 472 38 39 Faks: +90 312 472 39 33

Web: cinarmuhendislik.com

E-mail: cinar@cinarmuhendislik.com

Bu raporun tüm hakları saklıdır.

Raporun tamamı ya da bir bölümü, 4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca, Çınar Mühendislik Müşavirlik A.Ş.'nin yazılı izni olmadıkça; hiçbir şekil ve yöntemle sayısal ve/veya elektronik ortamda çoğaltılamaz, kopya edilmez, çoğaltılmış nüshaları yayımlanamaz, ticarete konu edilemez, elektronik yöntemlerle iletilemez, satılamaz, kiralanamaz, amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılmaz.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 3 / 83

Proje Sahibi	T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM)
Adres	Devlet Mah. İnönü Bulvarı No:14 06420 Çankaya/ANKARA
İletişim	Telefon: +90 (312) 449 90 00 Faks: +90 (312) 449 71 55 E-posta: info@kgm.gov.tr
Proje Başlığı	Türkiye Acil Yol Rehabilitasyonu ve Yeniden Yapım Projesi
Alt Proje Başlığı	Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri Deprem Hasar Onarımı
Alt Proje Yeri	Malatya ve Elazığ
Danışman	Çınar Mühendislik Müşavirlik A.Ş. Uluslararası Finanslı Projeler Departmanı
Adres	Bağlıca Mah. Çambayırı Cad. Çınar Plaza No: 66/5 06790 Etimesgut / ANKARA
İletişim	Telefon: +90 (312) 472 38 39 Faks: +90 (312) 472 39 33 E-posta: cinar@cinarmuhendislik.com
Tarih: Temmuz 2024	
<i>Bu dokümanın aslı İngilizce olarak hazırlanmış olup, İngilizce ve Türkçe versiyonları arasında herhangi bir uyumsuzluk olması durumunda İngilizce versiyon dikkate alınacaktır.</i>	

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 4 / 83

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	4
TABLolar LİSTESİ	6
ŞEKİLLER LİSTESİ	6
KISALTMALAR VE TANIMLAR	7
1 GİRİŞ	9
1.1 Proje Arka Planı	9
1.2 Alt Projenin Tanımı.....	12
1.3 Kapsam ve Amaçlar.....	15
1.4 Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı Yapısı	15
2 YASAL ÇERÇEVE	17
2.1 Ulusal Mevzuat	17
2.2 Uluslararası Standartlar	20
2.2.1 AİİB'nin Çevresel ve Sosyal Çerçevesi	20
2.2.2 Diğer Ç&S Kılavuz Dokümanları	21
2.2.3 Uluslararası Çevresel ve Sosyal Sözleşmeler.....	21
2.3 Boşluk Analizi.....	23
3 KURUMSAL DÜZENLEMELER	28
3.1 Organizasyonel Yapı.....	28
3.2 Roller ve Sorumluluklar	30
3.3 Kapasite Geliştirme ve Eğitim.....	32
4 POTANSİYEL Ç&S RİSKLER VE ETKİLER	35
4.1 Arazi Kullanımı ve Toprak Yönetimi	36
4.2 Gürültü ve Titreşim Yönetimi	36
4.3 Hava Kalitesi ve Sera Gazı Yönetimi.....	36
4.4 Su Kaynakları, Su Kalitesi ve Atıksu Yönetimi	37
4.5 Kaynak ve Atık Yönetimi	37
4.6 Kültürel Miras Yönetimi.....	37
4.7 Biyoçeşitlilik Yönetimi	37
4.8 Sosyal Etki Yönetimi	38
4.8.1 İnşaat Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler	38
4.8.2 İşletme Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler	40
4.9 İşgücü ve Çalışma Koşulları Yönetimi	40
4.9.1 İnşaat Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler	40
4.9.2 İşletme Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler	41
4.10 İş Sağlığı ve Güvenliği.....	41
4.10.1 İnşaat Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler	43
4.10.2 İşletme Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler	43

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 5 / 83

4.11	Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Emniyeti	44
5	ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANININ UYGULANMASI.....	45
5.1	Değişim Sürecinin Yönetimi.....	45
5.2	Paydaş Katılımı.....	45
5.3	Şikayet Giderme Mekanizması.....	47
5.4	Çevresel ve Sosyal İzleme Faaliyetleri.....	48
5.5	İzleme, Raporlama ve Değerlendirme	49
6	ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM VE İZLEME PLANI.....	50
	EK-1 DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİM FORMU	75
	EK-2 RASTLANTISAL BULUNTU/BULGU PROSEDÜRÜ	80
	EK-3 ACİL DURUM HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI	83

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 6 / 83

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Proje Özet Bilgileri	9
Tablo 2. Alt Projelerin Sınıflandırılması	10
Tablo 3. Alt Projede Kullanılan İlgili Tesisler ve Alt Projenin Mevcut Durumu	14
Tablo 4. ÇSYP'nin Yapısı ve İçeriği	15
Tablo 5. Ulusal Mevzuat Kapsamında Öne Çıkan Kanunlar	17
Tablo 6. Ulusal Mevzuat Kapsamında Öne Çıkan Yönetmelikler	17
Tablo 7. Uluslararası Anlaşmalar, Sözleşmeler ve Protokoller	21
Tablo 8. Ulusal Mevzuat ile AİB ÇSS'leri Arasındaki Karşılaştırma	24
Tablo 9. ÇSYP'nin Uygulanmasıyla İlgili Roller ve Sorumluluklar	30
Tablo 10. Konsolide Eğitim Programı	34
Tablo 11. Etki Azaltma ve İzleme Planı – İnşaat Aşaması	51
Tablo 12. Etki Azaltma ve İzleme Planı-İşletme Aşaması	67

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Proje Konumu Haritası.....	11
Şekil 2. Tohma Köprüsü Alt Proje Alanı	12
Şekil 3. Ağın Köprüsü Alt Proje Alanı.....	13
Şekil 4. Beylerderesi Köprüsü Alt Proje Alanı	13
Şekil 5. ÇSYS Organizasyon Yapısı	29
Şekil 4. Etki Azaltma Hiyerarşisi	35

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 7 / 83

KISALTMALAR VE TANIMLAR

AAT	Atık Su Arıtma Tesisi
AB	Avrupa Birliği
ADHMP	Acil Durum Hazırlık Müdahale ve Planı
AIIB	Asya Altyapı Yatırım Bankası
Alt proje	Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri Deprem Hasar Onarımı
Ana Proje	Türkiye Acil Yol Rehabilitasyonu ve Yeniden Yapım Projesi
BEKRA	Büyük Endüstriyel Kaza Risklerinin Azaltılması
BUB	Bölgesel Uygulama Birimi
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
CDŞT	Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirme
ÇINAR	Çınar Mühendislik Müşavirlik A.Ş.
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSDT	Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇSG	Çevre Sağlığı ve Güvenliği
CSİ/CT	Cinsel Sömürü ve İstismar/Cinsel Taciz
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇSP	Çevresel ve Sosyal Politika
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standart
ÇSYL	Çevresel ve Sosyal Yasaklı Listesi
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
ÇSYS	Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi
CTŞ	Cinsiyet Temelli Şiddet
DBG	Dünya Bankası Grubu
DSY	Değişim Sürecinin Yönetimi
EA	Etki Alanı
GKRP	Geçim Kaynakları Restorasyon Planı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
KGM	Karayolları Genel Müdürlüğü
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım
MoTAT	Mobil Atık Takip Sistemi
PEK	Projeden Etkilenen Kişi
PEKM	Projeden Etkilenen Kişiler Mekanizması
PİS	Proje İşlem Sorgusu
PKP	Paydaş Katılım Planı
PTD	Proje Tanıtım Dosyası
PUB	Proje Uygulama Birimi
RBP	Rastlantısal Buluntu/Bulgu Prosedürü
ŞGM	Şikayet Giderme Mekanizması
TAG	Tarsus Adana Gaziantep
TCEP	Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 8 / 83

UAB	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
UÇT	Uyuşmazlık Çözümü Talepleri
UİT	Uygunluk İncelemesi Talebi
Y-ÇSYP	Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
YYP	Yeniden Yerleşim Planı

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 9 / 83

1 GİRİŞ

Türkiye Acil Yol Rehabilitasyonu ve Yeniden Yapım Projesi (Ana Proje), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) tarafından etkin bir şekilde yürütülmesi ve ulusal mevzuata uygunluğun sağlanması amacıyla planlanmış ve hazırlanmıştır. Proje aynı zamanda Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB) çevresel ve sosyal politikalarına da uygun olarak uygulanacaktır.

Proje, Türkiye'nin güneydoğusunda 6 Şubat 2023 depremleri nedeniyle zarar gören yolları, tünelleri ve köprüleri rehabilite edip yeniden inşa edecektir. Proje faaliyetleri, beş (5) alt proje aracılığıyla yürütülecek olup, bu alt projeler, gerekli güvenlik ve kapasite standartlarını karşılamak için ulaşım altyapısının rehabilite edilmesi ve iyileştirilmesini içerecektir. Ayrıca, gelecekteki deprem etkilerini hafifletmek ve dayanıklı hale getirmek amacıyla iklim dirençli önlemlerin entegrasyonunu sağlayacaktır. Alt projeler, Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü (Mersin) ve 8. Bölge Müdürlüğü (Elazığ) yetki alanları içinde yer almaktadır.

Depremler nedeniyle acil yardıma ihtiyaç olduğu göz önünde bulundurularak, önerilen proje için çevresel ve sosyal (Ç&S) değerlendirmeler için aşamalı bir yaklaşım uygulanacaktır. Bu bağlamda, 5. Bölge Karayolları Müdürlüğü ile Çınar Mühendislik Danışmanlık A.Ş. (ÇINAR) arasında, AIIB standartları ve ulusal mevzuata uygun olarak Çevresel ve Sosyal dokümanların hazırlanması için 14.02.2024 tarihinde bir sözleşme imzalanmıştır.

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Ana Proje kapsamındaki alt projelerden biri olan "Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri Deprem Hasar Onarımı" için hazırlanmıştır. Bu noktada belirtilmelidir ki, her alt proje için ayrı Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı hazırlanmaktadır.

1.1 Proje Arka Planı

Ana Proje, Türkiye'nin güneydoğusunda Şubat 2023 depremleri tarafından zarar gören yolları, tünelleri ve köprüleri rehabilite edecek ve yeniden inşa edecektir. Proje faaliyetleri, beş (5) alt proje aracılığıyla yürütülecek olup, bu alt projeler, gerekli güvenlik ve kapasite standartlarını karşılamak için ulaşım altyapısının rehabilite edilmesi ve iyileştirilmesini içerecektir. Ayrıca, gelecekteki deprem etkilerini hafifletmek ve dayanıklı hale getirmek amacıyla iklim dirençli önlemlerin entegrasyonunu sağlayacaktır. Bu alt projeler, Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü (Mersin) ve 8. Bölge Müdürlüğü (Elazığ) yetki alanları içinde yer almaktadır.

Ana Proje özet bilgileri Tablo 1'de sunulmuş olup ilgili Bölge Müdürlüklerine göre sınıflandırılan alt projeler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 1. Proje Özet Bilgileri

Proje Adı	Türkiye Acil Yol Rehabilitasyonu ve Yeniden Yapım Projesi
Proje Numarası	P000848
Sektör/Alt Sektör	Ulaşım/Yollar
Finansman Durumu	Hazırlık Aşamasında
Amaç	"Türkiye'deki depremden etkilenen bölgelerde bulunan temel ulaşım altyapısını rehabilite ederek, bağlantıyı yeniden sağlamak ve mal ve insanların güvenli ve verimli hareketini mümkün kılmak."
Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Risk Kategorisi	Kategori B
Risk	Orta

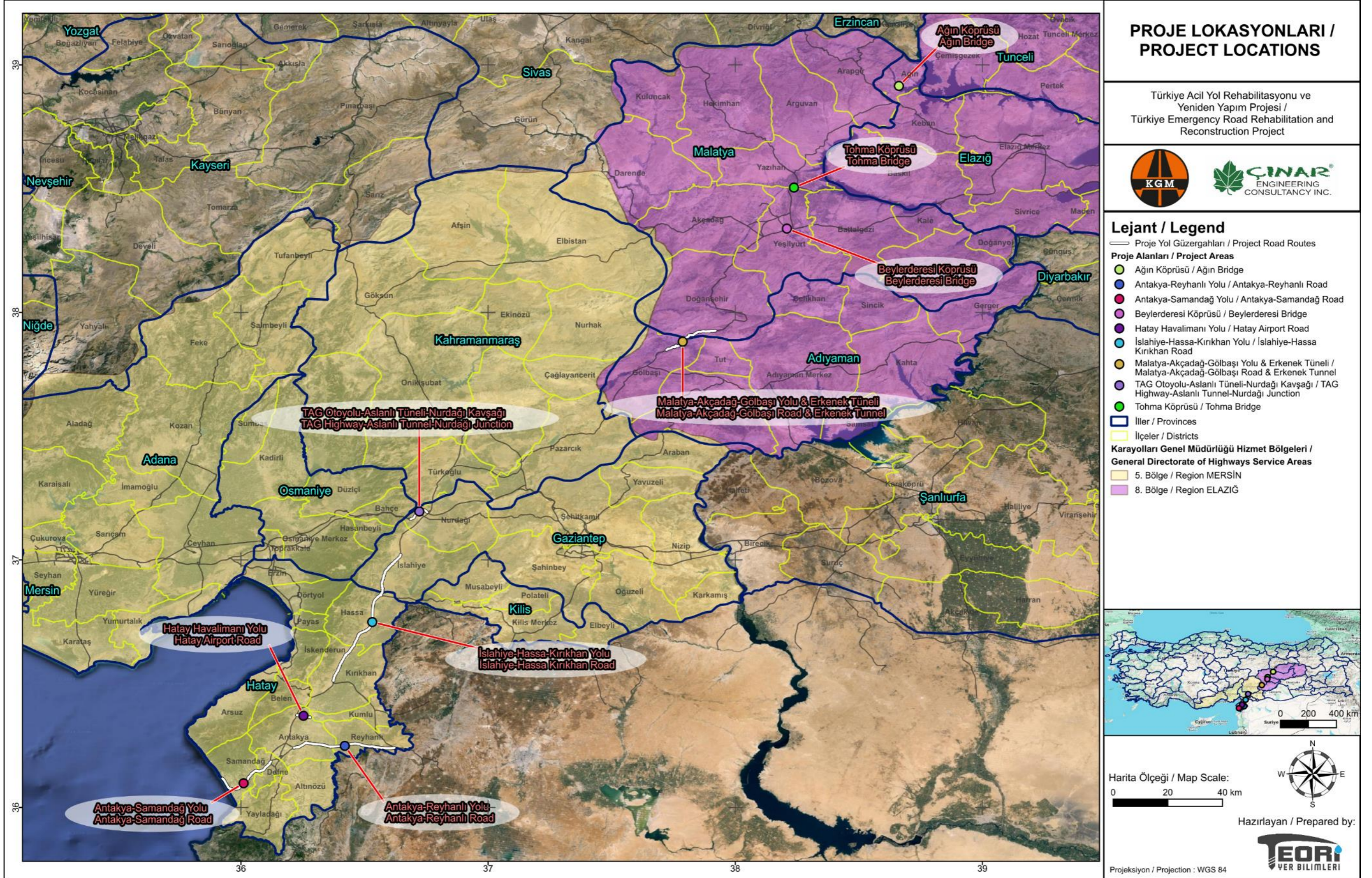
ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 10 / 83

Tablo 2. Alt Projelerin Sınıflandırılması

Sorumlu Bölge Müdürlüğü	Alt Proje Numarası	Alt Proje Adı	İl/İlçe
5. Bölge Müdürlüğü (Mersin)	P1	Tarsus Adana Gaziantep (TAG) Otoyolu Aslanlı Tüneli (Km: 214+490) - Nurdağı Kavşağı (Km: 223+115) Arası, Bu Bölümdeki Tüm Hasarların Onarımı ve Viyadüklerin Depremlere Karşı Güçlendirilmesi İnşaat Çalışmaları	Gaziantep/Nurdağı
	P2	İsliye-Hassa-Kırıkhan Yolu (Km: 24+500 - 84+500), Antakya-Reyhanlı Yolu (Km: 0+000 - 42+500) Sıcak Bitümlü Karışım Onarım Çalışmaları, Hatay Havalimanı Yolu Zemin Çalışmaları, Sanat Yapıları ve Üstyapı İnşaat Çalışmaları	Hatay
	P3	Antakya-Samandağ Yolu (Samandağ Kavşağı Dahil) Km: 0+000-26+850 Bölümü Tedarik İnşaat Çalışmaları	Hatay/Samandağ
8. Bölge Müdürlüğü (Elazığ)	P4	(Malatya-Akçadağ) Kavşağı- Gölbaşı Yolu (Depremde Zarar Gören Erkenek Tüneli ve Erkenek Tüneli-Karanlıkdere Bölümü İnşaat Çalışmaları)	Malatya/Doğanşehir Adıyaman/Gölbaşı
	P5	Depremde Hasar Gören Teknolojik Köprülerin Onarımı (Tohma, Ağın, Beylerderesi Köprüleri Deprem Hasar Onarımı)	Malatya Elazığ

Alt projelerle ilgili il ve ilçe bilgileri Tablo 2'de özetlenmiştir. Ana proje Hatay, Gaziantep, Malatya, Elazığ ve Adıyaman illerini kapsamaktadır. Tüm alt projelerin konumlarını gösteren harita Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Proje Konumu Haritası

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 12 / 83

1.2 Alt Projenin Tanımı

Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri Deprem Hasar Onarımı

Alt projenin kapsamı: Depremde hasar gören üç teknolojik köprü'nün onarımı ve güçlendirilmesi.

Tohma Köprüsü, köprü ayaklarının her iki tarafında yer alan modüler genişleme derzlerinde yapısal sorunlar yaşamıştır. Tohma Köprüsü'nün sismik mesnetleri ve genişleme derzleri alt proje kapsamında değiştirilecektir.

Ağın (Eğik Askılı) Köprüsü'nde, 3 kablo tendonunda kablo kopması ve her bir yan ayakta ve her bir orta ayakta birer adet olmak üzere toplam 4 adet pot desteğini etkileyen teflon soyulması gibi yapısal sorunlar hasar kapsamındadır. Hasar tespit ve onarım çalışmalarının 32 adet eğik askı teli için yapılması planlanmaktadır.

Beylerderesi Köprüsü'nün kenar açıklık segmentlerinin duvarlarında genişliği 2,5 ila 3 mm arasında değişen çatlaklar ve köprü'nün her iki girişindeki modüler genişleme derzlerinde hasar bulunmaktadır. Beylerderesi Köprüsü'nün yapısal mesnetleri ve genişleme derzleri alt proje kapsamında değiştirilecektir.

Alt proje konum haritaları sırasıyla Şekil 2, Şekil 3 ve Şekil 4'te sırasıyla Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri için verilmiştir.

Şekil 2. Tohma Köprüsü Alt Proje Alanı

Şekil 3. Ağın Köprüsü Alt Proje Alanı

Şekil 4. Beylerderesi Köprüsü Alt Proje Alanı

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 14 / 83

Alt proje kapsamında teknolojik köprüler deprem hasar onarımı çalışmaları için kullanılan şantiye ve konaklama alanlarını içeren ilgili tesisler ve alt projenin mevcut durumu Tablo 3'te verilmiştir. Alt projede istihdam edilecek işçi sayısının 50 civarında olacağı tahmin edilmektedir. Alt projedeki inşaat işleri için tüm işçilerin erkek çalışanlardan oluşması beklenmektedir. Alt projede, yerel olarak işe alınan az sayıda kadın çalışanın servis işleri, yemek pişirme ve temizlik işlerinde yer alması beklenmektedir. P5 alt projesi ile ilgili değerlendirmeler de dahil olmak üzere ana proje için ayrı bir Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti (ÇSDT) çalışması (CNR-KGM-TERRRP-CSDT-001) yapılmıştır.

Tablo 3. Alt Projede Kullanılan İlgili Tesisler ve Alt Projenin Mevcut Durumu

Alt Proje Adı*	Yüklenici Adı	Sözleşme Tarihi	Başlangıç Tarihi	Beklenen Tamamlanma Tarihi	Mevcut İnşaat İlerlemesi**	Yardımcı Tesis		Tesisin özellikleri ve nitelikleri
Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprülerinin Rehabilitasyonu/Deprem Hasar Onarımı	"Enkon İnşaat A.Ş." (ENKON)	16.10.2023	20.10.2023	25.09.2024	72 %	Tohma Köprüsü	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası	N/A*** (Malzemeler yurt dışından satın alınacak ve montaj/kurulumu yapılacaktır)
						Ağın Köprüsü	Ağın Şantiyesi	
						Beylerderesi Köprüsü*	N/A	

* Faaliyetler Tohma Şantiye ve Konaklama Sahasında kontrol edilecek ve yönetilecektir.

** Bu, 07.06.2024 tarihi itibarıyla yapılan işin tamamlanma yüzdesidir.

*** Alt proje kapsamında herhangi bir taş ocağı veya arıyet sahası, asfalt plenti, beton santrali veya kırıcı/mekanik tesis kullanılmayacaktır.

Alt proje için Etki Alanı (EA), deprem hasar onarımı yapılacak köprülerdeki yolların her iki tarafında 250 metrelik bir koridoru içerecek şekilde belirlenmiştir. Ayrıca, şantiye ve konaklama alanlarını kapsayan 250 metre yarıçapında bir alan da EA olarak belirlenmiştir.

Faaliyetlerin kapsamı ve yerleşim yerlerine olan uzaklığı göz önüne alındığında, alt projenin etkileri sınırlıdır.

Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası, aynı zamanda hayvancılık ve süt besiciliği yapan özel mülkiyetli bir arazi sahibinden kiralanmıştır.

Geçim kaynakları üzerindeki etkiler değerlendirilmiş ve arazi sahibinin daha önce ek gelir elde etmek amacıyla arazisini şantiyelere kiraladığı belirtilmiştir. Arazi sahibi tarım ve hayvancılık faaliyetlerine alt proje alanı dışında devam etmektedir.

Ayrıca Ağın Köprüsü altında küçük ölçekli balık yetiştiriciliği faaliyeti olduğu tespit edilmiştir.

Bu faaliyete ilişkin yapılan görüşmelerde, teknolojik köprü onarım faaliyetlerinin orada devam eden faaliyetlere olumsuz bir etkisinin olmadığı değerlendirilmiştir.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 15 / 83

1.3 Kapsam ve Amaçlar

ÇSYP'nin temel amacı, alt proje kapsamında uygulanacak Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) için kapsamlı bir plan oluşturmaktır. Ayrıca, proje yönetimini, proje standartlarına uyum sağlamak için gerekli olan temel araçlarla donatmayı ve Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED) çerçevesinde belirlenen çevresel ve sosyal hedeflere ulaşmayı da amaçlamaktadır. ÇSYP ayrıca, ilgili yönetim stratejilerinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli yasal ve kurumsal gereklilikleri yerine getirmenin yanı sıra, projede yer alan KGM ve yüklenici/alt yüklenicilerin ilgili rollerini ve sorumluluklarını da belirlemektedir. ÇSYP'nin temel amaçları şunlardır:

- Projenin uymakla yükümlü olduğu çevre, sağlık ve güvenlik (ÇSG), sosyo-ekonomik ve kültürel miras politikaları, standartları ve yasal mevzuatının genel bir değerlendirmesini sağlamak,
- Alt proje yaşam döngüsü boyunca beklenen tüm olumsuz çevresel ve sosyal, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) risklerini ve etkilerini belirlemek,
- Alt proje inşaat ve işletme aşamalarında ÇSG risklerini yönetme konusunda ÇSG politikaları, standartları ve yasal düzenlemelere uygun olarak rehberlik sağlamak ve Proje taahhütlerinin yerine getirilmesini sağlamak,
- KGM ve yüklenicilerin alt proje inşaat ve işletme aşamalarında ÇSG gerekliliklerine uyumunu sağlamak için rollerini ve sorumluluklarını belirlemek,
- Alt proje yaşam döngüsü boyunca ÇSG gereksinimlerinin etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için kapasite geliştirme ve eğitim için bir çerçeve oluşturmak,
- İnşaat faaliyetlerinin, ÇSG politikalarına, uluslararası standartlara ve yasal düzenlemelere uygunluğunu sağlamak için doğru bir şekilde izlenmesini sağlamak,
- ÇSG uyum performansını sağlamak için raporlama sistemlerinin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması,
- Süregelen gelişim ve ÇSG uyum kapsamını sağlamak.

ÇSYP, Proje tarafından planlanan yaklaşımı belirtir ve KGM ile danışmanları ve yüklenicileri tarafından tanımlanan çevresel ve sosyal etkilerin önlenmesi veya hafifletilmesini içerir.

1.4 Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı Yapısı

ÇSYP kapsamında ele alınan konular Tablo 4 ile sunulmuştur.

Tablo 4. ÇSYP'nin Yapısı ve İçeriği

1. Giriş
Proje arka planı ve alt projelerin açıklaması ile ÇSYP'nin kapsamı ve hedefleri hakkında özet bilgi.
2. Yasal Çerçeve
Ulusal mevzuatın, uluslararası standartların (AIIB Çevresel ve Sosyal Çerçeve (ÇSÇ) ve diğer Çevresel ve Sosyal kılavuz dokümanları) ve boşluk analizinin açıklaması.
3. Kurumsal Düzenlemeler
Planın uygulanması için kurumsal yapılar, roller ve sorumluluklar ile kapasite geliştirme ve eğitim gereksinimleri.
4. Potansiyel Ç&S Riskler ve Etkiler

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 16 / 83

Beklenen tüm olumsuz çevresel ve sosyal (Ç&S) risklerin ve etkilerin belirlenmesi.

5. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nın Uygulanması

Değişim yönetim sürecini, paydaş katılımını, şikayet giderme mekanizmasını ve izleme, raporlama ve değerlendirme gereksinimlerini kapsamaktadır.

6. Çevresel ve Sosyal Yönetim ve İzleme Planı

ÇSYP için yönetim ve izleme planı, alt projenin çevresel ve sosyal risklerini ele almak için alınacak önlemleri, ilgili Ç&S bileşenlerinin izleme ve raporlama gereksinimlerini içeren yönetim ve izleme planını kapsamaktadır.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 17 / 83

2 YASAL ÇERÇEVE

2.1 Ulusal Mevzuat

Türkiye Çevre Kanunu No. 2872, 11 Ağustos 1983 tarihli 18132 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak çevrenin korunması için sürdürülebilir kalkınma ve çevresel hedeflerle uyumlu temel ilkeleri belirlemektedir. Bu kanun, ulusal ve uluslararası standartlara göre çevresel düzenlemelerin geliştirilmesi için bir yasal çerçeve sağlamaktadır.

Çevre Kanunu ve ilişkili yönetmeliklerin yanı sıra, çevre koruma, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, insan hakları ve güvenliği ile ilgili birçok kanun Tablo 5'te listelenmiştir.

Tablo 5. Ulusal Mevzuat Kapsamında Öne Çıkan Kanunlar

Kanun	Kanun Numarası
Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu	3083
Elektrik Piyasası Kanunu	6446
Enerji Verimliliği Kanunu	5627
Kamulaştırma Kanunu	2942
Orman Kanunu	6831
Yeraltı Suları Kanunu	167
Karayolu Trafik Kanunu	2918
İş Kanunu	4857
Kültürel ve Doğal Varlıkları Koruma Kanunu	2863
Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısı ile Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun	7269
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	4982
Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu	5403
Madencilik Kanunu	3213
Belediye Kanunu	5393
Milli Parklar Kanunu	2873
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	6331
Mera Kanunu	4342
Umumi Hıfzısıhha Kanunu	1593
İskan Kanunu	5543

Yukarıda bahsedilen yasalar kapsamında geçerli olan çevresel ve sosyal düzenlemeler (iş sağlığı ve güvenliği de dahil olmak üzere) Tablo 6'da listelenmiştir.

Tablo 6. Ulusal Mevzuat Kapsamında Öne Çıkan Yönetmelikler

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi	Sayı
Çevresel İzinler ve Lisanslar (Genel)		
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği	29.07.2022	31907
Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği	10.09.2014	29115
Çevre Denetimi Yönetmeliği	12.06.2021	31509
Çevre Yönetimi Hizmetleri Hakkında Yönetmelik	01.11.2022	32000
İklim Değişikliği		
Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Yönetmelik	07.04.2017	30031
Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmeliği	17.05.2014	29003

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 18 / 83

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi	Sayı
Arazi Kullanımı ve Toprak		
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik	08.06.2010	27605
Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik	09.12.2017	30265
Orman Kanunu'nun 17nci Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik	30.11.2021	31675
Orman Kanunu'nun 18 inci Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik		
Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği	07.02.2019	30679
Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği	23.01.2010	27471
Mera Yönetmeliği	31.07.1998	23419
Su Yönetimi		
Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği	30.11.2012	28483
Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği	31.12.2004	25687
İnsan Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	17.02.2005	25730
Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik	07.04.2012	28257
Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik	11.02.2014	28910
Tehlikeli Maddelerin Su ve Çevresinde Neden Olduğu Kirliliğin. Kontrolü Yönetmeliği	26.11.2005	26005
Yer Üstü Suları, Yer Altı Suları ve Sedimentten Numune Alma ve Biyolojik Örnekleme Tebliği	21.02.2015	29274
Atık Yönetimi		
Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	26.06.2021	31523
Atık Yönetimi Yönetmeliği	02.04.2015	29314
Hafriyat, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	18.03.2004	25406
Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği	25.01.2017	29959
Atık Yağ Yönetmeliği	21.12.2019	30985
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	06.06.2015	29378
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği	31.08.2004	25569
Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	25.11.2006	26357
Maden Atıkları Yönetmeliği	15.07.2015	29417
Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik	26.03.2010	27533
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği	26.12.2022	32055
Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Yönetmeliği	30.12.2009	27448
Sıfır Atık Yönetmeliği	12.07.2019	30829
Hava Kalitesi ve Sera Gazı Emisyonlarının Yönetimi		
Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	03.07.2009	27277
Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği	06.06.2008	26898
Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği	11.03.2017	30004
Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik	17.05.2014	29003
Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik	27.10.2011	28097
Kimyasal Yönetimi		
Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi. ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik	11.12.2013	28848
Zararlı Maddeler ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik	13.12.2014	29204
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik (BEKRA)	02.03.2019	30702

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 19 / 83

Yönetmelik Adı	Resmi Gazete Tarihi	Sayı
Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	18.06.2022	31870
Toplum ve İş Sağlığı ve Güvenliği ile İş ve Çalışma Koşulları		
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	29.12.2012	28512
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	29.12.2012	28512
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	29.12.2012	28512
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	15.05.2013	28648
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	18.01.2013	28532
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	17.07.2013	28710
Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	19.12.2007	26735
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	18.06.2013	28681
İlk Yardım Yönetmeliği	29.07.2015	29429
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	30.04.2013	28633
İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği	26.12.2012	28509
Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	28.07.2013	28721
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	22.08.2013	28743
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	25.04.2013	28628
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	05.10.2013	28786
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	23.08.2013	28744
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	12.08.2013	28733
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	11.09.2013	28762
Tozla Mücadele Yönetmeliği	05.11.2013	28812
Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği	01.05.2019	30761
Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	02.07.2013	28695
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	13.07.2013	28706
Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthalı, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzük	29.09.1987	19589
Gürültü		
Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği	30.11.2022	32029
Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu ile İlgili Yönetmelik	30.12.2006	26392
Sosyal		
İskân Kanunu Uygulama Yönetmeliği	02.12.2007	26718
Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	07.10.2004	25606
Biyoçeşitlilik		
Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği	04.04.2014	28962
Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik	08.11.2004	25637
Diğer		
Karayolları Trafik Yönetmeliği	18.07.1997	23053
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik	10.08.2005	25902
Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği	21.06.2005	25852

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 20 / 83

2.2 Uluslararası Standartlar

2.2.1 AIIB'nin Çevresel ve Sosyal Çerçevesi

AIIB (Asya Altyapı Yatırım Bankası), çok taraflı bir finansal kuruluş olup, Anlaşma Maddeleri gereğince şu amaçları taşımaktadır: (a) Altyapı ve diğer üretken sektörlerle yatırım yaparak Asya'da sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı teşvik etmek, refahı artırmak ve altyapı bağlantılarını iyileştirmek; (b) Gelişme zorluklarıyla mücadele etmek ve bölgesel işbirliğini ve ortaklığı teşvik etmek amacıyla diğer çok taraflı ve ikili gelişme kuruluşlarıyla yakın işbirliği içinde çalışarak bölgesel işbirliğini ve ortaklığı teşvik etmek.

Anlaşma Maddeleri, AIIB'nin operasyonlarının, diğer politikaların yanı sıra, çevresel ve sosyal etkileri ele alan politikalara uymasını gerektirmektedir. Çevresel ve Sosyal Çerçeve (ÇSÇ), AIIB'nin çevresel ve sosyal etkileri ele alan politikalarını içermektedir. ÇSÇ, 2021 yılı ÇSÇ'sinin yerini almak üzere Kasım 2022'de değiştirilmiş ve 22 Kasım 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir. AIIB'nin Çevresel ve Sosyal Politikası (ÇSP), her proje için zorunlu çevresel ve sosyal gerekliliklerden oluşur ve şu unsurlarla desteklenir: (a) İlgili Müşteriler üzerinde uygulanabilir gereksinimleri belirleyen üç (3) zorunlu Çevresel ve Sosyal Standart (ÇSS); ve (b) AIIB tarafından finansmanı dışlanan faaliyetleri ve öğeleri belirleyen ve Müşterinin Projeden dışlaması gereken Çevresel ve Sosyal Yasaklı Listesi (ÇSDL). ÇSS, aşağıdaki konuları kapsar:

- ÇSS 1: Çevresel ve Sosyal Değerlendirme ve Yönetim,
- ÇSS 2: Gönülsüz/Zorunlu Yeniden Yerleşim ve
- ÇSS 3: Yerli Halklar.

ÇSS 1 (Çevresel ve Sosyal Değerlendirme ve Yönetim): AIIB, projenin olası olumsuz çevresel ve/veya sosyal riskler ve etkiler taşıdığına dair Müşteri ile yaptığı görüşmeler sonucunda tespit ettiğinde, Müşteri'den bu riskler ve etkilerle ilgili bir çevresel ve sosyal değerlendirme yapmasını ve ÇSS 1 gereklilikleri doğrultusunda bunları önlemek, minimize etmek, hafifletmek, dengelemek veya telafi etmek için uygun tedbirler tasarlamasını talep eder.

ÇSS 1'in amacı, projelerin çevresel ve sosyal açıdan sağlamlığını ve sürdürülebilirliğini sağlamak ve çevresel ve sosyal hususların projelerin karar verme sürecine ve uygulanmasına entegrasyonunu desteklemektir. ÇSS 1, projenin olası olumsuz çevresel riskler ve etkiler veya sosyal riskler ve etkiler (veya her ikisi) taşıması durumunda uygulanır. Çevresel ve sosyal değerlendirme ve yönetim önlemlerinin kapsamı, projenin risk ve etkilerine orantılı olarak belirlenir. ÇSS 1, proje uygulama sürecinde etkili hafifletme ve izleme önlemleri aracılığıyla çevresel ve sosyal değerlendirmenin kalitesini sağlar ve risklerin ve etkilerin yönetimini sağlar.

ÇSS 2 (Gönülsüz/Zorunlu Yeniden Yerleşim): Eğer proje, gönüllü olmayan yerleşimi içerecekse, Banka, müşteriden bu durumu sosyal bölümde değerlendirme raporunda ele almasını istemekte ve ÇSS 2 gereklilikleri doğrultusunda daha derinlemesine değerlendirme sağlamanı talep etmektedir. Müşteri bu durumu bir plan veya çerçeve içinde ele alır, bu plan veya çerçeve genellikle bir arazi edinimi ve yerleşim planı, arazi edinimi planı veya yerleşim planı (AEYYP/AEP/YYP) veya bir çerçeve durumunda arazi edinimi ve yerleşim planlama çerçevesi, arazi edinimi planlama çerçevesi veya yerleşim planlama çerçevesi (AEYYPÇ/AEPÇ/YPÇ) olarak adlandırılabilir. Bu plan veya çerçeve Banka'ya ayrı bir doküman olarak, değerlendirme raporunun ek bir parçası olarak veya raporun tanınabilir bir unsuru olarak sunulur.

ÇSS 2'nin amaçları şunlardır: (a) Mümkün olduğunca Gönülsüz Yeniden Yerleşimi önlemek; (b) Proje alternatiflerini keşfederek Gönülsüz Yeniden Yerleşimi minimize etmek; (c) Gönülsüz Yeniden Yerleşimin önlenememesi durumunda, tüm yerinden edilen kişilerin geçim kaynaklarını, mümkünse proje öncesi seviyelere göre artırmak veya en azından restore etmek ve yerleşim yardımı sağlamak; (d) Gönülsüz Yeniden Yerleşimle ilgili cinsiyete bağlı riskleri

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 21 / 83

anlamak ve ele almak ve bu süreçlerin farklı etkilerini anlamak; (e) yerinden edilmiş yoksul ve diğer savunmasız grupların genel sosyo-ekonomik durumunu iyileştirmek; ve (f) yerinden edilen kişilerin projeden elde edilen faydaları paylaşabilmesi için yeterli kaynak sağlayarak yerleşim faaliyetlerini sürdürülebilir kalkınma programları olarak tasarlamak ve uygulamak.

ÇSS 2, eğer proje Gönülsüz Yeniden Yerleşimi (Bankanın doğrudan projeye bağlı olduğunu belirlediği geçmiş veya yakın gelecekteki Gönülsüz Yeniden Yerleşim de dahil olmak üzere) içerecek veya içerebilir durumdaysa uygulanır.

ÇSS 3 (Yerli Halklar): Eğer Proje yerli halkları içeriyorsa, Banka, Müşteri'den bu durumu değerlendirme raporunun sosyal bölümünde ele almasını istemekte ve ÇSS 3 gereklilikleri doğrultusunda daha derinlemesine kapsama alınmasını talep etmektedir. Müşteri, yerli halklar üzerindeki etkileri bir Yerli Halklar Planı veya Yerli Halklar Planlama Çerçevesi içerisinde ele alır. Bu değerlendirmeler, Bankaya ayrı bir doküman olarak, değerlendirme raporunun ek bir parçası olarak veya raporun içinde tanınabilir bir unsur olarak sunulur.

ÇSS 3 Türkiye'deki Projeler için uygulanabilir değildir, çünkü ülkede yerli halklar olarak tanımlanabilecek topluluk veya gruplar bulunmamaktadır.

2.2.2 Diğer Ç&S Kılavuz Dokümanları

Aşağıdaki Ç&S Kılavuz Dokümanları alt proje için uygundur:

- Dünya Bankası Grubu (DBG) Genel Çevresel, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Kılavuzları,
- DBG İnşaat Malzemelerinin Çıkarılması için ÇSG Kılavuzları.

2.2.3 Uluslararası Çevresel ve Sosyal Sözleşmeler

Türkiye, küresel ve bölgesel çevresel kaynakların, biyolojik çeşitliliğin ve kültürel mirasın yönetimine yönelik çeşitli sözleşme ve protokollere katılmıştır. Çevre, biyolojik çeşitlilik, arkeoloji, kültürel miras ve iş gücü ile ilgili konuları kapsayan bu anlaşmalar, Tablo 7 ile sunulmuştur. Türkiye'nin bu küresel anlaşmalardaki rolü, yukarıda bahsedilen konuları korumak için uygun yönetim stratejileri oluşturulurken dikkate alınmaktadır.

Tablo 7. Uluslararası Anlaşmalar, Sözleşmeler ve Protokoller

Uluslararası Anlaşmalar, Sözleşmeler ve Protokoller	Yürürlüğe Giriş Tarihi	Türkiye Tarafından Onay/Yürürlüğe Giriş Tarihi
Çevresel Koruma		
Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi (Barselona Sözleşmesi)	1978	2022
Petrol Kirliliğinden Kaynaklanan Zararların Tazmini için Uluslararası bir Fonun Kurulmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme (FUND)	18.12.1971	18.12.1971
Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme	29.11.1969	29.11.1976
Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi (Bükreş) ve bu sözleşmelere ait protokoller, özellikle Karadeniz'de Biyolojik Çeşitliliğin ve Peyzajın Korunması Protokolü	21.04.1992	14.12.1992
Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi	22.03.1989	28.12.1993
Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi	22.05.2001	23.05.2001
Hava Kalitesi ve İklim Değişikliği		
Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi	14.11.1979	23.03.1983
Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi	22.03.1985	08.09.1990
Ozon Tabakasını İncelten Maddeler İlişkin Montreal Protokolü	16.09.1987	19.01.1991

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 22 / 83

Uluslararası Anlaşmalar, Sözleşmeler ve Protokoller	Yürürlüğe Giriş Tarihi	Türkiye Tarafından Onay/Yürürlüğe Giriş Tarihi
Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi	09.05.1992	24.05.2004
Kyoto Protokolü	11.12.1997	26.08.2009
Özellikle Afrika'da Ciddî Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşmeyle Mücadele için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi	26.12.1996	31.08.1998
Biyoçeşitlilik		
Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme (RAMSAR Sözleşmesi)	02.02.1971	13.11.1994
Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Doğal Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi (BERN Sözleşmesi)	19.09.1979	01.09.1984
Birleşmiş Milletler Biyoçeşitlilik Sözleşmesi ve Cartagena Biyogüvenlik Protokolü	24.05.2000	17.06.2003
Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)	01.07.1975	27.12.2001
Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol	23.03.1986	29.09.1986
BM Göç Eden Yabani Hayvan Türlerinin Korunmasına İlişkin Sözleşmesi (CMS)	23.06.1979	01.03.1982
Avrupa Yasa Popülasyonunun Korunmasına İlişkin Sözleşme (EUROBATS))	04.12.1991	04.10.1994
Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi	14.10.1994	14.10.1994
Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması	03.11.2001	17.07.2006
Avrupa Peyzaj Sözleşmesi	20.10.2000	10.06.2003
Kültürel Miras		
Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi	16.11.1972	14.02.1983
Avrupa Mimari Mirası Yasası	26.09.1975	12.03.1985
Avrupa Arkeolojik Mirasın Korunması Sözleşmesi	06.05.1969	29.11.1999
Avrupa Kültür Sözleşmesi	19.12.1954	10.10.1957
Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi	03.10.1985	16.05.1994
İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme (ETS No. 55) (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) ve protokolleri	04.11.1950	04.11.1950
UNESCO Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması için Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşme	14.11.1970	25.12.1979
UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi	17.11.2003	17.10.2006
UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi	20.10.2005	20.10.2005
UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi	16.11.1972	16.03.1983
İş, Güvenlik ve Sağlık		
ILO İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi	20.06.1988*	11.01.1991
ILO İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme	22.06.1981*	22.04.2005
ILO En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi	17.06.1999*	17.01.2001
ILO Zorla Çalıştırma Sözleşmesi	28.06.1930*	23.06.1998
ILO Asgari Yaş Sözleşmesi	26.06.1973*	30.10.1998
ILO Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi	09.07.1948*	03.07.1951
ILO İşçi Temsilcileri Sözleşmesi	23.06.1971*	12.07.1993
ILO İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sözleşmesi	24.06.1975*	29.09.1977
ILO İstihdam Politikası Sözleşmesi	09.06.1964*	27.11.1967
ILO Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	28.06.1952*	29.01.1975

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 23 / 83

Uluslararası Anlaşmalar, Sözleşmeler ve Protokoller	Yürürlüğe Giriş Tarihi	Türkiye Tarafından Onay/Yürürlüğe Giriş Tarihi
ILO Eşit Ücret Sözleşmesi	29.06.1951*	19.07.1967
ILO Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi	25.06.1958*	19.07.1967
ILO Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi	25.06.1957*	29.03.1961
ILO Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi	01.06.1949*	23.01.1952

*Yürürlüğe giriş tarihleri belirtilmiştir.

2.3 Boşluk Analizi

Ulusal mevzuat ile AIIB ÇSS'ler arasındaki önemli boşluklar ile proje için belirlenen boşlukları ele almak/gidermek için hazırlanan araçlar ve/veya yürütülen ek çalışmalar Tablo 8 ile özetlenmiştir.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 24 / 83

Tablo 8. Ulusal Mevzuat ile AİIB ÇSS'leri Arasındaki Karşılaştırma

ÇSS	ÇSS'nin Kapsamı / Amacı	Ulusal Mevzuat ile AİIB ÇSS'leri Arasındaki Boşluklar	Alt proje için belirlenen boşlukların giderilmesine yönelik Ç&S araçları/yapılacak ek çalışmalar
ÇSS 1 Çevresel ve Sosyal Değerlendirme ve Yönetim	Çevresel ve Sosyal Standard (ÇSS) 1, Projenin olası çevresel riskler ve etkiler veya sosyal riskler ve etkiler (veya her ikisi de) içereceği durumlarda uygulanır. Çevresel ve sosyal değerlendirme ile yönetim önlemlerinin kapsamı, Projenin risk ve etkilerine orantılı olarak belirlenir. ÇSS 1, Proje uygulama sürecinde etkili bir şekilde riskleri ve etkileri azaltma ve izleme önlemleriyle kaliteli çevresel ve sosyal değerlendirme sağlar.	<p>Ulusal ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) ile ÇSS1 arasındaki başlıca farklar şu şekildedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sosyal etki değerlendirmesinin ulusal ÇED sürecine entegrasyonu son yıllarda başlamıştır. Özellikle 29.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ÇED Yönetmeliği ile sosyal etki değerlendirmesi ulusal ÇED sürecine dahil edilmeye başlanmıştır. Ulusal ÇED süreci şu anda gelişime açıktır ancak ÇSS1'e ulaşmak için tam entegre bir sürece ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca, eş zamanlı yürütülen diğer projelerin kümülatif etkilerinin ele alınması gerekliliği ulusal ÇED mevzuatında sınırlıdır. ÇSS1 kapsamında, kümülatif etki değerlendirmesi daha önemli bir konumda bulunmaktadır. Ek olarak, proje belirli fiziksel unsurlar, yönler ve (ilişkili) tesisler içeriyorsa, çevresel ve sosyal riskler ve etkiler, projenin etki alanı bağlamında ÇSS1 altında belirlenmelidir. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planlarının, Paydaş Katılım Planı ile birlikte (ÇED başvuru sürecinde) hazırlanması en son düzenleme ile Türk mevzuatına dahil edilmiştir. Ancak, hazırlanan yönetim planları ÇSS1 kapsamında gerekli olanlardan daha az kapsamlıdır. ÇSS1, bir müşterinin eylemleri nedeniyle zarar gördüğünü düşünenler için erken bildirim ve hızlı iyileştirme sağlayabilecek etkili bir şikayet giderme mekanizmasının kullanılmasını desteklemektedir. Tedarik zinciri yönetimi de ÇSS1'de vurgulanmaktadır. <p>İş ve Çalışma Koşulları</p> <p>Türk ulusal yasaları ve yönetmelikleri genellikle ÇSS1'in iş ve çalışma koşulları gereksinimlerine yakındır. İşçiler için şikayet giderme mekanizması, ulusal yasal gereklilikler ile ÇSS1 arasındaki en önemli boşluktur. Türk ulusal mevzuatında şikayet giderme mekanizması kurulması ve uygulanması için özel gereksinimler bulunmamaktadır. Türkiye, eşit muamele, cinsiyet eşitliği, çocuk işçiliği, zorunlu çalışma, İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG), örgütlenme hakkı ve asgari ücret gibi konuları içeren bir dizi ILO sözleşmesine taraf ülkedir. Dolayısıyla, mevcut Türk İş Kanunu (No.4857) büyük ölçüde uluslararası gereksinimlerle uyumludur. Proje düzeyinde, kamp alanı düzenlemeleri, konaklama ve çalışma koşullarının ILO standartlarını karşıladığından emin olmak için ulusal çalışmalar yapılır, bunlar arasında cinsiyet</p>	<p>Ulusal ÇED Yönetmeliğine göre projeler, genellikle ilgili riskler ve etkiler yerine, planlanan yatırımın büyüklüğü veya kapasitesine dayanarak Ek I ve Ek II olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır. Bu nedenle, projeler ÇED Yönetmeliği'nin Ek I ve Ek II'sine göre tarama sürecine tabi tutulmaktadır. Ancak, ÇSS1'de projeler, projenin türü, doğası, konumu, hassasiyeti ve ölçeği göz önünde bulundurularak, potansiyel çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin önemine orantılı olarak Kategori A, Kategori B, Kategori C veya Kategori FI olmak üzere dört kategoriye ayrılmaktadır. Projeler, duruma göre tek tek ele alınarak taramaya tabi tutulmaktadır.</p> <p>Bu bağlamda, bu proje (alt projeler) (beton santrali, taş ocakları gibi ilgili/yardımcı tesisler hariç) ulusal ÇED Yönetmeliği'nden muaf tutulurken, söz konusu proje AİIB'nin ÇSP'si kapsamında Kategori B olarak sınıflandırılmaktadır.</p> <p>Bu boşluğu kapatmak ve ele almak için, ÇSED raporu (Çevresel ve Sosyal Durum Tespit (ÇSDT) raporu ve alt projeye özgü ayrı ayrı ÇSYP'ler de dahil olmak üzere) hazırlanmaktadır. Bu rapor, arazi kullanımı ve toprak; gürültü ve titreşim; hava kalitesi; su kaynakları, su kalitesi ve atık su; kaynak ve atık; kültürel miras; biyoçeşitlilik; sosyal konular; iş ve çalışma koşulları; iş sağlığı ve güvenliği; topluluk sağlığı, emniyeti ve güvenliği; tehlikeli ve kimyasal maddeler konularında her bir Ç&S sorunu için alınacak önlemleri ve izleme gereksinimlerini içermektedir. Ayrıca, DBG ÇSG Kılavuzlarının ilgili gereksinimleri ÇSS1'e uygun olarak Projeye uygulanacaktır. Türk mevzuatı gereksinimleri ile DBG ÇSG Kılavuzlarında sunulan seviyeler ve önlemler arasında farklılık olduğu durumlarda, en sıkı tedbire sahip olan</p>

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 25 / 83

ÇSS	ÇSS'nin Kapsamı / Amacı	Ulusal Mevzuat ile AİB ÇSS'leri Arasındaki Boşluklar	Alt proje için belirlenen boşlukların giderilmesine yönelik Ç&S araçlar/yapılacak ek çalışmalar
		<p>eşitliği ve ayrımcılıkla mücadele, Cinsel Sömürü ve İstismar/Cinsel Taciz (CSİ/CT), çocuk işçiliği, zorunlu çalışma, işçi hakları ve örgütlenme özgürlüğü bulunur.</p> <p><u>Kaynak Verimliliği ve Kirliliği Önleme</u></p> <p>Türkiye'deki çoğu ulusal yasa ve yönetmelik, Avrupa Birliği (AB) direktifleriyle uyumlu durumdadır. ÇSS1 ile Türk ulusal mevzuatı arasında önemli bir fark yoktur. Ulusal ÇED süreci etkileri belirleme konusunda başarılı olmakla birlikte, ÇSS1 kapsamında proje tasarımı ve işletimi sırasında projeye bağlı sera gazı emisyonlarını azaltmak için teknik ve mali olarak uygun ve maliyet-etkin seçenekleri değerlendirmeyi gerektirir.</p> <p>Son güncellemelerle birlikte ulusal ÇED Yönetmeliği altında alt-yönetim planları ve izleme programları entegre edilmeye başlanmıştır Ayrıca, atık, hava kirliliği, su kaynakları, atık su, gürültü düzeyi gibi önemli çevresel konularda ulusal mevzuat ile ÇSS1 arasında önemli farklar bulunmamaktadır. Diğer yandan, ÇSS1, Projelerde uluslararası iyi uygulama ölçütleri çerçevesinde kirliliği önleme ve kontrol teknolojilerinin ve uygulamalarının kullanılmasını gerektirir, bu da Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG) Kılavuzları gibi uluslararası tanınmış standartlarda belirtilmektedir.</p> <p><u>Toplum Sağlığı ve Güvenliği</u></p> <p>Türk ulusal mevzuatında, toplum sağlığı, güvenliği ve emniyeti ilgili genel prensipler farklı düzenlemeler altında kısımlara ayrılmış durumdadır. Genel prensipler ÇSS1 ile benzerdir. Ancak, işgücü akışı, cinsiyet etkileri ve şiddete dayalı riskler gibi sosyal konular, ÇSS1 kapsamında daha belirgin olup, kümülatif değerlendirme ve dış paydaşlarla iletişim mekanizması ile birlikte ele alınır.</p> <p><u>Biyçeşitlilik Yönetimi</u></p> <p>Politika düzeyinde bir fark bulunmamakla birlikte, uluslararası olarak tanınan biyçeşitlilik değerli alanlar dahil olmak üzere yüksek biyçeşitlilik değerine sahip alanlar ulusal mevzuatta tam olarak değerlendirilmemektedir. Ayrıca, ulusal mevzuatta habitat değerlendirme için net bir gereklilik bulunmamaktadır.</p> <p><u>Kültürel Yönetim</u></p> <p>Ulusal mevzuat kültürel yönetimdeki ÇSS1 gerekliliklerinin çoğunu kapsar. Ancak ÇSS1, maddi ve maddi olmayan kültürel mirası kapsayan şekilde tanımlarken, 2863 sayılı Kanun yalnızca taşınabilir ve taşınmaz maddi kültürel ve doğal varlıkları kapsar.</p> <p>ÇSS1'e göre, Rastlantısal Bulgu/Bulutlu Prosedürünün hazırlanması ve kullanılması çoğunlukla inşaat faaliyetleri sırasında, özellikle maddi kültürel mirasın korunması için beklenir. Buna karşılık, sosyo-kültürel yönler gibi maddi olmayan</p>	<p>aksiyon (örneğin, en katı deşarj ve emisyon standartları gibi) uygulanacaktır.</p> <p>Biyçeşitlilik yönetimi açısından, ÇSED kapsamında yapılan biyçeşitlilik değerlendirmeleri uluslararası düzeyde tanınan yüksek biyçeşitlilik değeri alanlarını ve habitat değerlendirme ile biyçeşitlilik yönetim planı (BYP) hazırlanması gereken durumları kapsayacaktır.</p> <p>Kültürel miras yönetim açısından, ÇSED kapsamında maddi olmayan kültürel miras da ÇSED'de dikkate alınacak ve her bir ÇSYP dokümanında Rastlantısal Bulgu/Bulutlu Prosedürü ek olarak sunulacaktır.</p> <p>KGM web sitesinde "Gerçek Kişiler İçin Şikayet Bildirim Formu" ve "Tüzel Kişiler İçin Şikayet Bildirim Formu" bulunmaktadır.</p> <p>(Bkz. https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Root/SikayetGeriBildirim.aspx)</p> <p>Paydaş Katılım Planı (PKP) (Şikayet Giderme Mekanizması-ŞGM dahil), cinsiyete duyarlı şikayet giderme mekanizması prosedürünü geliştirmek için, bu kapsamda çalışan şikayetlerinin anonim olarak bildirilebileceği bir mekanizmayı içerecek şekilde hazırlanacak ve bu boşluğu kapatmak için önem alınacaktır. KGM, proje ihtiyaçlarına ve AİB standartlarına uygun paydaş katılımı planı ve şikayet giderme mekanizmasına sahip değildir. PKP/ŞGM ayrıca AİB gereksinimleri kapsamında paydaşlara açıklanacaktır.</p> <p>Cinsiyet Eşitliği açısından, şantiye konaklaması ve çalışma koşulları cinsiyete duyarlı bir yaklaşımla</p>

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 26 / 83

ÇSS	ÇSS'nin Kapsamı / Amacı	Ulusal Mevzuat ile AİB ÇSS'leri Arasındaki Boşluklar	Alt proje için belirlenen boşlukların giderilmesine yönelik Ç&S araçlar/yapılacak ek çalışmalar
		<p>formlar için ulusal mevzuata göre daha belirgin bir şekilde iş etiği kurallarının uygulanması ve tüm çalışanlara eğitim sağlanması gerekmektedir.</p> <p><u>Paydaş Katılımı ve Bilgilerin Açıklaması</u></p> <p>Türkiye'deki ÇED mevzuatına göre, Ek-I listesinde yer alan projeler için ÇED Raporu, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın (ÇŞİDB) veya il müdürlüklerinin merkezlerinde kamuoyuna sunulur. ÇŞİDB'nin ÇED raporuna ilişkin nihai değerlendirmesinin ardından, Valilik tarafından kararın gerekçeleriyle birlikte kamuoyuna açıklanır. Ek-II listesinde yer alan projeler için ise nihai Proje Tanıtım Dosyası (PTD), il müdürlüklerinde kamuoyuna açıklanır. Benzer şekilde, Türkiye ÇED Yönetmeliği'nde sadece Ek-I listesinde yer alan projeler için halk bilgilendirme ve katılım toplantıları düzenlenmektedir.</p> <p><u>Cinsiyet Eşitliği</u></p> <p>Cinsiyetle ilgili potansiyel olumsuz risk ve etkileri belirlemek için ulusal bir mevzuat bulunmamaktadır.</p> <p>Ancak, AİB gerekliliklerine göre analizler yapılmalı, planlar ve prosedürler cinsiyet duyarlı analizlerle geliştirilmeli ve fırsat eşitliği ile kadınların sosyo-ekonomik yetkilendirilmesi sürece dahil edilmelidir.</p>	<p>değerlendirildi. Konaklama ve çalışma koşullarıyla ilgili yapılan ÇSDT değerlendirmelerine göre, proje cinsiyete yönelik ayrımcı veya olumsuz etki yaratmamakta ve cinsiyet eşitsizliğine yol açacak koşulları içermemektedir. Bununla birlikte, bu yönde proje yönetim sisteminin iyileştirilmesi için tüm gereksinimlerde ve geliştirilecek sistemde cinsiyete duyarlı bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir. Ayrıca, Uluslararası standartlara uygun olarak beş alt Proje için Cinsiyet Eylem Planı hazırlanacak ve uygulanacaktır.</p>
ÇSS2 Gönülsüz /ZorunluYenid en Yerleşim	<p>Bu Çevresel ve Sosyal Standart (ÇSS) 2, Proje ile ilişkili arazi edinimi etkilerini ele almaktadır. Bu etkiler arasında arazi kullanımına ve varlıklara erişimde kısıtlamalar, fiziksel yerinden etme (yer değiştirme, arazi veya barınak kaybı) ve/veya ekonomik yerinden etme (arazi veya varlıkların kaybı, arazi kullanımı, varlıklar ve doğal</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Türkiye'deki arazi edinimi ile ilgili mevzuat temel olarak ÇSS 2 tarafından öngörülen gereksinimlere karşılık gelmektedir. Ancak bazı boşluklar şunları içermektedir: Yeniden Yerleşim Planı (YYP) hazırlanması, planın uygulanması, hassas gruplar üzerindeki etkilerin değerlendirilmesi, arazi kullanımı bazlı geçim kaynaklarının yeniden tesis edilmesi ve gayri resmi arazi kullanıcıları ile gecekonduların tanınmaması. ▪ Türk ulusal mevzuatı ile uluslararası standartlar arasındaki arazi edinimi konusundaki diğer boşluklar şunlardır: ▪ Binalar ve yapılar amortisman bedelleri ile tazmin edilmektedir, bu nedenle tam yerine koyma maliyeti sağlanmamaktadır. ▪ Yeniden Yerleşim Yasası (5543 Sayılı Kanun) uyarınca, devlet tarafından yeniden yerleşim dışında tazminat yapılması mümkün değildir. ▪ Bilgilerin açıklaması ve paydaş katılımı, proje düzeyinde şikayet giderme mekanizması arazi edinim sürecinin bir parçası olarak tanımlanmamıştır, ▪ Hak sahipleri sadece yasal başlık sahipleriyle sınırlıdır; gayri resmi kullanıcılar, kiracılar, ortak arazi kullanıcıları yararlanıcı olarak tanımlanmamıştır ve tanınabilir talepleri olmayan projeden etkilenen kişiler (PEK'ler) kamulaştırma tazminatından yararlanmamaktadır. ▪ Türk İşkân Kanununda, mülksüz kişiler için üç yıllık ikamet süresi sınırı 	<p>ÇSS2 Zorunlu/Gönülsüz Yeniden Yerleşim kapsamında, Proje, yerel halkın sabit varlıkları, tarım ve hayvancılık gibi geçim kaynakları üzerinde inşaat veya taşınma sürecinde oluşabilecek negatif etkileri ortadan kaldırmaya yönelik olarak önlemler içeren ana proje düzeyindeki ÇSED raporunu içermektedir ve yerel halkın geçim kaybı ve ekonomik yerinden edilmesi riski değerlendirmesi AİB gerekliliklerine uygun olarak yürütülecektir.</p> <p>Tohma Köprüsü ile ilgili P5 alt projesi için, iki katlı bir ev yapısını da içeren geçici bir kamp alanı için özel mülkiyetli bir arazi sahibinden arazi kiralanmıştır. Arazi sahibi ayrıca kalan parselde hayvancılık ve mandracılık yapmaktadır. Mevcut durumda, bu faaliyetleri alt proje etki alanı dışındaki arazilerde gerçekleştirdiğini belirtmiştir.</p>

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 27 / 83

ÇSS	ÇSS'nin Kapsamı / Amacı	Ulusal Mevzuat ile AİIB ÇSS'leri Arasındaki Boşluklar	Alt proje için belirlenen boşlukların giderilmesine yönelik Ç&S araçlar/yapılacak ek çalışmalar
	kaynaklara erişimde kısıtlamaların gelir kaynakları veya geçim kaynaklarından başka kaynaklarının kaybına yol açması) bulunmaktadır.	<p>belirlenmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none"> PEK'lerin geçim kaynaklarının yeniden tesis edilmesi ulusal mevzuatta kapsamamaktadır ve yerinden edilen yoksul kesimlerin veya diğer hassas grupların sosyo-ekonomik durumlarını iyileştirmek için tanımlı gereklilikler bulunmamaktadır.	Diğer bir yandan, Ağın Köprüsü ile ilgili olarak, alt proje çalışmaları küçük ölçekli balık yetiştiriciliği faaliyetlerini etkilemeyecek bir içeriğe sahip olsa da balıkçılık faaliyetlerini yürüten PEK'lerle Proje'nin ÇSED kapsamındaki sosyal etki değerlendirmesi, Proje'nin geçim kaynaklarının restorasyonu etki değerlendirmesini içeren Yeniden Yerleşim Planı (YYP) ve ÇSED kapsamındaki ekosistem hizmetleri etki değerlendirmesi kapsamında görüşülmüştür.

* ÇSS 3: Yerli Halklar, Türkiye'deki Projeler için uygulanabilir değildir, çünkü ülkede yerli halklar olarak tanımlanabilecek topluluk veya gruplar bulunmamaktadır.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 28 / 83

3 KURUMSAL DÜZENLEMELER

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Proje'nin farklı aşamalarında meydana gelen değişikliklere yanıt vermek için uyarlanabilir bir yönetim yaklaşımıyla uygulanacak ve güncel durumu ve gerekli olduğunda Proje'nin saha özelliklerini ve yönetim gereksinimlerini yansıtmak üzere sürekli güncellenecektir. KGM ve yüklenici, Proje standartları doğrultusunda, paydaş katılımı ve bilgi paylaşımı gereksinimleriyle uyumlu bir şekilde, uygun bir organizasyon yapısı altında çalışan yeterli ve nitelikli personel tarafından ÇSYP'yi uygulamakla yükümlüdür. Ayrıca, yüklenici/alt yüklenicilerin yönetim kontrollerini benimsemelerini sağlamakla da sorumludur.

3.1 Organizasyonel Yapı

KGM, Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı bir kamu kurumudur ve özel bir bütçeye sahiptir. KGM'nin ülkenin karayolu altyapısının planlanması, inşası, bakımı ve yönetimi ile ilgili bir dizi sorumluluğu bulunmaktadır. KGM'nin görevleri aşağıda özetlenmiştir:

- **Karayollarının planlanması ve geliştirilmesi:** KGM, Türkiye'nin karayolu ağı inşası ve genişletilmesi için planlar ve stratejiler geliştirmekten sorumludur.
- **Karayollarının inşası ve bakımı:** KGM, Türkiye genelinde şehir içi ve kırsal alanlar dahil olmak üzere karayollarının inşası, bakımı ve onarımını denetler.
- **Trafik yönetimi:** KGM, trafik akışını yönetme, güvenlik önlemleri uygulama ve karayollarında taşımacılık verimliliğini artırma konularında faaliyet göstermektedir.
- **Yol güvenliği:** KGM, işaretler, hız sınırları ve trafik uygulamaları gibi önlemleri uygulayarak yol güvenliğini artırmaya çalışır.
- **Çevre koruması:** KGM, karayolu inşaatı ve bakım projelerinde çevresel faktörleri dikkate alarak çevreye olan etkileri en aza indirmeye çalışır.
- **Diğer kurumlarla koordinasyon:** KGM, ulaştırma ve altyapı geliştirmeyle ilgili diğer hükümet kurumları, yerel otoriteler ve özel sektör kuruluşları ile iş birliği yapar.

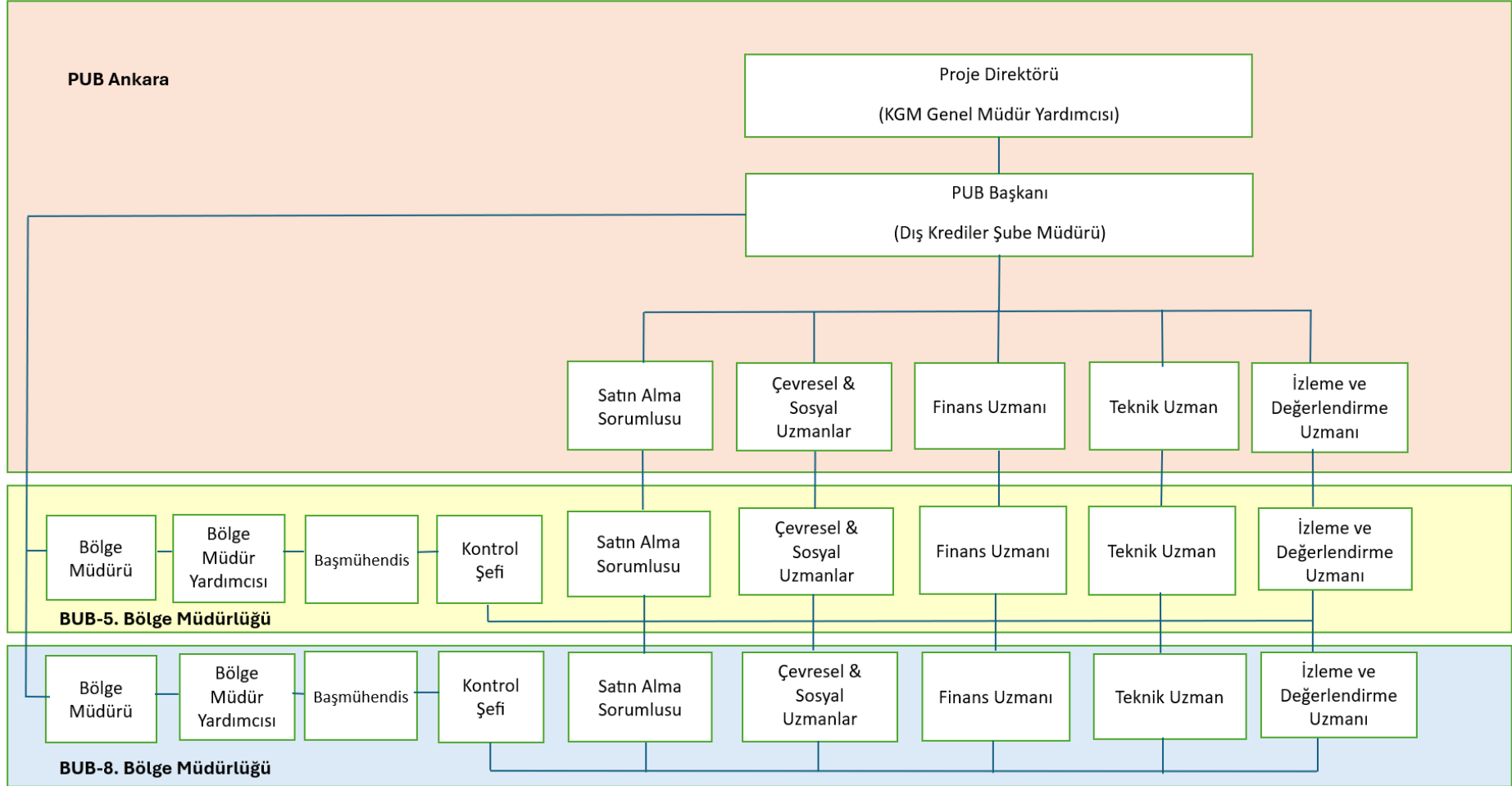
Ankara merkezli olarak faaliyet gösteren KGM, ülke genelinde stratejik olarak konumlandırılmış 18 Bölge Müdürlüğü ağı üzerinden hizmet vermektedir.

KGM, Proje'nin uygulanması için yürütme kurumu olarak görev yapmakta olup, Ankara merkezli merkez ofisleri ve (5. ve 8.) iki Bölge Müdürlüğü'nde faaliyet göstermektedir. Alt projeler, buldukları alanın sorumlu olduğu Bölge Müdürlüğü tarafından uygulanmakta ve denetlenmektedir.

Proje, Ankara'da bir Proje Uygulama Birimi (PUB) ve ilgili alt projelere özgü olarak 5. ve 8. Bölge Müdürlükleri'nde iki (2) Bölgesel Uygulama Birimi (BUB) olacak şekilde düzenlenmiştir. PUB, genel olarak proje hazırlığı ve uygulamasını koordine ederken, BUB'lar günlük faaliyetleri, tedarik, denetim ve ilgili alt projelere özgü izleme işlemlerini yönetir. KGM bünyesinde oluşturulan PUB; Proje Direktörü, PUB Başkanı, Çevresel ve Sosyal Uzman(lar), Satın Alma Uzmanı, Finansal Yönetim (FY) Uzmanı, Teknik Uzman ve İzleme ve Değerlendirme (İ&D) Uzmanı ile birlikte iki BUB'dan oluşmaktadır. PUB ve her BUB, projenin etkin uygulanmasını yönetebilmek için Çevresel ve Sosyal (Ç&S) personele sahiptir. Bu alt proje kapsamında, başlıca yerel otorite KGM'nin 8. Bölge Müdürlüğü (Elazığ) olup, bu bölge müdürlüğü KGM'nin bir bölgesel birimi olarak faaliyet göstermektedir.

Alt proje kapsamında rehabilitasyon ve yeniden inşa çalışmalarını yürüten Yüklenici, tüm personelinin (varsa alt yüklenici personeli dahil) Ç&S gereksinimlerinin sahada sorunsuz bir şekilde uygulanmasını sağlamak için Ç&S sorumluluk bilincine sahip olmasından sorumlu olacaktır. KGM ve Yüklenici tarafından uygulanacak Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) yapısı, Şekil 5 ile tanımlanan organizasyonel yapı ile yönetilecektir.

Şekil 5. ÇSYS Organizasyon Yapısı

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 30 / 83

3.2 Roller ve Sorumluluklar

Proje sahibi olarak, KGM'nin projeye ilgili çevresel ve sosyal konuları yönetmek ve Yüklenici tarafından geliştirilen ve uygulanan gerekli mekanizmaları sağlamak sorumluluğundadır. KGM PUB/BUB, Denetim Danışmanı ve Yüklenicinin rolleri ve sorumluluklarına ilişkin çerçeve, Tablo 9 ile sunulmuştur.

Tablo 9. ÇSYP'nin Uygulanmasıyla İlgili Roller ve Sorumluluklar

<p>KGM PUB</p> <p><u>Proje Direktörü ve PUB Başkanı</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Proje veya programın merkezi düzeyde genel koordinasyonundan ve yönetiminden sorumludur. ÇSYP ve ilgili çevresel ve sosyal alt yönetim planlarının KGM BUB tarafından etkin bir şekilde uygulanmasını ve ÇSYP kapsamındaki tüm taahhütlerin yerine getirilmesinin sağlanması. KGM BUB tarafından ÇSYP'nin inşaat işi sözleşmesine dahil edilmesi ve ÇSYP'nin Yüklenici ile paylaşılması için gerekli olan koordinasyonun sağlanması. Gerektiğinde BUB tarafından revize edilen güncellenmiş ÇSYP'nin Yüklenici ile ek taahhütlerle birlikte paylaşılması aşamasında BUB ile koordinasyonun sağlanması ÇSYP'nin uygulanmasına ilişkin olarak BUB tarafından Banka'ya periyodik (altı aylık) raporlama yapılmasının sağlanması. Gerekli olması durumunda proje için BUB tarafından yetkin ÇSG personelinin ve dış uzmanların istihdamının sağlanması için koordinasyon içerisinde bulunulması. Mühendislik/tasarım değişiklikleri, rota/konum değişiklikleri, geçerli çevresel ve sosyal düzenlemelerdeki değişiklikler, yetki hükümlerinde değişiklikler, yeni çevresel/sosyal verilerin eklenmesi (paydaşlar üzerindeki etkiler göz önüne alınarak), inşaat/işletmedeki değişiklikler nedeniyle değişiklik olması durumunda KGM-BUB tarafından yapılan eylem ve değerlendirmelerin koordine edilmesi. <p><u>Çevresel ve Sosyal Uzmanlar ile İzleme ve Değerlendirme Uzmanları</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gerekirse ilgili proje personeline ÇSG eğitimi (ÇSYP eğitimi dahil) sağlamak üzere BUB ile koordinasyon sağlamak. ÇSYP uygulamalarına ilişkin çevresel ve sosyal incelemeler, izleme ve denetimlerin ve sonuçların değerlendirilmesinin KGM-BUB tarafından yürütülmesi hususunda koordinasyonu sağlamak. BUB ile koordineli olarak çevresel, sosyal ve iş sağlığı ve güvenliği kazalarının takibi, incelenmesi ve analiz edilmesi. BUB ile koordineli olarak paydaş katılımının sağlanması, şikayet giderme mekanizmasının uygulanması ve şeffaf iletişim kanalları aracılığıyla sürekli bilgi paylaşımının kolaylaştırılması. İnşaat çalışmaları sırasında karşılaşılan olaylar ve kazalar, çevresel sızıntılar vb. dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, proje ile ilgili çevreye, etkilenen topluluklara, halka veya çalışanlara önemli olumsuz etkileri olan veya olabilecek herhangi bir olay veya kazanın BUB tarafından Banka'ya derhal bildirilmesini sağlamak. Olaylar veya kazalar hakkında yeterli detayların ve Kök Neden Analizi (RCA) bulgularının BUB tarafından sağlanmasının koordine edilmesi; konuyu çözmek için alınan veya planlanan acil önlemler veya düzeltici eylemler, ödenen tazminatlar ve uygun olduğu şekilde yükleniciler ve denetçiler tarafından sağlanan bilgilerin belirtilmesi. Ayrıca, Banka'nın talebi üzerine, BUB tarafından olay veya kaza hakkında bir rapor hazırlanmasını ve tekrarını önlemek için gerekli önlemlerin önerilmesini sağlamak. <p><u>Finansal Yönetim (FY) Uzmanı</u></p> <ul style="list-style-type: none"> KGM Ankara'da bulunan PUB tarafından sağlanan gözetim ile projeye ilişkin mali yönetim görevlerinde liderliği üstlenmek. Günlük mali operasyonları denetlemek ve görevleri BUB'lara devretmek. Bütçe planlama, finansal raporlama, ödemelerin onaylanması ve para çekme başvurularının hazırlanması dahil olmak üzere kilit görevlerin üstlenilmesi. Ödeme işlemlerine ilişkin gerekli onayların alınması amacıyla BUB'lar, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (UAB), KGM Muhasebe Departmanı ve diğer ilgili kuruluşlarla yakın koordinasyon içinde bulunulması. Finansal yönetimden sorumlu bölgesel Muhasebe Departmanları ile proje faaliyetlerinin doğru muhasebeleştirilmesinin sağlanması. KGM Ankara Muhasebe Departmanı tarafından muhasebe verilerinin konsolidasyonunu denetlemek ve bu verileri proje mali tablolarını ve diğer ilgili mali kayıtları hazırlamak için kullanmak. Hem denetlenmemiş hem de denetlenmemiş proje mali tabloları için şablonlar oluşturmak amacıyla Banka ile iş birliği yapmak.
--

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 31 / 83

- Üç aylık Denetlenmemiş Ara Mali Raporları (DAMR), her üç aylık dönemi takip eden 45 gün içerisinde Bankaya sunmak.
- Yıllık dış denetim raporlarını mali yılsonunu takip eden 6 ay içerisinde hazırlayarak Bankaya sunmak.

Teknik Uzman

- Teknik bilgiler ve öneriler sunarak proje planlama, tasarım ve uygulamasına katkıda bulunmak.
- Karmaşık teknik zorlukları analiz etmek ve bunların üstesinden gelmek için yenilikçi çözümler önermek.
- Teknik standartlara ve spesifikasyonlara uygunluğu doğrulamak için incelemeler, denetlemeler ve testler gerçekleştirerek proje çıktılarının kalitesini sağlamak.
- Proje faaliyetleriyle ilişkili teknik riskleri değerlendirmek ve potansiyel sorunların proje hedeflerini etkilemesini önlemek için risk azaltma stratejileri geliştirmek.
- Teknik faaliyetleri koordine etmek ve proje hedeflerini uyumlu hale getirmek için proje yöneticileri, mühendisler, teknisyenler ve konu uzmanlarını içeren işlevler arası ekiplerle iş birliği yapmak.

Satın Alma Sorumlusu

- Projenin satın alma süreçlerini düzenleyen Alıcılara Satın Alma Talimatları (2016) Hakkında Geçici Operasyonel Direktifin II. Bölümünde belirtilen spesifik satın alma hükümlerine sıkı sıkıya bağlı kalmanın sağlanması.
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21b maddesinde yer alan Pazarlık Usulü yoluyla imzalanan inşaat işleri ihalelerine ilişkin mali hususların denetlenmesi, özellikle bu tür ihale yöntemlerinin kullanılmasını gerektiren acil durumların ele alınması.
- AİİB'nin finansman hususlarına uyumu sağlarken, Ülke Tedarik Sistemlerinde belirtilen prosedürlere titizlikle bağlı kalarak ek sözleşmeler için satın alma sürecine aktif olarak katılmak.
- Satın alma faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek için PUB ve BUB'larla yakın iş birliği içinde çalışarak ilgili düzenleme ve yönergelerle sıkı uyum sağlamak.
- Proje sonuçlarını optimize etmeyi ve stratejik uyum sağlamayı amaçlayan etkili müzakere stratejileri aracılığıyla kapsamlı bir Proje Teslim Stratejisinin geliştirilmesine önemli ölçüde katkıda bulunmak.
- Ayrıntılı bir Tedarik Planının formüle edilmesine ve iyileştirilmesine yardımcı olmak, sözleşme paketleme, mali tahsisler, satın alma metodolojileri ve zaman çizelgeleri gibi karmaşık satın alma düzenlemelerini ifade etmek ve böylece proje satın alma faaliyetleri için sağlam bir çerçeve oluşturmak.
- Proje Teslim Stratejisi ve Tedarik Planına ilişkin her türlü güncelleme veya revizyonun, titizlikle incelenmek ve ardından onaylanmak üzere Banka'ya kesintisiz olarak sunulmasını kolaylaştırmak, böylece şeffaflık ilkelerini sürdürmek ve genel proje hedefleriyle uyum sağlamak.

BUB

- Proje faaliyetlerinin bölgesel veya yerel düzeyde KGM PUB tarafından sağlanan ana esaslar/yönergeler ve talimatlara göre uygulanmasından sorumludur.
- ÇSYP ve ilgili alt yönetim planlarının uygulanmasını sağlamak ve ÇSYP kapsamındaki tüm taahhütlerin yerine getirilmesini sağlamak.
- Çevreyi, insan sağlığını ve güvenliğini tehdit eden her durumda ve kazara bir durumla karşılaşıldığında işin durdurulması.
- Çevresel, sosyal ve iş sağlığı ve güvenliği kazalarının takibini ve analizini sağlamak.
- ÇSYP'nin inşaat işi sözleşmesine dahil edilmesi, ÇSYP'nin Yüklenici ile paylaşılması, Yükleniciye uygulama planlarının hazırlanmasında rehberlik edilmesi, bu planların onaylanması.
- Projenin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve topluluklar, hükümet yetkilileri ve sivil toplum kuruluşları dahil olmak üzere yerel paydaşlarla etkileşim yoluyla yerel kaygıları gidermek.
- Projenin kendi bölgesinde uygulanması için gerekli mal, hizmet ve işlerin satın alma süreçlerinin ve sözleşme yönetiminin yürütülmesi.
- Bölgesel düzeyde uygulama zorluklarının ve darboğazlarının belirlenmesi ve ele alınması, çözüm bulmak için KGM PUB ve diğer paydaşlarla iş birliği yapılması.
- Yüklenici faaliyetlerinin ÇSYP gerekliliklerine uygun olarak izlenmesi.
- Altı ayda bir Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları aracılığıyla ilerleme ve güncellemeler konusunda AİİB'nin bilgilendirilmesi.
- Proje standartlarına uygunluğun sağlanması ve uygunsuzluk durumunda yüklenicinin gerekli acil düzeltmeleri yapmasını talep etmek.

Denetim Danışmanı

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 32 / 83

- İnşaat ve/veya rehabilitasyon işlerinin ve ekipmanların montajının denetlenmesi,
- Yüklenici tarafından sağlanan hizmetlerin performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi,
- Gerektiğinde düzeltici faaliyetlerin başlatılmasını sağlamak, azaltıcı önlemlerin Yüklenici tarafından uygulanmasını sağlamak,
- Yüklenicinin faaliyetlerini bu ÇSYP'de verilen önlem ve taahhütler doğrultusunda periyodik olarak takip etmek ve denetlemek,
- ÇSYP'nin uygulanmasına ilişkin izlemelerin gerçekleştirilmesi ve altı ayda bir KGM BUB'a raporlama yapılması.

Yüklenici

- ÇSYP ve ilgili Ç&S alt yönetim planlarının tüm gerekliliklerinin yerine getirilmesi.
- KGM ve/veya AIIB tarafından belirlenen ek taahhütlerin uygulanması.
- İlgili Ç&S alt yönetim planları dahil olmak üzere sahada gerçekleştirilen faaliyetlere özgü Yüklenici ÇSYP'sini (Y-ÇSYP) geliştirmek ve inşaat işlerinin başlamasından önce onay aldıktan sonra bu Y-ÇSYP'yi inşaat işleri boyunca uygulamak.
- Proje standartlarına uygunluğun sağlanması, ilgili tüm izin ve lisansların alınması.
- İnşaat faaliyetlerinin (varsa alt yüklenici faaliyetleri dahil) izlenmesi ve ÇSYP kapsamında tedbirlerin alınması.
- ÇSYP yapısına uygun uygulama ve izleme planlarının/prosedürlerinin geliştirilmesi, KGM BUB'un onayından sonra uygulamaya konulması.
- Proje kapsamında yetkin ÇSG personelinin (en az bir çevre ve sosyal uzman, bir tam zamanlı İSG uzmanı ve/veya danışmanlık hizmeti alınması) istihdam edilmesi.
- Alt yüklenici personeli de dahil olmak üzere tüm proje personeline çevresel, sosyal ve iş sağlığı ve güvenliği konularında gerekli eğitimlerin verilmesi.
- Çevresel, sosyal iş sağlığı ve güvenliği kazalarının takibini ve analizini sağlamak.
- ÇSYP uygulamalarına ilişkin Ç&S incelemeleri, izleme ve denetimler, en az aylık olarak KGM BUB ve PUB'a raporlama.
- Proje ömrü boyunca kaza ve olayların anında bildirilmesi ve inşaat sahasında bir olay kaydının tutulması.
- Değişim Yönetimi Süreci (DYS) Formunun (Bkz. Ek-1) doldurulması ve nihai tasarım aşaması da dahil olmak üzere sürecin detayları ve sonuçları hakkında KGM BUB/PUB ve AIIB'ye bilgi verilmesi yoluyla değişim yönetimi sürecinin yürütülmesi.

3.3 Kapasite Geliştirme ve Eğitim

Proje Sahibi, tanımlanan çevresel ve sosyal risklere odaklanacak ve olumsuz etkileri önlemek, en aza indirmek ve hafifletmek için alınan önlemleri içerecek bir ÇSYP eğitim ve farkındalık programını uygulamaya koyacaktır. Alt proje için eğitim programı/modülleri, tüm proje katılımcılarının rollerini etkili ve sorumlu bir şekilde üstlenebilmeleri için kapsamlı bir konu yelpazesini kapsayacaktır. Müfredat, aşağıdaki konuları içerecek ancak bunlarla sınırlı kalmayacaktır:

- **Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) Amaçları:** Proje faaliyetleriyle ilişkili olarak ÇSYP'nin rolünü ve önemini anlama.
- **Yönetim Planı Gereksinimleri ve İzleme Faaliyetleri:** Yönetim planlarında belirtilen gereksinimler ve bu planların kapsamı içinde yapılacak izleme faaliyetleri hakkında detaylar.
- **Çevresel ve Sosyal Hassasiyetler:** Proje alanı içinde ve çevresinde hassas çevresel ve sosyal faktörlerin tanınması ve anlaşılması.
- **Potansiyel Riskler ve Etkilerden Haberdar Olma:** Proje faaliyetleriyle ilişkili olabilecek olası riskler ve etkiler hakkında farkındalığın artırılması.
- **Şikayet Giderme Mekanizması:** Proje için geliştirilen şikayet çözüm mekanizması hakkında bilgi; süreç, prosedürler, hizmet standartları, iletişim kanalları ve çalışan hakları.
- **İş Sağlığı ve Güvenliği, İlk Yardım ve Acil Durum Hazırlığı:** İş yerinde sağlık ve güvenlik eğitimi, ilk yardım teknikleri ve acil durum hazırlığı.
- **Davranış Kuralları:** Mesleki davranış kuralları hakkında talimatlar.
- **Toplumla İletişim:** Yerel toplumla etkili iletişim için teknikler ve prensipler.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 33 / 83

- **Cinsiyet Temelli Şiddet ve Taciz Eğitimi:** Cinsiyet temelli şiddet, cinsel sömürü ve istismar/cinsel taciz (CSİ/CT) yönlerini içeren eğitim.
- **Trafik ve Yol Güvenliği Prensipleri:** Proje alanıyla ilgili olarak trafik ve yol güvenliği prensipleri üzerine eğitim.
- **Atık Yönetimi Eğitimi:** Atıkların sınıflandırılması, depolanması ve çevresel planlaması için yönerge.
- **Kirlilik Önleme ve Kaynak Verimliliği Eğitimi:** Kirlilik kaynakları ve türlerinin anlaşılması, çevresel koruma açısından kirliliği önleme öneminin yanı sıra kaynak verimliliği ve sürdürülebilirlik kavramları.
- **Biyolojik Çeşitlilik Eğitimi:** Ekosistemler, ekonomiler ve insan refahı için biyolojik çeşitliliğin değeri ve ekosistem sağlığı ve işlevinin korunmasındaki rolü.
- **Kültürel Yönetim Eğitimi:** Somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunması/iyileştirilmesi için kültürel mirasın önemi ve yöntemleri.

Bu eğitim programı, tüm proje katılımcılarının proje başarısına katkıda bulunmak için en yüksek güvenlik, etik ve çevresel koruma standartlarına uygun bir şekilde hazırlanmalarını sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Bu ÇSYP gereklilikleri kapsamında Yüklenici ve BUB için hazırlanan eğitimlerin detayları ayrıca Tablo 10'da sunulmuştur.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 34 / 83

Tablo 10. Konsolide Eğitim Programı

Eğitim Öğeleri	Özel Eğitim Konuları	Sorumlu taraf	Hedef kitle	Dönem	Bütçe
İşe Başlama Eğitimi	<ul style="list-style-type: none"> Organizasyona giriş İşyeri Kültürü ve çevresi Role özel eğitim Uyumluluk ve yasal gereklilikler Ekiplerin ve departmanların tanıtımı 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici 	Yeni işe alınan personel Yeni sözleşme imzalanan taşeron-hizmet kuruluşu personeli	Ne zaman ihtiyaç duyulursa	Ek maliyet yok
Çevre Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Kirliliğin Önlenmesi ve Kaynak Verimliliği Atık Yönetimi ÇSYP ile birlikte Ulusal Mevzuat ve Proje Standartlarının gereklilikleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici KGM BUB Denetim Danışmanı 	Tüm proje personeli	İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce bir kez ve alt projenin yaşam döngüsü boyunca üç ayda bir	Ek maliyet yok
İSG Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> İş Sağlığı ve Güvenliğine Giriş İşyeri Tehlikeleri ve Risk Değerlendirmesi Acil Durum prosedürleri Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) İnşaat ve Sahaya Özel Güvenlik Olay Raporlaması, Kök Neden Analizi ve Soruşturması 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici KGM BUB Denetim Danışmanı 	Tüm proje personeli	İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce bir kez ve ne zaman ihtiyaç duyulursa	Ek maliyet yok
Biyoçeşitlilik Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Biyoçeşitliliğe giriş Biyoçeşitliliğe Yönelik Tehditler Sürdürülebilir Uygulamalar 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici KGM BUB Denetim Danışmanı 	Tüm proje personeli	İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce bir kez ve alt projenin yaşam döngüsü boyunca üç ayda bir	Ek maliyet yok
Kültürel Miras Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Kültürel mirasa giriş Somut ve somut olmayan kültürel mirasa yönelik koruma/koruma teknikleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici KGM BUB Denetim Danışmanı 	Tüm proje personeli	İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce bir kez ve alt projenin yaşam döngüsü boyunca üç ayda bir	Ek maliyet yok
İşgücü yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Davranış kodu Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (CDŞ), cinsel sömürü ve istismar/cinsel taciz (CSİ/CT) İşçinin ŞGM'si PKP gereklilikleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici KGM BUB Denetim Danışmanı 	Tüm proje personeli	İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce bir kez ve alt projenin yaşam döngüsü boyunca üç ayda bir	Ek maliyet yok
Toplum Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Trafik ve Yol Güvenliği Prensipleri Çevresel ve Sosyal Duyarlılıklar PKP ve ŞGM Topluluk İletişimi 	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici KGM BUB Denetim Danışmanı 	Tüm proje personeli	İnşaat faaliyetlerinin başlamasından önce bir kez ve alt projenin yaşam döngüsü boyunca üç ayda bir	Ek maliyet yok

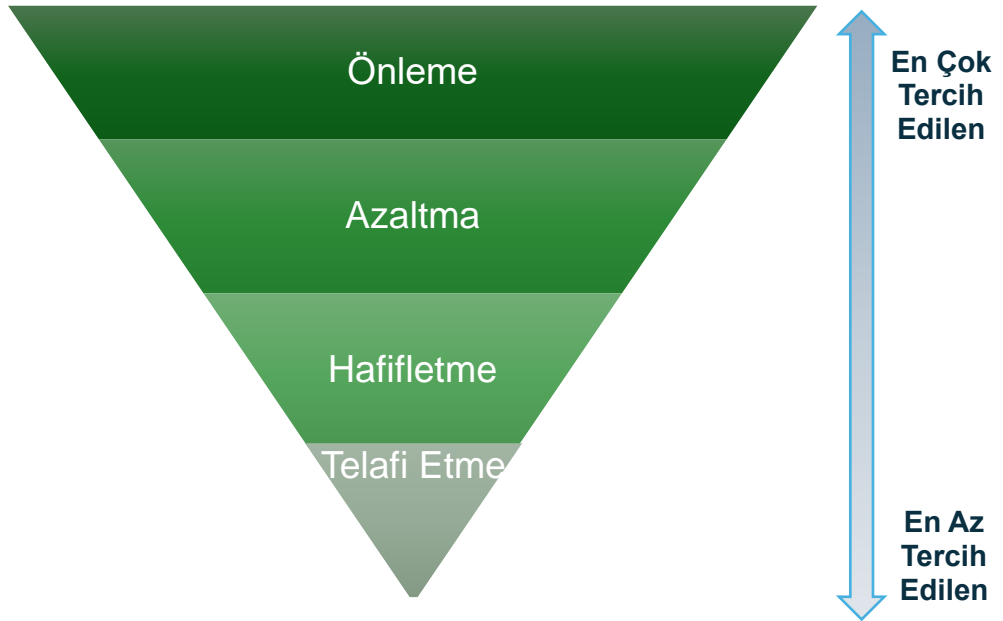
ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 35 / 83

4 POTANSİYEL Ç&S RİSKLER VE ETKİLER

Bu bölüm, inşaat ve işletme aşamalarında tespit edilen/öngörülen tüm olumsuz çevresel ve sosyal riskleri ve etkileri aşağıdaki konular açısından özetlemektedir:

- Arazi Kullanımı ve Toprak Yönetimi,
- Gürültü ve Titreşim Yönetimi,
- Hava Kalitesi ve Sera Gazı Yönetimi,
- Su Kaynakları, Su Kalitesi ve Atıksu Yönetimi,
- Kaynak ve Atık Yönetimi,
- Kültürel Miras Yönetimi,
- Biyolojik Çeşitlilik Yönetimi,
- Sosyal Etki Yönetimi,
- İş ve Çalışma Koşulları Yönetimi,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi,
- Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Emniyeti Yönetimi.

Genel olarak, alt proje faaliyetleri ile ilgili potansiyel çevresel ve sosyal etkiler (bkz. Bölüm1.2) Şekil 6 ile gösterilen etki azaltma hiyerarşisine dayalı olarak yönetilecek ve önleme ve azaltma yöntemlerini önceliklendirerek hafifletme ve telafi etme stratejileri benimsenecektir.

Şekil 6. Etki Azaltma Hiyerarşisi

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planları ve hem inşaat hem de işletme aşamaları için izleme planları, Bölüm 6'da (Bkz. Tablo 11 ve Tablo 12) sunulmuştur. Ayrıca, ana proje kapsamında hazırlanan Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı (CNR-KGM-TERRRP-ADHMP-001) Ek-3'te sunulmuştur.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 36 / 83

4.1 Arazi Kullanımı ve Toprak Yönetimi

İnşaat ve işletme aşamalarında alt proje kapsamında yönetilmesi gereken arazi kullanımı ve toprak üzerinde olası olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

İnşaat Aşaması için:

- Şantiye ve konaklama alanlarının kurulması nedeniyle arazi kullanımında sınırlı değişiklik,
- Kurulan veya kurulacak olan şantiye ve konaklama alanlarına ilişkin alt proje faaliyetleri nedeniyle tarım ve mera alanlarının bölünmesi/parçalanması ve bu durumun araziye erişimdeki kısıtlamalara olan potansiyel etkileri,
- Sınırlı bitkisel toprak kaybı (miktar ve/veya bitkisel kalite açısından),
- Hafriyat, kazı ve dolgu işlemleri nedeniyle toprağın bozulması ve erozyonu (şantiye ve konaklama alanlarının kurulumu nedeniyle),
- Kazara dökülme/sızıntı ve tehlikeli malzemelerin ve atıkların kötü yönetimi kaynaklı toprağın kirlenme riski, ve
- Sismisite ile ilgili riskler.

İşletme Aşaması için:

- Depremsellik ile ilgili riskler,
- Trafik kazaları, yol kaplamasının ve diğer otoyol bileşenlerinin onarım/bakım çalışmaları ve temizlik sırasında meydana gelen dökülme/sızıntı nedeniyle toprak kirliliği riski.

4.2 Gürültü ve Titreşim Yönetimi

İnşaat ve işletme aşamalarında alt proje kapsamında yönetilmesi gereken gürültü ve titreşim üzerindeki potansiyel olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

İnşaat aşaması için:

- Hem teknolojik köprülerin onarımı ve güçlendirilmesi hem de inşaat ve konaklama alanlarının işletilmesi ile ilgili alt proje faaliyetleri nedeniyle gürültü seviyelerinde artış.

İşletme aşaması için:

- Karayolu trafiği nedeniyle ve özellikle köprülerin bakım ve onarım çalışmalarının yetersiz olması durumunda gürültü seviyelerinde ve titreşimde artış.

4.3 Hava Kalitesi ve Sera Gazı Yönetimi

İnşaat ve işletme aşamalarında alt proje kapsamında yönetilmesi gereken hava kalitesi ve sera gazları üzerindeki potansiyel olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

İnşaat aşaması için:

- Hem teknolojik köprülerin onarımı ve güçlendirilmesi, hem de inşaat araçlarının hareketi ve şantiye ve konaklama alanlarının işletilmesi ile ilgili alt proje faaliyetlerinden kaynaklanan emisyonlar nedeniyle hava kalitesinde düşüş/bozulma,
- İnşaat trafiği ve şantiye ve konaklama alanlarının işletilmesinden kaynaklanan sera gazı emisyonları.

İşletme aşaması için:

- Karayolu trafiğinden kaynaklanan gaz fazındaki kirleticilerin (NO_x, SO_x, CO, yakılmamış hidrokarbonlar vb.) emisyonlarından dolayı hava kalitesinde bozulma/düşüş,

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 37 / 83

- Karayolu trafiğinden kaynaklanan sera gazı emisyonları.

4.4 Su Kaynakları, Su Kalitesi ve Atıksu Yönetimi

İnşaat ve işletme aşamalarında alt proje kapsamında yönetilmesi gereken su kaynakları üzerindeki potansiyel olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

İnşaat aşaması için:

- İnşaat faaliyetleri için su kullanımı nedeniyle su kaynakları (kullanılacak kaynaklara bağlı olarak yüzey suları ve/veya yeraltı suları) üzerindeki etkiler,
- Atık su, atık ve kimyasal/tehlikeli maddelerin kötü yönetimi nedeniyle yüzey suyu kalitesi üzerindeki bozulma etkileri,
- Tehlikeli maddelerin ve atıkların (atık su dahil) kazara dökülmesi/sızması ve uygunsuz yönetimi nedeniyle yeraltı suyu kaynakları üzerindeki etkiler.

İşletme aşaması için:

- Geçirimsiz yol nedeniyle yüzey akışının artması ve
- Onarım/bakım/temizlik faaliyetleri nedeniyle yüzey sularının kirlenmesi; trafik/taşımacılıktan kaynaklanan kimyasalların kazara dökülmesi; otoyollardan rutin birikintiler ve dökülmeler içeren yüzey akışı.

4.5 Kaynak ve Atık Yönetimi

İnşaat ve işletme aşamalarında alt proje kapsamında yönetilmesi gereken kaynak ve atık üzerindeki potansiyel olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

İnşaat aşaması için:

- Teknolojik köprülerin onarımı ve güçlendirilmesi ile şantiye ve konaklama sahalarının işletilmesi nedeniyle hammadde ve enerji kullanımı,
- Tehlikeli ve tehlikesiz katı atıkların kötü yönetimi sonucunda çevresel kirliliğe ve çalışanlar ve toplumla ilgili sağlık ve güvenlik risklerine neden olabilecek olası etkiler ve,
- İyi yönetim uygulamaları ve efektif atık yönetimi olmaması durumunda alt proje alanındaki atık yönetim tesislerine getirilecek ek yük.

İşletme aşaması için:

- Bakım, onarım ve karayolu temizliği sırasında oluşan tehlikeli ve tehlikesiz katı atıkların kötü yönetimi sonucunda çevresel kirliliğe ve çalışan ve toplumla ilgili sağlık ve güvenlik risklerine neden olabilecek potansiyel etkiler, ve
- İyi yönetim uygulamaları ve efektif atık yönetimi olmaması durumunda alt proje alanındaki atık yönetim tesislerine getirilecek ek yük.

4.6 Kültürel Miras Yönetimi

İnşaat aşamasında kültürel miras konusunda yönetilmesi gereken ana potansiyel olumsuz etki veya risk, arazi hazırlığı ve inşaat faaliyetleri sırasında karşılaşılabilecek tesadüfi bulgulardan dolayı somut kültürel mirasın fiziksel olarak bozulmasıdır. Bu bağlamda proje için bir "Raslantısal Bulgu/Bulutnu Prosedürü" hazırlanmıştır (Bkz. Ek-2).

4.7 Biyoçeşitlilik Yönetimi

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 38 / 83

"Tohma, Ağın, Beylerderesi Köprüleri" için Biyoçeşitlilik Yönetimi Bölümü, Mart 2024'te Dr. Levent Biler ve Gamze Kaya tarafından yürütülen saha araştırmalarına dayanarak hazırlanmıştır. Tüm alanlar incelenmiş, potansiyel riskler ve etkiler belirlenmiş ve inşaat ve işletme aşamaları için aşağıda özetlenmiştir.

İnşaat aşaması için:

- Mevcut yapı ve tesislerde toz oluşumu risk teşkil etmektedir.
- Toz oluşumuna ek olarak, biyoçeşitlilik kayıpları, sahanın temizlenmesi ve depolanması nedeniyle faunanın yer değiştirmesi/yok olması, istilacı yabancı türlerin girişi, nehirlere bitişik alanlarda su habitatlarının kirlenmesi ve bu habitatlar üzerindeki etki ile ilgili endişeler olacaktır. Bu bağlamda alınacak önlemler Tablo 11'de sunulmuştur.

İşletme aşaması için:

- İşletme aşamasında biyoçeşitliliğe yönelik riskler sınırlı olacaktır. Atık yönetimi uygulanmalı, istilacı yabancı türlerin yayılımı izlenmeli, yaban hayatı kazalarını önlemek için hız sınırları sıkı bir şekilde uygulanmalı ve toz oluşumu kontrol edilmelidir. İşletme aşamasında oluşabilecek riskleri minimize etmek ve etkileri azaltmak için alınacak önlemler Tablo 12'de sunulmuştur.

4.8 Sosyal Etki Yönetimi

İnşaat Aşaması için potansiyel riskler ve etkiler aşağıdaki sosyal bileşenler kapsamında değerlendirilmiştir.

- Nüfus Değişimi
- Hassas Gruplar
- Toplum Sağlığı ve Güvenliği (4.11 Toplum Sağlığı Güvenliği ve Emniyeti başlığı altında sunulmuştur)
- Yerleşim ve Arazi Edinimi
- Geçim Kaybı
- Altyapı ve Hizmetler
- İş/çalışma Konuları (4.9 İş ve Çalışma Koşulları Yönetimi başlığı altında sunulmuştur)

Bu sosyal risklerin inşaat aşamasında değerlendirilmesi beklenmektedir ve projenin işletme aşamasına geçildiğinde ortadan kaldırılması beklenmektedir. Bu nedenle, yalnızca işletme aşamasında Toplum Sağlığı ve Güvenliği etkileri ile ilgili potansiyel riskler dahil edilmiştir.

4.8.1 İnşaat Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler

4.8.1.1 Nüfus Değişimi

Beylerderesi Köprüsü alt projesi kapsamında kamp alanına ihtiyaç duyulmayacak ve sahada konaklama yapılmayacaktır. Konaklama için Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'nün misafirhanesinin kullanılması planlanmaktadır.

Tohma Köprüsü için, Tohma Çayı'nın önünde yer alan ve en yakın yerleşim yerleri olan Sürün Köyü ve Durucasu'ya yaklaşık 4 km uzaklıkta bulunan Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası kullanılmaktadır. Mart ayı başı itibarıyla kurulumu devam eden şantiyede 5 işçi çalışmakta olup, 3 işçiye de kamp alanında konaklama imkanı sağlanmaktadır.

Ağın Köprüsü için ofis ve dinlenme alanı olarak kullanılan birkaç prefabrik konteynerden oluşan Ağın Kamp Alanı kullanılmaktadır. Bu alt proje kapsamında çalışan yaklaşık 10 personel

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 39 / 83

konaklama için öğretmenevi, kiralık evler ve misafirhaneleri kullanmaktadır. Personelin konaklama alanlarından alt proje alanına ulaşımı için servisler bulunmaktadır.

Bu alt proje kapsamında kadın işçi bulunmamaktadır. Proje faaliyetleri yerel topluluklar, hassas gruplar veya toplumsal cinsiyet üzerinde herhangi bir nüfus akışına veya demografik değişikliğe neden olmayacaktır. Ancak, işçilerin yerleşim yerleri içindeki misafirhanelerde kaldığı göz önünde bulundurulduğunda, bu ÇSYP'de tanımlandığı gibi işçilere sosyal çatışma ve toplumsal cinsiyet eğitimleri verilmesi önemlidir.

4.8.1.2 Hassas Gruplar

Alt Projenin hassas gruplar veya toplumsal cinsiyet konuları üzerinde doğrudan olumsuz bir etkisi olması beklenmemektedir. Proje faaliyetlerinden doğrudan etkilenen bir yerleşim olmadığından, yerel nüfus ve topluluklar üzerinde olumsuz bir etki olmayacaktır.

Ayrıca, Alt Proje kapsamında, PKP'de tanımlanan hassas gruplara yönelik istişare faaliyetleri tüm Proje boyunca gerektiği şekilde yürütülecek ve hassas gruplar yakın yerleşimlerin muhtarları aracılığıyla Projenin ŞGM'si hakkında bilgilendirilecektir. Alt Proje faaliyetlerine yakın alanlarda faaliyet gösteren işletmeler için de istişare süreci yürütülecektir.

4.8.1.3 Yeniden Yerleşim ve Arazi Edinimi

Depremde Hasar Gören Teknolojik Köprülerin Yenilenmesi alt proje faaliyetleri için arazi edinimine gerek yoktur. Bu kapsamda potansiyel fiziksel yerinden edilme gerçekleşmeyecektir. Ancak kamp alanı ve şantiye kurulumu kapsamında aşağıdaki bilgiler elde edilmiştir.

Tohma Şantiye ve Konaklama Şantiyesi, şantiye parselinin sahibine ait arazi üzerine inşa edilmiştir.

Arazi sahibi daha önce uygun bir ürün yapısına sahip olan arazisini ek gelir kaynağı olarak inşaat şantiyeleri için kiralamıştı.

Arsa sahibinin önceki evi depremde yıkıldığı için, depremden sonra kendisine ait olan bu boş parselde bir ev inşa etti ve geçici olarak bu alanda yaşıyor. Arazi sahibi arazisini bir sözleşme karşılığında ve kendi rızasıyla alt proje kapsamında kiralamıştır. Gelir kaynağı olan hayvancılık faaliyetini şantiye sahasından uzakta başka bir arazide sürdürdüğünü belirtmiştir.

4.8.1.4 Geçim Kaynağı Kaybı

Potansiyel gönülsüz yeniden yerleşim öngörülmemektedir. Ancak ekonomik faaliyetleri etkileme etkisi ortaya çıkabilir. Bu etkinin ortaya çıkabileceği durumlar aşağıdaki bulgularla ortaya konmaktadır.

Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası'nın arazi sahibi, arazi ve çevresinde hayvancılık faaliyetlerine devam etmektedir. Bu kapsamda fiziksel bir zorunlu yeniden yerleşim söz konusu olmamakla birlikte, geçim kaynakları üzerinde olumsuz etkisi olabilecek proje etkileri izlenecek ve gerekirse YYP/GKRP'ye uygun olarak geçim kaynağı kaybını önlemek için tazminat sağlanacaktır.

Ağın Köprüsü altında özel küçük ölçekli balık yetiştiriciliği faaliyetleri yürütülmektedir.

Alt proje çalışmaları yürütülen balıkçılık faaliyetini etkilemeyecektir. Balıkçılıkla uğraşan PEK'lerle yapılan istişarelerde, geçim kaynakları üzerinde herhangi bir olumsuz etki olmayacağı öngörülmüştür.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 40 / 83

4.8.1.5 Altyapı ve Hizmetler

Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası: Elektrik altyapısı mevcuttur ancak acil durumlar için jeneratör bulunmamaktadır. İçme suyu hazır şişelenmiş sudan temin edilmekte, şebeke suyu ise kullanma suyu olarak kullanılmaktadır. Kullanılan altyapıya ilişkin izinler ve kapasite tespitleri yapılmalıdır. Bu alanda kalacak işçiler için sağlanacak sağlık hizmetlerine ilişkin daha detaylı bilgi içeren bir değerlendirme yapılmalıdır.

Ağın Şantiyesi: Bölgede kanalizasyon altyapısı yoktur, fosseptik kullanılacaktır. Altyapı henüz hazır değildir, fosseptik sistemi kurulacaktır. Şu anda yakındaki benzin istasyonundaki tesisler kullanılmaktadır.

Kamp alanı kurulumunda, kullanılan altyapıya ilişkin izinlerin ve kapasite tespitlerinin alınmış olması gerekmektedir. Kamp alanı kurulumunda kullanılan altyapı için izinler alınacaktır. Yeraltı su kuyusu kullanılması gerektiğinde kuyu ruhsatı alınmalıdır. Elektrik altyapısı ve acil durum jeneratörü sağlanacaktır. Şantiye ve Konaklama Sahası yerel yerleşimler ve yerel hizmetler üzerinde herhangi bir baskı yaratmayacaktır.

4.8.2 İşletme Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler

İnşaat aşamasında ortaya çıkabilecek sosyal risklerin işletme aşamasında ortadan kaldırılması beklenmektedir. Bu nedenle, işletme aşamasında yalnızca Toplum Sağlığı ve Güvenliği etkileri ile ilgili potansiyel riskler dikkate alınmıştır (Bölüm 4.11'de sunulmuştur).

4.9 İşgücü ve Çalışma Koşulları Yönetimi

İş ve çalışma koşulları AİB standartları ve ulusal mevzuata uygun olarak planlanmalı ve uygulanmalıdır. Bu bağlamda, işçi yönetimi, İSG, Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı (TCEP) azaltma önlemleri; çalışan koşullarını izlemek için uygulanmalı, sosyal uyum sorunlarına dahil edilmeli, sözleşmelerde bir davranış kuralları bildirisi bulundurulmalı ve konaklama koşulları ILO standartlarına uygun olarak sağlanmalıdır.

4.9.1 İnşaat Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler

İş denetimleri; İSG gereksinimlerinin bu çalışma süreci boyunca uygulandığını, çalışanların koruyucu ekipman kullandığını ve iş yasasında belirtilen çalışma saatlerini aşmadığını sağlamak için KGM'nin gözetimi altında ana yüklenici sorumluluğunda tamamlanacaktır.

İşçilere, güvenlik personeline ve sürücülere toplum sağlığı ve güvenliği, trafik güvenliği, cinsel sömürü/istismar ve cinsel taciz (CSİ/CT), yerel halkla iletişim konularında eğitim verilmelidir. Kamp alanındaki sözleşmeler kapsamında bu konularda alınan önlemlere uyulması da davranış kurallarına dahil edilecektir.

Sosyal Uygunluk ve Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (CDŞT) Riskleri: Alt proje mavi yakalı işçilerinin çoğunluğunun erkek çalışanlar olması beklenmektedir. Ayrıca alt projede birkaç kadın çalışan yer alacaktır. Bu tahminlere dayanarak, Proje çalışanları ve inşaat işçileri için eğitim ve davranış kuralları farkındalık etkinlikleri belirlenmiştir.

Alt Proje için geçici bir şantiye ve konaklama alanı kurulacak olması nedeniyle, kamp alanlarında konaklayacak işçilere ve güvenlik personeline aşağıdaki eğitimlerin verilmesi önemlidir:

- Cinsel Sömürü ve Taciz
- Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz
- İşçi hakları
- Proje standartları ve insan hakları

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 41 / 83

- Yerel halkla toplum ilişkileri
- Güç kullanımı (güvenlik için)
- Toplum sağlığı ve güvenliği
- Sosyal ve kültürel uyum eğitimi

KGM resmi bir kurum olduğundan, ilgili yasalar, yönetmelikler¹ ve sözleşmelere tabidir. Bu bağlamda, KGM ve onun altında çalışan tüm yükleniciler, Türkiye'nin taraf olduğu ILO sözleşmeleri ve İş Kanunu'na tabidir².

Proje kapsamındaki tüm yükleniciler, çocuk işçiliğini, zorla çalıştırılmayı engellemek ve çalışanlar arasında eşit muamele ve cinsiyet eşitliğini sağlamakla yükümlüdür. İlgili ILO sözleşmeleri şu başlıklar altında listelenmiştir; Sendika özgürlüğü, Çocuk işçiliği, Zorla çalıştırma, Çalışanlara eşit muamele ve Cinsiyet eşitliği.

Bu bağlamda, KGM, iş ve çalışma koşullarının yönetimi konusunda, Çocuk İşçiliği ve Zorla Çalıştırmaktan kaçınma dahil olmak üzere tüm bu yasaların, prosedürlerin ve anlaşmaların proje boyunca uygulanmasını sağlamak için aşağıda listelenmiş olan önlemleri alacaktır.

- Yüklenici ve tüm taşeronlara uyulması gereken sözleşmeler, politikalar ve prosedürlerin bildirilmesi,
- İşe başlamadan önce verilen eğitimlerde sözleşmeler, politikalar ve prosedürler ile belirlenen ana başlıkların dahil edilmesi ve yüklenici çalışan eğitimini entegre bir parça haline getirilmesi,
- Politikaların ve prosedürlerin tüm çalışan anlaşmalarının kapsamına dahil edilmesi, ya bu anlaşmaların bir parçası olarak ya da davranış kurallarına aktarılması,
- Faaliyet alanlarında (kamp alanları, çalışma alanları) yasaklamaların, etik prensiplerin ve sorumlulukların görünür olması,
- Tüm proje çalışanlarına, alt yüklenici çalışanları dahil olmak üzere erişilebilir bir Şikayet Giderme Mekanizması kurulması ve anonim şikayetlere izin verilmesi ve çalışanlara duyurulması.

4.9.2 İşletme Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler

İşletme sürecinde çalışanlar ve işçiler, güncellenmiş Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) ile alt planlar hakkında eğitim alacak ve Proje standartları hakkında bilgilendirilecektir.

Proje kapsamında belirlenen standartlara uygun olarak, işletme sürecinde sosyal uygunluk, Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (CDŞT), İSG eğitimleri güncellenecek ve yenilenecektir.

Çalışanlar, Proje'nin çalışan Şikayet Giderme Mekanizması hakkında bilgi sahibi olacak ve bu mekanizmayı kullanmaları teşvik edilecektir.

KGM, işletme sürecinde yılda bir kez Şikayet Giderme Mekanizması kayıtları üzerinden çalışma koşullarını, eğitimleri ve iş gücü konularını izleyecek ve bu bilgileri Banka'ya raporlayacaktır.

4.10 İş Sağlığı ve Güvenliği

İSG mevzuatının projelerde uygulanması projenin türüne; tehlikelerin, risklerin ve etkilerin doğası ile ciddiyetine ve işçilerin iş tanımlarına bağlıdır. İşçileri mesleki yaralanmalardan ve hastalıklardan korumayı amaçlayan uygun İSG önlemleri proje tasarımına ve uygulamasına entegre edilmelidir. İSG tedbirleri aşağıdaki hususlara odaklanılarak tasarlanacak ve uygulanacaktır:

1 <https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Kurumsal/KanunMevzuat.aspx>

2 https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@europe/@ro-geneva/@ilo-ankara/documents/genericdocument/wcms_645630.pdf

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 42 / 83

- Proje çalışanları için potansiyel tehlikelerin belirlenmesi,
- Önleyici ve koruyucu tedbirlerin sağlanması,
- Proje çalışanlarının eğitimi ve eğitim kayıtlarının tutulması,
- İş kazası, hastalık ve olayların belgelenmesi ve raporlanması,
- Acil durumların önlenmesi ve acil durumlara hazırlık.

Yüklenici, projede işe özel uygun bir risk değerlendirmesinin yapılmasını/bulunmasını sağlayacaktır. Risk değerlendirmesi yapılırken Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri Rehabilitasyon çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek potansiyel tehlikeler göz önünde bulundurulacaktır. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde belirtildiği üzere gerekli durumlarda risk analizi yenilenmelidir.

Kadın proje çalışanlarının ihtiyaçlarına yanıt veren politika ve uygulamaların tasarlanmasına yardımcı olmak için İSG biriminde kadınların dengeli bir şekilde temsil edilmesine yer verilmesi tavsiye edilmektedir.

Proje çalışanlarını istihdam eden veya görevlendiren tüm taraflar, kimyasal, fiziksel ve biyolojik maddeler ve etmenlerle ilgili uygun önlemlerin kullanılması da dahil olmak üzere, kontrolleri altındaki işyerlerinin, makinelerin, ekipmanların ve süreçlerin güvenli ve sağlık riski taşıyamaması da dahil olmak üzere güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak ve sürdürmek için prosedürler geliştirecek ve uygulayacaktır. Bu taraflar, İSG gerekliliklerinin uygulanmasına yönelik anlayış ve yöntemlerin geliştirilmesinin yanı sıra proje çalışanlarına bilgi sağlanması, iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim verilmesi ve proje çalışanlarına masrafsız kişisel koruyucu ekipman sağlanması konularında proje çalışanlarıyla aktif olarak iş birliği yapacak ve istişarelerde bulunacaktır.

Proje çalışanları, güvensiz veya sağlıksız olduğuna inandıkları iş durumlarını bildirmek ve yaşamları veya sağlıkları için yakın ve ciddi bir tehlike oluşturduğuna inanmak için makul gerekçeleri olan bir iş durumundan kendilerini uzaklaştırmak için işyeri süreçleri oluşturacaklardır. Bu tür durumlardan kendilerini uzaklaştıran proje çalışanlarının, durumu ele almak için gerekli düzeltici önlemler alınana kadar işe dönmeleri gerekmeyecektir. Proje çalışanları bu tür raporlama veya uzaklaştırma nedeniyle misilleme veya diğer olumsuz eylemlerle karşı karşıya kalmayacaktır.

Proje çalışanlarına, kafeteryalara, hijyen tesislerine ve dinlenme alanlarına erişim de dahil olmak üzere, çalışma koşullarına uygun olanaklar sağlanacaktır. Proje çalışanlarına konaklama hizmetlerinin sağlanması halinde, proje çalışanlarının sağlığını, güvenliğini ve refahını korumak ve geliştirmek amacıyla konaklamanın yönetimi ve kalitesine yönelik politikalar oluşturulacak ve uygulanacaktır. Bu politikalar, proje çalışanlarının fiziksel, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayan hizmetlere erişim veya bu hizmetlerin sağlanmasını sağlayacaktır.

Risk değerlendirmesinin tamamlanması, işvereni işyerinde iş sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümlülüğünden muaf tutmaz. Ayrıca işveren, risk değerlendirmesiyle görevli kişilere risk değerlendirmesiyle ilgili gerekli her türlü bilgi ve belgeyi sağlar.

Kaza veya ramak kaza sırasında karşılaşılan olaylar değerlendirilecek, gerekirse risk değerlendirmeleri ve çevresel etki değerlendirmelerinin etkinliği tartışılacak ve revizyonlar yapılacaktır.

Her iş kazası sonrasında Kök Neden Analizleri yapılacaktır. Kazaya neden olan davranış veya durum tespit edilecektir.

Kazanın nedeninin "Durum" olması durumunda, tehlikeyi ortadan kaldırmak için şirket bünyesinde iyileştirme tedbirleri uygulanacaktır. Kazanın nedeninin "Davranış" olması durumunda hatalı davranışların tekrarını önlemek amacıyla eğitimler tekrarlanacak.

Alt proje kapsamında yönetilmesi gereken inşaat ve işletme aşamalarında İSG üzerindeki olası olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 43 / 83

4.10.1 İnşaat Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler

- Açık hendekler ve çukurlar nedeniyle düşme riski.
- Kazalar ve yaralanmalar (örn. devrilme, ezilme).
- Tekrarlayan hareketler ve ağır kaldırma.
- Çalışma alanının yakınındaki araç trafiği nedeniyle çarpışma ve ezilme riski.
- Toprak kayması ve çökme riski.
- Aşırı sıcak, soğuk veya yağışlı hava koşulları nedeniyle çalışma zorlukları ve sağlık riskleri.
- İnşaat makinelerinin kullanımı sırasında meydana gelebilecek kazalar.
- Zehirlenme, cilt tahrişleri ve solunum problemleri.
- Hayvan ısırıkları ve böcek sokmaları.
- Çalışanların yeterli eğitim almamasından kaynaklanan kazalar.
- Kişisel koruyucu ekipmanların eksik veya yanlış kullanımından kaynaklanan riskler.
- Makinelere kaynaklanan titreşimin neden olduğu sağlık sorunları.
- Dehidrasyon, sıcak çarpması veya hipotermi riski.
- Toza maruz kalma nedeniyle solunum problemleri riski.
- Kaygan yüzeyler veya engebeli zemin nedeniyle kayma ve düşme riski.
- Onarım ve güçlendirme çalışmaları sırasında yüksekte düşme riski.
- Tehlikeli ve kimyasal maddelerin kötü yönetiminden kaynaklanan riskler ve etkiler.
- Elektrikle çalışırken elektrik çarpması riski.
- İnşaat makinelerinin elektrik hatlarına temas etmesi nedeniyle elektrik çarpması riski.

4.10.2 İşletme Aşaması için Potansiyel Riskler ve Etkiler

- Bakım ve onarım sırasındaki riskler.
- Çalışanların yeterli eğitim almamasından kaynaklanan kazalar.
- Kişisel koruyucu ekipmanların eksik veya yanlış kullanımından kaynaklanan riskler.
- Makinelere kaynaklanan titreşimin neden olduğu sağlık sorunları.
- Aşırı sıcak, soğuk veya yağışlı hava koşulları nedeniyle çalışma zorlukları ve sağlık riskleri.
- Zehirlenme, cilt tahrişleri ve solunum problemleri.
- Hayvan ısırıkları ve böcek sokmaları.
- Kaza sonrası yol temizliği sırasında oluşabilecek kimyasal ve biyolojik riskler.
- Kaygan yüzeyler veya engebeli zemin nedeniyle kayma ve düşme riski.
- Çalışma alanının yakınındaki araç trafiği nedeniyle çarpışma ve ezilme riski.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 44 / 83

4.11 Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Emniyeti

Alt proje kapsamında yönetilmesi gereken inşaat ve işletme aşamalarında toplum sağlığı, güvenliği ve emniyeti üzerindeki olası olumsuz etkiler ve/veya riskler aşağıda listelenmiştir.

İnşaat aşaması için:

- Alt projeye ilişkin faaliyetler nedeniyle trafik kazası riskinin artması ve bunun sonucunda günlük yaşam akışının olumsuz etkilenmesi,
- Bölgesel işgücü akışının artması nedeniyle CDŞT ve CSİ/CT'nin artırılması,
- Alt projeye ilgili faaliyetlerden dolayı acil durumların sıklığının artması,
- Bölgesel işgücü akışının artması nedeniyle hastalıklara maruz kalma riskinin artması ve,
- Güvenlik personelinin tutumlarından kaynaklanan riskler.

İşletme aşaması için:

- Paydaş katılımının kötü yönetilmesi durumunda paydaşlarla iletişim sorunları,
- Karayolu trafiği nedeniyle trafik, işletme güvenliği ve yaya güvenliği açısından risk,
- Karayolu trafiğiyle ilgili sorunlar nedeniyle acil durumların sıklığı artması.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 45 / 83

5 ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANININ UYGULANMASI

5.1 Değişim Sürecinin Yönetimi

Teknik dokümanlarda belirtilen koşul ve taahhütleri etkileyen alt proje değişiklikleri ve anahtar kontrol dokümanlarındaki değişiklikler, değişim sürecinin yönetimine tabidir.

Bu değişim yönetimi süreci şu durumlarda uygulanır:

- Mühendislik/Tasarım değişiklikleri,
- Güzergah/lokasyon değişiklikleri,
- Çevresel ve sosyal konulara ilişkin yürürlükteki mevzuat değişiklikleri,
- Yetki hükmü değişiklikleri,
- Her türlü yeni çevresel/sosyal verinin varlığı,
- İnşaat/işletme stratejisi değişiklikleri,
- Projeden etkilenen paydaşlar.

KGM'de PUB bünyesinde yer alan herhangi bir kişi olan ve eylemlerin koordinasyonundan ve iş kapsamından sapmaların değerlendirilmesinden sorumlu olan Değişim Kolaylaştırıcısı, PUB'daki Çevresel ve Sosyal Uzmanın yukarıda belirtilen potansiyel çevresel ve sosyal etkilere sahip herhangi bir değişiklik konusunda bilgilendirilmesini sağlar.

Ek-1'de verilen Değişim Süreci Yönetim Formu (DSY Formu), önerilen değişiklik ile ilişkili potansiyel çevresel ve sosyal sorunları tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu süreçte potansiyel çevresel ve sosyal etkilerin belirlenmesi halinde, değerlendirme için DSY verileri teslim edilerek Proje Direktörü bilgilendirilecektir.

Proje Direktörü, çevresel hususların tam olarak ele alındığını ve çevresel ve sosyal değerlendirme çalışmalarının, halkın katılımının, izin süreçlerinin gerektiği şekilde tamamlandığını ve ÇSYP'de ve diğer ve diğer alt yönetim planlarında gerekli revizyonların yapıldığını doğrulamak için önerilen değişikliğin uygulanmasına yönelik ilerlemeyi gerektiği şekilde gözden geçirir.

5.2 Paydaş Katılımı

Projenin sosyal ve çevresel olumsuz etkilerini en aza indirmek ve proje faydalarını artırmak, paydaş ilişkilerini AIB standartlarına uygun olarak yürütmek amacıyla Proje düzeyinde Şikayet Giderme Mekanizmasını (ŞGM) içeren Projeye özgü bir Paydaş Katılım Planı (PKP) hazırlanır. PKP, tüm alt projelerde uygulanacak ve alt projenin erken aşamalarında hazırlanacak ve uygulanacaktır.

ŞGM'yi içeren PKP, KGM'nin web sitesinde yayımlanacaktır/açıklanacaktır³.

PKP, proje ekibinin paydaşlarla iletişim kurma yollarını ana hatlarıyla belirtir ve paydaşların proje faaliyetleri veya projeye ilgili faaliyetler hakkında endişelerini dile getirebilecekleri, geri bildirimde bulunabilecekleri veya şikayette bulunabilecekleri bir mekanizma içermektedir.

PKP, Projenin paydaşları belirlemesine ve AIB Çevresel ve Sosyal Standart 1 (ÇSS1) uyarınca paydaşlarla yapıcı ilişkiler kurup sürdürmesine yardımcı olacak paydaş katılımına yönelik sistematik bir yaklaşım oluşturmaktadır.

³<https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Projeler/DisKrediliProjeler.aspx>

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 46 / 83

Proje yaşam döngüsü boyunca paydaş katılım süreci, sosyal ve çevresel etkileri başarılı bir şekilde yönetmek için aşağıdaki temel stratejileri izleyecektir.

- Halkın katılımıyla açık istişare yaklaşımı kapsamında paydaşlardan gelen tüm bildirimler, sözlü veya yazılı talep, şikâyet ve öneriler hiçbir müdahale, zorlama veya korkutma olmaksızın dikkatle değerlendirilecek ve gerekli istişareler gerçekleştirilecektir.
- Projeye ilişkin bilgiler sosyo-kültürel iletişim olanaklarına uygun bir formatta tüm paydaşlara ve taraflara sunulacak ve açıklanacaktır.
- Alt proje faaliyetlerinin özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun, etkin bir paydaş yönetimi yaklaşımı tanımlamak ve paydaşları belirlemek amacıyla geliştirilen PKP aynı zamanda bir ŞGM prosedürünü de içermektedir.
- PKP hem paydaş istişareleri hem de Projeye özel ŞGM için kapsayıcı bir yaklaşımın sürdürülmesini destekleyecektir. Bu amaç doğrultusunda PKP, tüm paydaş gruplarının ve Projeden etkilenen kişilerin (PEK'ler) katılımını sağlayacak araçları tanımlar.4. Bu çabalar, özellikle kadınların, engelli kişilerin, yaşlıların, göçmen/mülteci Projeden etkilenen kişilerin (PEK'ler), işçilerin ve yerel toplulukların dahil edilmesine yönelik alternatif eylem ve iletişim araçlarının geliştirilmesini içerecektir. Hassas grupların proje fırsatlarından, Şikayet Giderme Mekanizmasından ve paydaş istişare süreçlerinden dışlanması riskine karşı proaktif ve işlevsel bir iletişim yaklaşımı benimsenecektir.

PKP'de, paydaşlar arasındaki dinamikler ve onların Projeye katılımlarının riskleri ve fırsatları dikkate alınarak Paydaş analizi yapılmıştır.

Önerilen projenin paydaşları aşağıdaki temel kategorilere ayrılabilir:

- Etkilenen Taraflar, Proje Etki Alanı (EA) dahilinde, projeden doğrudan etkilenen (gerçekte veya potansiyel olarak) ve/veya projeye ilişkili değişime en duyarlı olarak tanımlanan ve bu konuda değişiklik yapması gereken kişiler, gruplar ve diğer kuruluşlardır. Etkilerin ve önemlerinin belirlenmesinin yanı sıra hafifletme ve yönetim önlemlerine ilişkin karar alma süreçleriyle yakından ilgilenecekler;
- Diğer İlgili Taraflar, Projeden doğrudan etkilenemeyecek ancak çıkarlarının projeden etkilendiğini düşünen veya algılayan ve/veya projeyi ve uygulama sürecini bir şekilde etkileyebilecek bireyler/gruplar/kuruluşlardır; ve
- Hassas Gruplar, savunmasız durumları nedeniyle diğer gruplarla karşılaştırıldığında Projeden orantısız bir şekilde etkilenebilecek veya daha fazla dezavantaja maruz kalabilecek ve projeye ilgili istişare ve karar alma sürecinde eşit temsil edilmelerini sağlamak için özel katılım çabaları gerektirebilecek kişilerdir.

Bu paydaşlar, Projenin PKP'sinde tanımlanan uygun araçlar ve strateji aracılığıyla Projeye dahil edilecektir.

⁴ AIIB tarafından finanse edilen bir Projeden olumlu veya olumsuz etkilenebilecek kişiler <https://www.aiib.org/en/about-aiib/who-we-are/project-affected-peoples-mechanism/how-we-assist-you/rules/index.html>

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 47 / 83

5.3 Şikayet Giderme Mekanizması

Projenin PKP dokümanında projeye özgü bir ŞGM geliştirilmiştir. ŞGM'nin temel amacı, projeye ilgili bildirimlerin ve şikayetlerin tüm paydaşları memnun edecek şekilde zamanında, etkili ve verimli bir şekilde çözülmesine yardımcı olmaktır. ŞGM aynı zamanda paydaşların projeye ilişkin sorun, şikâyet ve kaygılarını projenin ilgili birimlerine iletilmesini, şikâyetlerin doğru yöntemlerle ve sağlıklı iletişimle çözülmesini sağlayan paydaş katılımı yönetimi sürecinin en önemli araçlarından biridir.

Şikayet Giderme Mekanizması Prosedürü, paydaşlar tarafından iletilen sorun, şikayet veya endişelerin süre dolmadan etkin bir şekilde ele alınmasını, sonuçlandırılmasını ve sağlıklı, güvene dayalı paydaş katılımının sürdürülmesini amaçlamaktadır. Şikayet Giderme Mekanizması Yönetim Prosedürü, şikayetlerin AİB ÇŞÇ gerekliliklerine uygun olarak yönetilmesini amaçlamaktadır.

Bu Şikayet Giderme Mekanizması Prosedürü, Proje şikayet mekanizmasının işleyişini, şikayet yönetimi adımlarını, araçlarını, sistemin nasıl yönetileceğini ve paydaşların şikayet mekanizmasına nasıl erişebileceklerini açıklamaktadır.

ŞGM, güvenli ve yapıcı, etkili paydaş iletişimi kurmak için standartlar ve ilkeler belirler.

Bu kapsamda geliştirilen şikayet mekanizması;

- Tüm paydaşlara açıkça duyurulur ve tüm paydaşlar bilgilendirilir,
- Paydaşlardan gelen şikâyetler kayıt altına alınır,
- Şikayetler, prosedürde belirlenen çerçeve ve süre içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

ŞGM, iç ve dış ŞGM'de tamamen ücretsiz, erişilebilir ve güvenli bir sistem olarak tasarlanmıştır, proje düzeyinde ŞGM'de ayrı ayrı anlatılacaktır. Proje düzeyinde ŞGM anonimliğe izin verecektir. ŞGM ayrıca itiraz komitesinin kurulması ve uygulanmasını ve uygun olduğu ölçüde CSİ/CT ile ilgili şikayetlerin değerlendirilmesini de açıklayacak ve kapsayacaktır.

ŞGM, erişilebilir olacak ve tüm bu şikâyetleri kapsayıcı olacak ve şikâyetlerin ulusal mevzuat ve AİB ÇŞÇ'leri uyarınca ilgili tüm tarafları memnun edecek şekilde zamanında, etkili ve verimli bir şekilde çözülmesine yardımcı olacaktır. Alt proje yüklenicisi, Proje düzeyinde oluşturulan ŞGM'nin alt projenin etki alanındaki yerel topluluğa ve yerel paydaşlara açıklanmasını sağlayacaktır. Alt proje yüklenicisi aynı zamanda Proje sahibine ŞGM'nin uygulanması konusunda da destek sağlayacaktır. ŞGM prosedürü aynı zamanda bu iş akışını ve rol-sorumluluk dağılımlarını da tanımlayacaktır.

AİB'nin Projeden Etkilenen Kişiler Mekanizması

AİB tarafından Projeden Etkilenen Kişiler Mekanizması (PEKM) kurulmuştur. Bu mekanizma, AİB ÇSP'nin uygulanmamasından dolayı olumsuz etkilendiğini düşünen Projeden Etkilenen Kişilerin başvurularının bağımsız ve tarafsız bir şekilde incelenmesi için bir fırsat sunar. Şikayetler, Proje düzeyindeki ŞGM veya AİB Yönetimi'nin süreçleri aracılığıyla tatmin edici bir şekilde ele alınamadığında bu mekanizma devreye girer. AİB'nin PEKM Politikası ve PEKM Usul Kuralları, PEKM'nin işleyişini yönlendirir.

PEKM'nin gönderim işleme işlevleri şunları içerir:

(1) Proje İşlem Sorguları

Proje İşlem Sorgusu (PİS), PEK'lerin, AİB'nin bir Projeye ilişkin çevresel ve sosyal durum tespiti sırasında ortaya çıkan ve anlaşmazlık çözümü gerektirmeyen basit konularla ilgili endişelerini hızlı bir şekilde çözmesini sağlamak için tasarlanmıştır. Durum tespiti, Projenin çevresel veya sosyal etkilerinin taranmasını, sınıflandırılmasını ve değerlendirilmesini içerir. PİS, bir Projeye ilişkin istişare süreci hakkındaki soruları veya Proje hazırlığı sırasında yaşanan

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 48 / 83

toz, gürültü veya hareket kısıtlamaları gibi çevresel rahatsızlıkların ele alınmasına yönelik talepleri içerebilir.

(2) Uyuşmazlık Çözümü Talepleri

Uyuşmazlık Çözümü Talepleri (UÇT), PEKM'nin, AIIB'nin bir Projeyi değerlendirme veya uygulama sürecinde ortaya çıkan bilinen ve ölçülebilir potansiyel veya fiili maddi olumsuz çevresel ve sosyal etkileri hafifletmek için gerekli tedbirler konusunda ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünü kolaylaştırmak ve koordine etmek için harekete geçmesini sağlar. Anlaşmazlığın tarafları genellikle Müşteri ve Talep Edenleri içerir. Yine de Projenin işlenmesi veya uygulanmasında yer alan Yönetim ve yüklenicileri veya diğer tarafları da bunlara dahil edebilirler. Bu süreç, ilgili taraflar arasında bu etkileri hafifletmeye yönelik eylemler konusunda süreli ve izlenebilir bir anlaşmazlık çözümü anlaşmasına varmayı amaçlamaktadır. Bu süreç kapsamında PEKM, PEK'in karşılıklı olarak kabul edilebilir anlaşmazlık çözüm yöntemlerini araştırır. Bu süreç istişari diyalogu, bilgi paylaşımını, ortak bilgi toplamayı ve arabuluculuk mekanizması oluşturmayı veya diğer yöntemleri içerebilir.

(3) Uygunluk İncelemesi Talepleri

Uygunluk İncelemesi Talebi (UİT) süreci, Proje Etkilenen İnsanlar tarafından AIIB'nin ÇSP kapsamındaki yükümlülüklerini Proje hazırlık aşamasında çevresel ve sosyal durum tespiti sürecinde veya Proje uygulama aşamasında gözetiminde yerine getirmediğine dair iddialarının PEKM tarafından araştırılmasını içerir. Bu durum, Proje Etkilenen İnsanlar üzerinde maddi olumsuz ekolojik veya sosyal etkiler yaratmış veya yaratma olasılığı taşıyorsa, iddiaların doğruluğu tespit edilirse, süreç bu etkileri ele almak için Yönetim tarafından önerilen herhangi bir eylem planının gözden geçirilmesini de kapsar.

İç/dahili ŞGM (İşçi ŞGM'si)

İşçi Şikayetlerini Giderme Mekanizması, AIIB ÇSS 1 uyarınca Proje çalışanlarından (hem doğrudan hem de dolaylı çalışanlar dahil) şikayetleri alan mekanizma olarak tanımlanmaktadır.

Yüklenici, inşaat sürecinin ilk aşamalarında taşeronlar da dahil olmak üzere işgücü için bir Şikayet Giderme Mekanizması oluşturacak ve uygulayacaktır.

İç Şikayet Giderme Mekanizmasına her türden işçi/taşeron çalışanın erişimine açık olacaktır.

Çalışan şikayetleri, Projenin ana yüklenicilerinin kayıtlarında, Proje PKP'sinde sunulan veri kayıt günlüğünde tutulacaktır.

5.4 Çevresel ve Sosyal İzleme Faaliyetleri

Alt-projenin ÇSYP'si, alt-projenin inşaat öncesi, inşaat ve işletme aşamalarındaki olası olumsuz etkileri en aza indirmek için Ç&S konularında bir dizi etki azaltma/hafifletme önlemlerini içermektedir. Yüklenici ayrıca, bu ÇSYP'de sağlanan etki azaltma önlemlerinin uygulanmasından ve inşaat faaliyetlerinin (varsa alt yüklenici faaliyetleri dahil) ulusal mevzuata ve AIIB standartlarına uygun olarak dahili olarak izlenmesinden sorumludur. KGM BUB, projenin yaşam döngüsü boyunca ÇSYP ve diğer alt yönetim planlarının izlenmesi, denetlenmesi ve uygulanmasının sağlanmasından ana sorumlu taraftır. KGM BUB'lar bünyesindeki Çevre ve Sosyal Uzmanlardan oluşan Denetim Danışmanı, KGM'ye çevresel ve sosyal izleme hizmetleri sağlayacaktır. Görevleri, tüm saha inşaat faaliyetlerinin etkin bir şekilde izlenmesini, ÇSYP yükümlülüklerine göre uygunsuzlukların tespit edilmesini ve bu eksiklikleri azaltmak için yönetsel kararların yeterince geliştirilmesini sağlamaktır. Ek olarak, tespit edilen eksikliklerin üstesinden gelmek için önerilerde bulunacaklardır.

Çevresel ve sosyal izleme, etki azaltma önlemlerinin planlandığı gibi uygulanıp uygulanmadığını ve beklenen sonuçların elde edilip edilmediğini doğrulamada önemli bir parçadır. Proje yönetiminin önerilen azaltma önlemlerinin verimliliğini kontrol etmesini sağlar

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 49 / 83

ve gerekirse çevre kirliliğini önlemek için daha fazla azaltma önleminin belirlenmesine olanak tanır.

ÇSYP'de yer alan bilgiler/ek dokümanlar, periyodik izleme çalışmaları sırasında Çevre ve Sosyal Uzmanlar ve/veya Denetim Danışmanı için birincil referans materyali olarak hizmet edecektir. Ancak, ÇSYP'de sağlananların ötesinde ek belgeler de kullanılabilirler. Sorumluluklarının bir parçası olarak, AIIB ekibine altı aylık raporlar sunacaklardır.

5.5 İzleme, Raporlama ve Değerlendirme

8. BUB ve Yüklenici, Projenin gerektirdiği izleme/denetim faaliyetlerini yürüterek ilgili raporlamayı yapmakla yükümlüdür. Yüklenici tarafından düzenli iç denetimler ve çevresel ve sosyal izleme (Bkz. Tablo 11 ve Tablo 12) gerçekleştirilecektir. Yüklenici, inşaat faaliyetlerinin durumunu ve ilgili Ç&S konularını kapsayan aylık Ç&S İlerleme Raporlarını hazırlayacak ve Denetim Danışmanına sunacaktır. Daha sonra Denetim Danışmanı, Yüklenici tarafından hazırlanan aylık Çevresel ve Sosyal İlerleme Raporu da dahil olmak üzere aylık Çevresel ve Sosyal İzleme Raporu hazırlayacak ve 8. BUB'a sunacaktır. AIIB ekibi, 8. BUB tarafından altı ayda bir, Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları aracılığıyla ilerleme ve güncellemeler hakkında bilgilendirilecektir.

Denetim ve izlemenin genel çerçevesi doğrultusunda ÇSYP performansının değerlendirilmesi amacıyla aşağıdaki hususların kontrol edilmesi gerekmektedir:

- ÇSYP ve Yüklenicinin uygulama planlarının tüm personel tarafından uygulanması,
- Proje standartlarını oluşturan ulusal mevzuata, AIIB ÇSÇ'ye ve ilgili DBG ÇSG Kılavuzlarına uygunluğun sağlanması,
- Çevresel ve sosyal izleme çalışmaları ve raporlamalar yoluyla ulusal mevzuat ve uluslararası standartlara uygunsuzlukların giderilmesi,
- Proje faaliyetlerinin ÇSYP hedeflerini karşılayacak şekilde yürütülmesi.

İnşaat ve işletme aşamaları için detaylandırılan çevresel ve sosyal yönetim ve izleme planı/programı, Bölüm 6'da verilmektedir.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 50 / 83

6 ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM VE İZLEME PLANI

Hem inşaat hem de işletme aşamalarına ilişkin çevresel ve sosyal yönetim ve izleme planları sırasıyla Tablo 11 ve Tablo 12'de sunulmaktadır.

Tablo 11. Etki Azaltma ve İzleme Planı – İnşaat Aşaması

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
ARAZİ KULLANIMI, TOPRAK VE JEOLJİ									
Arazi Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> Köprülerin onarımı ve güçlendirilmesi ile şantiye ve konaklama alanlarının kurulmasına ilişkin çalışmalar, görünür ve uygun şekilde işaretlenecek olan belirlenmiş alanlarda yürütülecektir. Bu doğrultuda, inşaat personeline önceden belirlenmiş inşaat sınırlarını korumalarını sağlamak için eğitim verilecektir. Alt projeye dayalı faaliyetler (temel olarak şantiye ve konaklama alanlarının kurulması) tarım ve mera arazilerinin parçalanmasını azaltmayı/en aza indirmeyi amaçlayacaktır. Şikâyet Giderme Mekanizması, Proje ile ilgili her türlü şikâyet veya yorumun alınmasını ve zamanında yanıtlanmasını, çözümler sunulmasını ve uygun şekilde düzeltici önlemler alınmasını sağlamak için uygulanacaktır. KGM, alt proje ile ilgili faaliyetler nedeniyle devlete ait veya özel mülk olan bitişik mülklere doğrudan veya dolaylı olarak zarar verilmesi ve su ortamına (özellikle balık yetiştiriciliğinin yapıldığı Keban Barajı) zarar verilmesi durumunda, Yüklenici tarafından kendi bütçesinden gerekli düzeltici önlemlerin alınmasını sağlayacaktır. Köprülerin onarımı ve güçlendirilmesi çalışmaları ile arazi hazırlık aşaması (şantiye ve konaklama alanlarının kurulumu için) öncesinde tüm ilgili ve yardımcı tesisler dikkate alınarak balık yetiştirme tesislerini ve mera ve/veya ekilebilir arazileri kullanan topluluk üyeleriyle düzenli bilgi paylaşımı yapılacaktır. 	<p>Arazi örtüsü değişiklikleri</p> <p>Alınan koruyucu ve düzeltici önlemler</p> <p>İlgili paydaşlarla yazışmalar</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Yerinde gözlemler/denetimler	Günlük	<p>Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik</p> <p>Mera Yönetmeliği</p> <p>ŞGM'yi içeren PKP</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p>	<p>Belirlenen alanlar dışında herhangi bir çalışma yapılmayacaktır.</p> <p>Arazi parçalanmasının olmaması</p> <p>İlgili şikâyet kayıtlarının sayısı</p> <p>Bitişik mülklere verilen tüm zararların tazmin edilmesi</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Geçim kaynağı etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası etki alanını çevreleyen hayvancılık/tarımsal geçim kaynaklarının değerlendirilmesi yapılacaktır. 	Geçim kaynakları üzerindeki etkilere ilişkin şikâyet kayıtları	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası	Şikâyet kayıtları	Aylık	<p>ŞGM'yi içeren PKP</p> <p>AIIB ÇSS 1</p>	İlgili şikâyet kayıtlarının sayısı	Yüklenici	YYP maliyetlerine dahildir
Bitkisel Toprak Kaybı	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenicinin ÇSYP'si (Y-ÇSYP), ilgili Ç&S konularını kapsayacak şekilde Yüklenici tarafından hazırlanacak ve uygulanacaktır. İnşaat faaliyetlerinden önce Proje alanından yerel toprak koşullarına uygun yeterli derinlikte verimli üst toprak sıyırılmalıdır. Bitkisel özelliklerini korumak için üst toprak, alt topraktan ayrı olarak belirlenmiş üst toprak depolama alanlarında uygun koşullarda depolanmalıdır. Toprağın sıkışmasını önlemek için toprak ıslakken sıyırma işlemi yapılmayın. Üst toprak depolama alanlarında açık kanallarla drenaj sağlayın. Üst toprağın depolanması üç aydan uzun sürecekse, organik içeriğin korunması için verimli toprağın üst kısmını geçici olarak ekin. Uygun türleri ve tohum karışım oranlarını seçin. Kaliteyi artırmak ve erozyonu, kurumayı veya yabancı türlerin istilasını önlemek için üst toprağa organik veya inorganik malzemeler uygulayın. Uygun koşullarda depolanan üst toprağın, inşaat faaliyetlerinin tamamlanmasından sonra geçici şantiyelerin rehabilitasyonu ve peyzaj çalışmalarında yeniden kullanılması. Eski haline getirmeden önce üst toprağı 15 cm derinliğe kadar gevşetin (Sıkıştırılmış, ağır killi topraklar için gevşetme derinliğini 40-50 cm'ye kadar artırın) Üst toprağın depolanacağı yerin %5'ten fazla eğime sahip olmaması sağlanacaktır. Üst toprak yığınlarının ortalama yüksekliği 1,5 metre olmalıdır. Dikim yapılacak alanlar için üst toprak derinliğinin yan yamaçlara, çalı ekim alanlarına, ağaç köklerine vb. uygun olmasını sağlayın. Üst toprağın eski haline getirilmesinin ardından doğal eğim ve drenaj koşullarına uygun olarak tesviye işlemi gerçekleştirin. 	<p>Sıyırma, ayrı depolama ve yeniden kullanım dahil olmak üzere üst toprak yönetimi</p> <p>Yeniden kullanım sonrası rehabilitasyon başarısı</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Yerinde gözlemler/denetimler	Günlük	<p>Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik</p> <p>Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p>	<p>Sıyırılan üst toprak miktarı</p> <p>Geçici üst toprak depolama alanlarının sayısı</p> <p>Üst toprağın uygun şekilde sıyırılması, belirlenen alanlarda geçici olarak depolanması ve uygun şekilde yeniden kullanılması</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Toprak Bozulması ve Erozyon	<ul style="list-style-type: none"> Kazı çalışmalarının tamamlanmasını müteakip menfez çıkışlarında da erozyon kontrolü tedbirleri alınacak ve eğimler iyileştirilecektir. Belirlenen depolama alanlarında depolanan hafriyat malzemesinin etrafına toprak kaybını önlemek için setler kurulacaktır. Sıyırma ve kazı çalışmalarının tamamlanmasının ardından, bozulan tüm alanlar mümkün olan en kısa sürede rehabilite edilecektir. 	<p>Topografya değişiklikleri</p> <p>Sediman ve erozyon kontrol yapılarının/önlemlerinin varlığı ve etkinliği</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Yerinde gözlemler/denetimler	Günlük	<p>Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik</p> <p>Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği</p>	<p>İnşa edilen ve bakımı yapılan durdurma ve drenaj kanalları</p> <p>Bitki örtüsü başarılı bir şekilde büyüyen alanların</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
						AİIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	revejetasyon yapılan sahalardaki toplam alan içindeki oranı		
Toprak Kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Kirlenmeye neden olacak maddelerin toprağa deşarjı yasaklanacaktır. Her inşaat sahası hizmet dışı bırakıldıktan sonra tüm enkaz ve atıklar temizlenecektir. Çalışanlara dökülme ve sızıntılara ilişkin eğitim verilecektir. Kaza sonucu meydana gelen dökülmeler ve sızıntılar, Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planının uygulanması yoluyla yönetilecektir. Bakım ve onarımlar geçirimsiz zeminlerde ikincil muhafaza yapısı/damlama tepsileri ile yapılacaktır. Proje faaliyetleri sonucunda oluşacak katı atıklar, tehlikeli atıklar ve atık sular ile inşaat ve onarım işlerinde kullanılacak tehlikeli ve kimyasal maddeler Y-ÇSYP ve DBG ÇSG Kılavuzları aracılığıyla ayrıca yönetilecektir. İnşaat çalışmaları öncesinde veya sırasında kirlenme şüphesi olan bir mahallin bulunması halinde numune alma ve analiz çalışması yapılacaktır. 	Toprak kirliliğinin varlığı Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Ek-2'de (Tablo 1: Kirlilik Gösterge Parametreleri Listesi) belirtilen parametreler	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi İnşa edilecek olan geçici yollar ve tesisler Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Eğitim kayıtları, olay raporları Sızıntı/dökülme durumunda toprak örnekleme ve analizi (akredite bir laboratuvar tarafından)	Günlük Sızıntı/dökülme durumunda	Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği AİIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Sızıntı/dökülme olaylarının sayısı Geçerli standartlara uyumsuzluk sayısı (Hedef: Sıfır uyumsuzluk) Kirlenmiş toprak miktarı Dökülme ve sızıntılara acil müdahale konusunda eğitim almış personel sayısı ve yüzdesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Depremle İlgili Riskler	<ul style="list-style-type: none"> Proje kapsamında kurulacak tüm mühendislik yapıları depreme dayanıklı tasarım parametre ve kriterleri dikkate alınarak tasarlanacak ve inşa edilecektir. Proje kapsamında inşa edilecek yapılarda, 14.07.2007 tarihli ve 26582 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik" hükümleri ile 18.03.2018 tarihli ve 30364 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na ait "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği"ne kesinlikle uyulacaktır. Alt proje için hazırlanan Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı deprem durumunda uygulanacaktır. 	Mühendislik yapılarının tasarımı	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Büyük sismik olayların ardından tüm proje bileşenlerinin görsel kontrolünün yapılması Dokümantasyon: İnşaat izinleri ve sertifikaları	Haftalık	Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği AİIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Doğal afet sırasında ve sonrasında kaydedilen ilgili İSG kazalarının/olaylarının sayısı Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planının etkin bir şekilde uygulanması Deprem sonrası hasar durumu	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
GÜRÜLTÜ									
Gürültü seviyelerinde artış	<ul style="list-style-type: none"> ÇED Yönetmeliği ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2'de listelenen yeni ilişkili ve yardımcı tesislerin ve/veya faaliyetlerin alt proje kapsamında kurulması veya yürütülmesi planlanıyorsa, ÇED görüşleri ve ilgili çevre izinleri alınacaktır. Tüm inşaat faaliyetleri Çevresel Gürültü Kontrolü Yönetmeliği ve DBG ÇSG Kılavuzlarında belirtilen gürültü sınır değerlerine uygun olarak gerçekleştirilecektir. Y-ÇSYP, Yüklenici tarafından ilgili Ç&S konularını kapsayacak şekilde geliştirilecek ve uygulanacaktır. Tüm personel gürültü yönetimi konusunda gerekli eğitimi alacaktır. Proje Şikayet Giderme Mekanizması uygulanacaktır. Şikayet Giderme Mekanizması aracılığıyla gürültü ile ilgili herhangi bir bildirim alınması durumunda, şikayet değerlendirilecek ve gerekli düzeltici önleyici faaliyetler uygulanacaktır. İnşaat faaliyetleri, Çevresel Gürültü Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen gerekliliklere uygun olarak 10.00-22.00 saatleri arasında gerçekleştirilecektir (Bkz. Ek-2, Yönetmelik Tablo 2). Ayrıca, barajlar, köprüler, tüneller, otoyollar, şehir içi yollar ve toplu konut gibi kamu yararı gerektiren projelerin ve şehirde gündüz trafiğini engelleyecek inşaat faaliyetlerinin çalışma saatlerinin, yüksek gürültü yayan ekipman için gürültü azaltma önlemlerini almak şartıyla İl Mahalli Çevre Kurulu kararı ile belirleneceği dikkate alınmalıdır. Gerektiğinde ekipmanın etrafında taşınabilir bariyerler ve akustik muhafazalar oluşturulacaktır. İnşaat faaliyetleri sırasında gürültüye karşı mümkün olduğunca bariyer oluşturmak için doğal topoğrafyadan yararlanılacaktır. Kamp sahalardaki ve diğer sabit tesislerdeki yardımcı bileşenler, gürültüye duyarlı alıcılar dikkate alınarak konumlandırılacaktır. 	İlgili ÇED görüşleri/muafiyet yazıları ve çevre izinleri Gürültü ile ilgili şikayet kayıtları Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler Gürültü ölçümleri (Dünya Bankası ÇSG Kılavuzları ve Çevresel Gürültünün Kontrolü Yönetmeliği Ek-2'ye göre) İlgili paydaşlarla yazışmalar Bakım faaliyetleri	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi İnşa edilecek olan geçici yollar ve tesisler Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri) Alt proje alanı yakınındaki yerleşim yerleri ve tesisler	Yerinde gözlemler/denetimler Alt proje faaliyet alanı çevresindeki yerleşim yerlerinde ve şikayet durumunda şantiye ve konaklama sahasında gürültü ölçüm cihazları kullanılarak gürültü izleme (en az 48 saatlik kesintisiz gürültü ölçümleri) (akredite bir laboratuvar tarafından) Dokümantasyon: Araç ve ekipman bakım kayıtları, eğitim kayıtları, ÇED görüşleri ve ilgili ve yardımcı tesisler için çevre izinleri	Günlük (yerinde gözlemler) Gürültü ile ilgili şikayet durumunda Aylık (belge incelemesi)	Çevresel Gürültünün Kontrolü Yönetmeliği AİIB ESS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Gürültü/titreşim ölçümlerinde gürültü/titreşim sınır değerlerinin aşılması Gürültü ile ilgili şikayetlerin sayısı Gürültü yönetimi konusunda eğitim almış personel sayısı ve yüzdesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Makine, ekipman ve araçlarda ses gücü düzeyi daha düşük, sesi azaltılmış modeller tercih edilecek, daha yeni ve elektrikle çalışan modeller kullanılacaktır. İnşaat araçlarının bakımı, üretici tarafından da tavsiye edilen bir araç bakım ve onarım programı aracılığıyla düzenli olarak yapılacaktır. İnşaat araçları için hız sınırlamaları tanımlanacak ve bunlara uyulacaktır. İlgili eğitimler gerçekleştirilecek ve inşaat araçlarının sürücülerine/operatörlerine sürüş hız limitleri hakkında talimatlar verilecektir. İnşaat araçlarının yerleşim yerlerinden geçmesi mümkün olduğunca önlenecektir. İnşaat sahasında beklerken araçların çalışır durumda tutulması yasaklanacaktır. Gürültü izleme, hem ulusal mevzuata hem de DBG ÇSG Kılavuzlarına (şikayet üzerine) uygun olarak gürültü ölçümleri yoluyla gerçekleştirilecektir. Proje faaliyetlerinden kaynaklanan gürültüyü azaltmayı amaçlayan gerekli çevre eğitimine sahip saha personeli sağlanacaktır. Çalışanları makine ve ekipmanlardan kaynaklanan gürültü ve titreşimden korumak için gerektiğinde; "6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" hükümlerine uygun olarak çalışmalar yürütülecek ve çalışanların gürültüye/titreşime maruz kalmaları sonucu başta işleme riskleri olmak üzere sağlık ve güvenlik yönünden oluşabilecek risklerden korunmaları için gerekli tedbirler (kulak koruyucu KKD sağlanması gibi) alınacaktır. Yerel toplulukların endişelerini anlamak ve gürültü ile ilgili konularda geri bildirim toplamak için yerel topluluklarla etkileşim gerçekleştirilecektir. Gürültü ile ilgili endişeleri gidermek ve gürültü azaltma önlemleri için onay almak üzere düzenleyici makamlarla iş birliği yapılacaktır. 								
HAVA KALİTESİ VE SERA GAZI EMİSYONLARI									
Hava kalitesinde Bozulma/Düşüş	<ul style="list-style-type: none"> ÇED Yönetmeliği ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2'de listelenen yeni ilişkili ve yardımcı tesislerin ve/veya faaliyetlerin alt proje kapsamında kurulması veya yürütülmesi planlanıyorsa, ÇED görüşleri ve ilgili çevre izinleri alınacaktır. Y-ÇSYP, Yüklenici tarafından ilgili Ç&S konularını kapsayacak şekilde geliştirilecek ve uygulanacak ve tüm personel hava kalitesi yönetimi konusunda gerekli eğitimi alacaktır. 30.11.2013 tarih ve 28837 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü ile Benzin ve Motorin Kalite Yönetmeliği" uyarınca; Trafik denetimi yapılan araçlarda egzoz gazı emisyon ölçümleri yapılacaktır. Bakım gerektiren araçlara rutin kontroller yapıldıktan sonra bakım yapılacak, diğer araçlar ise bakım tamamlanıncaya kadar hizmette kalacaktır. Düşen malzemelerin düşme yüksekliğini sınırlandıracak prosedürler benimsenecektir. Su kamyonları ile sulama, inşaat sahalarında ve servis yollarında toksik olmayan toz önleyici kimyasallar vb. uygulama gibi toz bastırma yöntemleri uygulanacaktır. İnşaat atıklarının şantiyede yakılması yasaklanacaktır. Şantiye ve konaklama sahaları için erişim yollarının bakımı yapılacak ve gerektiğinde iyileştirilecektir. Gereken yerlerde ve durumlarda, asfalt veya asfaltsız yol yüzeylerinde tozu en aza indirmek için su bastırma, basınçlı dağıtım veya püskürtme sistemleri uygulanacaktır. Malzemelerin yüklenmesi ve boşaltılması atma ve saçılma olmadan gerçekleştirilir. İnşaat sahalarında ve şantiye/konaklama yerlerinde hafriyat çalışmaları yapılıyorsa, hafriyat malzemeleri nakliye sırasında naylon branda veya tane boyutu 10 mm'den büyük malzemelerle kaplanacaktır. Malzeme depolama sahaları (varsa) gibi açık alanlardan kaynaklanan toz oluşumu, malzemelerin üzerine örtüler yerleştirmek, örtü olarak uygun tane boyutunda parçacıklar kullanmak, nem içeriğini artırmak ve malzemelerin üst katmanlarında yaklaşık %10'luk bir nem seviyesini korumak gibi kontrol önlemlerinin yanı sıra malzeme depolama sahalarının çevresinde rüzgar kalkanları veya bariyerler kullanılarak en aza indirilecektir. 	İlgili ÇED görüşleri/muafiyet yazıları ve çevre izinleri Hava kalitesine ilişkin şikayet kayıtları Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler M ₁₀ , PM _{2.5} , çöken toz, SO _x ve NO _x gibi şikayet parametrelerinin konusuna göre hava kalitesi ölçümleri (DBG ÇSG Kılavuzları ve Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-2 (Tablo 2.2: Tesis Etki Alanında Hava Kalitesi Limit Değerleri) Araç emisyonları	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi İnşa edilecek olan geçici yollar ve tesisler Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri) Alt proje alanı yakınındaki yerleşim yerleri ve tesisler	Yerinde gözlemler/denetim Şikayet durumunda yapılacak hava kalitesi ölçümleri (akredite bir laboratuvar tarafından) Dokümantasyon: Araç ve ekipman bakım kayıtları, eğitim kayıtları, ÇED görüşleri/muafiyet mektupları ve ilişkili ve yardımcı tesisler için çevre izinleri (varsa)	Günlük (yerinde gözlemler Hava kalitesiyle ilgili şikayet durumunda Aylık (doküman incelemesi)	Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü ve Benzin ve Motorin Kalite Yönetmeliği AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Hava kalitesi ölçümlerinde hava kalitesi sınır değerlerinin aşılması Hava kalitesiyle ilgili şikayetlerin sayısı Hava kalitesi yönetimi konusunda eğitim almış personel sayısı ve yüzdesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	
	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat araçlarının yerleşim yerlerinden geçmesi mümkün olduğunca önlenecektir. Çalışanların Trafik Kanununa uygun olarak çalışmaları sağlanacak, yükleme standartlarına göre yükleme yapılmasına özel önem verilecektir. Proje Şikayet Giderme Mekanizması uygulanacaktır. Şikayet Giderme Mekanizması aracılığıyla toz ve hava kalitesiyle ilgili herhangi bir bildirim alınması durumunda, şikayetler değerlendirilecek ve gerekli düzeltici önleyici faaliyetler gerçekleştirilecektir. Hava kalitesinin izlenmesi hem ulusal mevzuata hem de DBG ÇSG Kılavuzlarına (şikayet üzerine) uygun olarak gerçekleştirilecektir. 									
İnşaat Trafik ve Şantiye ve Konaklama Sahalarının İşletilmesinden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonları	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat faaliyetleri uluslararası iyi endüstriyel uygulamalara (GIIP) uygun olarak yürütülecektir. Operatörlere ve sürücülere, gereksiz ekipman rölanı süresini azaltmaya, enerji verimliliği ve iyi uygulamalar konusunda farkındalığı artırmaya ve hidrolik kolları gereksiz yere kaydırmak ve aşırı beygir gücü kullanmak gibi yakıt tüketimini artıran davranışlardan kaçınmaya yönelik uygulamaları kapsayan periyodik eğitimler verilecektir. Hız kısıtlamaları ve yokuş yukarı hareketlerden mümkün olduğunca kaçınılması gibi uygulamalarla inşaat araçlarının yakıt verimliliği optimize edilecektir. Yakıt tasarrufu sağlamak için sistematik ekipman denetimi, potansiyel arızaların tespiti ve hızlı düzeltme dahil olmak üzere makine/ekipmanların uygun şekilde bakımı sağlanacaktır. İnşaat makineleri, ekipman ve araçların enerji/yakıt tüketimi izlenecektir. Malzemelerin sahalara taşınmasından kaynaklanan yakıt tüketimini ve emisyonları azaltmak için lojistik ve nakliye rotaları optimize edilecektir. 	Eğitim faaliyetleri Enerji tüketim oranları Bakım faaliyetleri	Faaliyet alanları ve Etki Alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Eğitim kayıtları, Araç bakım kayıtları	Günlük (yerinde gözlemler) Aylık (belge incelemesi)	Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Araç başına enerji tüketim miktarı Periyodik bakımı yapılan ekipmanın toplam ekipmana oranı Enerji verimliliği konusunda eğitim almış personel sayısı ve yüzdesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir	
SU KAYNAKLARI, SU KALİTESİ VE ATIKSU YÖNETİMİ										
Yüzey Suyu Kalitesinde Bozulma Etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Y-ÇSYP, Yüklenici tarafından ilgili Ç&S konularını kapsayacak şekilde geliştirilecek ve uygulanacak ve tüm personel su kaynakları, su kalitesi ve atık su yönetimi konusunda gerekli eğitimi alacaktır. Şantiye ve konaklama sahalarında arazi hazırlık ve inşaat faaliyetleri nedeniyle oluşan evsel nitelikli atıksular, 19.03.1971 tarih ve 13783 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kanalizasyon Şebekesi İnşaatı Mümkün Olmayan Yerlerde Çukur Açılması Hakkında Yönetmelik" uyarınca geçirimsiz olacak fosseptik(ler)de biriktirilecektir. Çukurlar dolduğunda atıksular vidanjörlerle çekilecek, Malatya ve Elazığ illerinde yeterli kapasiteye sahip ruhsatlı atıksu altyapı sistemi bulunan belediyeler ile yapılacak protokol kapsamında periyodik olarak bertarafı sağlanacaktır. Paket atıksu arıtma tesisi (AAT) kurulması planlanıyorsa, arıtılmış evsel atıksu, Proje Standartlarına ve yetkili makamlardan alınan atıksu deşarjına ilişkin çevre izinlerine ve AAT'nin kimlik belgesine uygun olarak yakındaki alıcı ortama deşarj edilecektir. Atık su deşarjı periyodik olarak izlenecektir. Her türlü arıtılmamış atık su ve atığın alıcı ortamlara (toprak ve yüzey suları), drenaj alanlarına, kuru kuyulara veya ayrı fırtına drenaj ve durdurma kanallarına deşarjı önleneyecektir. Herhangi bir şikayet durumunda, Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği doğrultusunda yüzey suyu analizi yapılacaktır. Özellikle Ağın köprüsünün bulunduğu Keban Barajı üzerindeki balıkçılık faaliyetlerinin etkilenmemesi için gerekli çevresel ve sosyal önlemler alınacaktır. Dizel yakıt ve tehlikeli sıvı atıklar için olanlar da dahil olmak üzere tüm kimyasal depolama tankları, şantiye gerekliliklerine uygun olarak, depolanan malzeme hacminin %110'una kadar kapasiteye sahip ikincil muhafaza yapılarında depolanacaktır. Ayrıca, dökülme kitleri veya emici pedler depolama alanlarının yakınına hazır bulundurulmalıdır. Stok sahalarının su kaynaklarının yakınına ve taşkın riski taşıyan alanlara yerleştirilmesinden kaçınılacaktır. Geçici yakıt veya yağ depolama alanlarının yerleri belirlenirken yüzeysel su kaynaklarının konumu dikkate alınacaktır. Yakıt, yağ, petrol, çimento vb. tehlikeli maddelerin kazara dökülmesi derhal kontrol altına alınacaktır. Şantiye ve konaklama alanlarından ve geçirimsiz yüzeylerin bulunduğu diğer alanlardan kaynaklanan yüzeysel akışların toplanması ve 	Atık su bertaraf kayıtları Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği Ek-5, Tablo-2'de (Kıtaçi Yerüstü Su Kaynaklarının Genel Kimyasal ve Fizikokimyasal Parametreler Açısından Sınıflarına Göre Kalite Kriterleri) belirtilen parametrelere göre yüzey suyu kalite ölçümleri	Faaliyet alanları ve Etki Alanı Paket AAT (varsa)	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Atık su üretim ve bertaraf kayıtları, şikayet kayıtları Yüzey suyu kalitesi örneklem ve analiz sonuçları (akredite bir laboratuvar tarafından) (şikayet durumunda) Paket AAT çıkış suyu numune alma ve analiz sonuçları (akredite bir laboratuvar tarafından) (paket AAT kurulmuşsa)	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Atık su üretim ve bertaraf kayıtları, şikayet kayıtları Yüzey suyu kalitesi örneklem ve analiz sonuçları (akredite bir laboratuvar tarafından) (şikayet durumunda) Paket AAT için ilgili çevre izninde belirtildiği gibi (eğer bir paket AAT kurulmuşsa)	Günlük (yerinde gözlemler) Aylık (doküman incelemesi) Şikayet durumunda Paket AAT için ilgili çevre izninde belirtildiği gibi (eğer bir paket AAT kurulmuşsa)	Lâğım Mecrası İnşaatı Mümkün Olmayan Yerlerde Yapılacak Çukurlara Ait Yönetmelik Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği Atık Yönetimi Yönetmeliği Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Yüzey suyu kalite standartlarına uygunluk Atık su toplama sisteminin varlığı (geçirimsiz septik tanklar veya paket AAT) Su kalitesiyle ilgili şikayetlerin sayısı Üretilen ve lisanslı atık su arıtma tesisine gönderilen evsel atık su miktarı Arıtılmış atık su ölçümlerinde deşarj sınır değerlerinin aşılması (paket AAT kurulmuşsa)	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet	
	<ul style="list-style-type: none"> azaltılması için drenaj sistemleri ve ilgili stratejiler planlanacak ve uygulanacaktır. Yüzey sularında araçların ve/veya makinelerin yıkanmasına izin verilmeyecektir. Toz bastırma faaliyetleri nedeniyle yüzey akışı veya atık su oluşumu önleneyecektir. Şantiye ve konaklama sahaları için pik akış akışını yavaşlatmak, tortu yükünü azaltmak ve infiltrasyonu artırmak için tasarlanmış yüzeysel akış yönetimi uygulamaları uygulanacaktır. 									
Yeraltı Su Kaynaklarına Etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Su kullanımının en aza indirilmesi ve geri dönüşüm yoluyla su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı teşvik edilmelidir. Geçici yakıt veya yağ depolama alanlarının yerleri belirlenirken yeraltı su kaynaklarının konumu dikkate alınacaktır. Akaryakıt, yağ, çimento vb. tehlikeli maddelerin kazara dökülmesi derhal kontrol altına alınacaktır. İnşaat faaliyetleri, yağlayıcılar, hidrolik sıvılar veya yakıtlar gibi petrol bazlı ürünlerin depolanması, aktarılması veya ekipmanlarda kullanılması sırasında kazara salınması/sızması potansiyelini ortaya çıkarabilir. Dizel yakıt da dahil olmak üzere tüm kimyasal depolama konteynerleri ve tehlikeli sıvı atık varilleri/konteynerleri, inşaat ve arazi hazırlığı aşamasında toprak, yüzey suyu ve yeraltı suyu kirlenmesi riskini en aza indirmek için ikincil muhafazalara/damlama tepsilerine yerleştirilmelidir. Bir dökülme durumunda kullanılmak üzere dökülme kitleri sahada bulundurulmalı ve saha personeli bunların kullanımı konusunda eğitilmelidir. Projenin su, atık su ve kimyasallarla temas eden birimleri, temel geçirimsizliğini sağlamak için uygun çimento oranına ve dayanıklılığa sahip beton kullanılarak inşa edilecektir. Böylece projenin inşaat aşamasında toprağa ve yeraltı sularına herhangi bir sızıntı meydana gelmeyecektir. Tehlikeli maddeler içeren konteynerler, dökülme ve sızıntıları önlemek için sızdırmaz kaplara yerleştirilecektir. Tehlikeli atıklar lisanslı atık taşıma şirketleri tarafından taşınacak ve lisanslı tesislerde bertaraf edilecektir. Onarım ve güçlendirme faaliyetleri kapsamında, şantiye ve konaklama sahalarında yeraltı suyu kullanılması durumunda ilgili mercilerden yeraltı suyu kullanım izinleri alınacaktır. İçme suyu kuyulardan temin ediliyorsa, yüklenici üç ayda bir yeraltı suyu analizi yapacaktır. Ayrıca, sızıntı/dökülme durumunda, yüklenici gerekli numune alma ve analiz işlemlerini gerçekleştirecektir. 	<p>Dökülme olay raporları</p> <p>Her kuyu için yeraltı suyu kullanım izni</p> <p>Yeraltı suyu kullanım kayıtları</p> <p>Yeraltı suyu kalitesi ölçümleri (İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik Ek-3'te belirtilen parametreler)</p> <p>Yeraltı suyu kalitesi ölçümleri (sızıntı/dökülme türüne göre belirlenecek parametreler)</p>	Faaliyet alanları ve Etki Alanı	<p>Yerinde gözlemler/denetimler</p> <p>Dokümantasyon: Her bir kuyu için yeraltı suyu kullanım izni, olay kayıtları</p> <p>Yeraltı suyu kalitesi örnekleme ve analiz sonuçları (akredite bir laboratuvar tarafından) (yeraltı suyu içme suyu amaçlı kullanılıyorsa)</p> <p>Yeraltı suyu kalitesi örnekleme ve analiz sonuçları (akredite bir laboratuvar tarafından) (sızıntı/dökülme durumunda)</p>	Haftalık	<p>Üç ayda bir (yeraltı suyu kalitesi örnekleme ve analizi) (yeraltı suyu içme suyu amaçlı kullanılıyorsa)</p> <p>Sızıntı/dökülme durumunda</p>	<p>İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik</p> <p>Yeraltı Sularının Kirliliğe ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik</p> <p>DSÖ kriterleri</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı</p>	<p>Dökülme olaylarının sayısı</p> <p>Yeraltı suyu kullanım miktarı (varsa)</p> <p>İnsan tüketimi için sınır değerlerin aşılması</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
KAYNAK VE ATIK YÖNETİMİ										
Malzeme ve Enerji Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> Enerji tasarruflu alet ve ekipmanlar tercih edilecek ve araçların rölantide çalışması yasaklanacaktır. Planlı bir şekilde gereksiz enerji/yakıt tüketiminden kaçınılacaktır. Atık azaltma hiyerarşisi ve kaynak verimliliği stratejisi doğrultusunda, malzemelerin aşırı kullanımını önlemek için yeniden kullanım/geri dönüşüm/geri kazanım adımları izlenecektir. Arazi hazırlık aşamasında şantiye ve konaklama sahalarında üst toprağın ayrılması sağlanarak dolgu çalışmalarında mümkün olduğunca hafriyat malzemesi kullanılacaktır. Kullanımdaki dalgalanmaları anlamak için aylık kullanım istatistikleri elde edilecek ve dalgalanmaların nedeni analiz edilerek Kaynak Kullanımı İzleme Tablosuna kaydedilecektir. 	Kaynak Kullanımı İzleme Tablosu	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Kaynak Kullanımı İzleme Tablosunun Analizi	Haftalık	<p>ÇED Yönetmeliği</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p>	Kaynak ve enerji kullanımında azalma oranı	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir	
Tehlikeli ve Tehlikesiz Katı Atıkların Potansiyel Etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Y-ÇSYP, Yüklenici tarafından ilgili Ç&S konularını kapsayacak şekilde geliştirilecek ve uygulanacak ve tüm personel atık yönetimi konusunda gerekli eğitimi alacaktır. Proje faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan tüm atıkların yönetimi için atık yönetimi ile ilgili yürürlükteki yönetmeliklerin gerekliliklerine uyulacaktır. Atıkların ayrıştırılması (tehlikeli/tehlikesiz, geri dönüştürülebilir/geri dönüştürülemez) ve belirlenmiş depolama alanlarında geçici depolanması sağlanacaktır. Plastik, metal, cam, kağıt ve karton, kompozit ve benzeri malzemelerden oluşan ambalaj atıkları diğer atıklardan ayrı olarak toplanacak ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) 	<p>Geçici atık depolama alanı koşulları</p> <p>Atık yönetimi uygulamaları (toplama, depolama, geri dönüşüm ve bertaraf)</p> <p>Atık üretim ve bertaraf kayıtları</p> <p>Entegre Çevre Bilgi Sistemi/Atık Yönetimi</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	<p>Geçici atık depolama alanı da dahil olmak üzere proje alanının yerinde gözlemleri/denetimleri</p> <p>Dokümantasyon: Atık üretim ve bertaraf kayıtları, eğitim kayıtları, olay kayıtları, atık</p>	Günlük (yerinde gözlemler)	<p>Atık Yönetimi Yönetmeliği</p> <p>Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği</p>	<p>Yeniden kullanılan/geri dönüştürülen/geri kazanılan atıkların üretilen toplam atıklara oranı</p> <p>Atıklar tehlike sınıfına ve türüne göre ayrı depolanması</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir	

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<p>tarafından lisanslandırılmış Ambalaj Atığı Toplama, Ayırma ve Geri Kazanım Tesislerine verilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Geri dönüştürülebilir malzemelerin ayrı toplanması suretiyle evsel katı atıkların ayrıştırılmasının ardından, evsel katı atıkların organik kısmı, atık toplama anlaşmalarına uygun olarak belediyeler tarafından toplanacaktır. Bitkisel atık yağlar ayrı olarak depolanacak ve çevre lisanslı geri kazanım tesisleri ve bitkisel atık yağ ara depolama tesisleri tarafından toplanacaktır. Atık depolama alanlarının ulusal mevzuat ve uluslararası standartların belirlediği standartlara uygun olmasını sağlanacaktır: <ul style="list-style-type: none"> - Yeterli ve uygun depolama alanlarının belirlenmesi ve bu alanlarda konteyner tipleri, etiket ve sınıflandırma gibi koşulların uygun olmasının sağlanması, - Toprak ve yeraltı sularının olası kirlenmesine karşı depolama alanlarının zeminlerinde sızdırmazlığın sağlanması, - Uçucu atıkların depolanması gereken koşullar altında alanın yeterli şekilde havalandırılması, - Sızıntılara karşı uygun drenaj sisteminin kurulması, - Atık depolama alanlarına fiziksel erişimin kısıtlanması (kapılar, çitler vb. yoluyla); Depolama alanlarına yalnızca yetkili kişilerin girebilmesinin sağlanması, - Depolama alanlarına yetkili personelin adı ve iletişim numarasının yazılı olduğu uyarı levhaları ve panoların yerleştirilmesi, - Dökülme, yangın gibi acil durumlara hazırlıklı olmak için alanın yakınında emici malzeme, yangın söndürme ekipmanı vb. hazır bulundurulmalı, - Tehlikeli atık alanlarında periyodik olarak görsel kontroller yapılarak olası dökülme/sızıntıların hızlı tespiti. Atıkların bu amaçla ayrılmış alanlar dışında dökülmemesi sağlanacak ve tüm personele gerekli atık yönetimi eğitimleri ve bu eğitimlerin periyodik olarak tekrarı sağlanacaktır. Atık yağlar sadece lisanslı nakliye şirketleri tarafından taşınacak ve sadece lisanslı geri dönüşüm veya bertaraf tesislerine teslim edilecektir. Sıyrılan üst toprak, sahadaki genel çöplerden ve organik, sıvı ve kimyasal atıklardan ayrılacak ve belirlenen alanlarda depolanacaktır. Arazinin kirlenmesini önlemek için gerekli tüm önlemler alınacaktır. Atık pil ve akümülatörler, yetkili taşıma firmaları aracılığıyla Belediye sınırları içerisindeki atık pil ve akümülatör bertaraf tesislerine teslim edilecektir. İnşaat faaliyetleri sırasında araçların lastiklerinin değişmesi gereken durumlarda; ömrünü tamamlamış lastikler, Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak yetkili nakliye firmaları aracılığıyla lastik dağıtım ve satışı yapan firmalara teslim edilecektir. Tıbbi atıklar revirde özel konteynerlerde toplanacak ve lisanslı Tıbbi Atık Bertaraf Tesislerine verilecektir. "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" hükümlerine uyulacaktır. Hiçbir atık herhangi bir alıcı ortama atılmamalı veya inşaat sahasında yakılmamalıdır. Atık kayıtları, Entegre Çevre Bilgi Sistemi/Atık Yönetimi Uygulaması (Atık Beyan Sistemi) üzerinde ÇŞİDB'nin çevrimiçi platformu aracılığıyla kaydedilecektir. Çapraz karışmayı önlemek için tehlikeli atıklar kaynağında diğer atık türlerinden ayrılacaktır. Tehlikeli atıklar, sızıntı veya dökülmeyi önleyecek şekilde uygun muhafaza önlemleri alınarak belirlenmiş alanlarda geçici olarak depolandıktan sonra lisanslı tesislerde bertaraf edilecektir. Tehlikeli atık teslimatları, lisanslı geri dönüşüm/geri kazanım/bertaraf tesislerinin seçimi sağlanarak MoTAT (Mobil Atık Takip Sistemi) üzerinden gerçekleştirilecektir. Tüm personel etkin atık yönetimi, sıfır atık ilkeleri ve kaynak verimliliği konularında periyodik eğitim alacaktır. 	<p>Uygulamasına (Atık Beyan Sistemi) İlişkin Bildirimler</p> <p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>Atık sevkiyatına ilişkin sözleşmeler/protokoller</p> <p>Olay kayıtları</p>		sevkiyatına ilişkin sözleşmeler/protokoller, atık bildirimleri		<p>Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Hakkında Yönetmelik</p> <p>Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği</p> <p>Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı</p>	<p>Her türlü atık ilgili geri dönüşüm/bertaraf tesislerine aktarılması</p> <p>Uygunsuz atık yönetimi nedeniyle toprak kirliliğiyle ilgili olayların sayısı</p> <p>Atık yönetimi konusunda eğitim alan personel sayısı ve yüzdesi</p>		
Alt proje alanı çevresindeki atık yönetim tesislerine ek yük	<ul style="list-style-type: none"> Atık yönetimi hiyerarşisi ve iyi uygulamalar doğrultusunda, yeniden kullanım ve geri dönüşüm uygulamaları tercih edilecektir. Atık bertaraf anlaşmaları belediye ve lisanslı geri dönüşüm/bertaraf firmaları ile yapılacaktır. 	<p>Atık kayıtları</p> <p>Atık bertaraf anlaşmaları</p>	Etki Alanı ve ötesi	Dokümantasyon: Atık kayıtları, atık bertaraf anlaşmaları	Haftalık	<p>Atık Yönetimi Yönetmeliği</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p>	Atık geri dönüşüm/geri kazanım oranında artış	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
KÜLTÜREL MİRAS									
Arazi hazırlama ve inşaat faaliyetleri sırasında somut kültürel mirasın fiziksel olarak bozulması	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat çalışmaları sırasında fiziki müdahaleden kaçınılarak tesadüfi buluntularla karşılaşılması durumunda ilgili Müze Müdürlüğüne bilgi verilecektir. Rastlantısal Buluntu/Bulgu Prosedürü (RBP) (Bkz. Ek-2) arazi hazırlama ve inşaat faaliyetleri sırasında Tesadüfi Bulgu bulunması durumunda uygulanacaktır. Tüm personele (Yüklenici ve Alt Yükleniciler dahil) RBP'nin uygulanmasına ilişkin eğitim verilecektir. Yüklenici saha faaliyetlerine ilişkin prosedürlere uymaktan sorumlu olacaktır. Aktif paydaş katılımı olası somut olmayan kültürel varlıkları belirlemeye devam etmelidir. Tespit edilebilecek her türlü somut olmayan kültürel miras, ÇSS 1 ve UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin geçerli ilkeleri doğrultusunda değerlendirilecek ve yönetilecektir. 	İlgili kurumlarla yazışmalar Tesadüfi bulgu kayıtları Paydaş katılımına ilişkin kayıtlar	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi İnşa edilecek olan geçici yollar ve tesisler Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Tesadüfi bulgu kayıtları ve raporlar, eğitim kayıtları	Günlük (yerinde gözlemler) Aylık (belge incelemesi)	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına İlişkin Sözleşme Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasına İlişkin UNESCO Sözleşmesi AIIB ÇSS 1 Rastlantısal Buluntu Prosedürü	Tesadüfi bulgu sayısı Tesadüfi bulgu konusunda eğitime katılmış personel sayısı	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
BİYOLOJİK ÇEVRE									
Biyocoşunluluk kayıpları	<ul style="list-style-type: none"> Bölgedeki doğal bitkilerin tohumlarının ve bitkisel organlarının gelecekte üst toprak kullanımlarında korunması amacıyla üst toprak yönetimi gerçekleştirilecektir. Temizlik operasyonu öncesinde bölgede mevcut veya bulunması beklenen yaban hayatını uzaklaştırmak için gürültü gibi önlemler alınmalıdır. Ayrıca alan içindeki yaban hayatının tespiti için görsel incelemeler yapılmalı ve uygun taşıma yöntemleri kullanılarak alan dışına taşınmalıdır. Hareket kabiliyeti kısıtlı olan <i>Testudo graeca</i> türleri dikkatli bir şekilde inşaat alanı dışına taşınmalı ve inşaat sahasına dönük olmayacak şekilde uygun bir yaşam alanına yerleştirilmelidir. 	Biyocoşunluluk - üst toprak yönetimi ve yaban hayatı	Tohma, Ağın, Beylerderesi Köprüleri, ayrıca geçici yollar ve tesisler	Doğrudan Gözlem	İnşaat öncesi ve sırasında Günlük	Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Biyocoşunluluk kaybının en aza indirilmesi/önlenmesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Flora ve fauna habitatının (ekosistem) bozulması/ tahrip edilmesi ve sahanın temizlenmesi ve depolanması nedeniyle faunanın yer değiştirmesi/ tahrip edilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Flora ve faunanın tahribatını en aza indirmek için temizleme işlemini kesinlikle gerekli alanlarla sınırlandırın. İlgili çalışmaların tamamlanmasının ardından, yerli bitki türlerinden etkilenmesi muhtemel alanlar derhal yeniden bitkilendirilecektir. Bitki örtüsünün temizlenmesi sırasında tespit edilen hayvanlar uzaklaştırılacak ve uygun bir yaşam alanına yerleştirilecektir. Proje sahasının aydınlatması minimumda tutulacak ve gece boyu aktif aydınlatma yerine duyuusal aydınlatma sistemleri dikkate alınacaktır. Işıklar aşağıya doğru yönlendirilecektir. İşçilerin yabani hayvanları yiyecek veya ticaret amacıyla öldürmeleri veya tuzağa düşürmeleri yasaklanacaktır. Proje alanları boyunca avlanma yasağını güçlendirecek tabelalar konulacaktır. 	Biyocoşunluluk - habitatlar ve türler	Tohma, Ağın, Beylerderesi Köprüleri, ayrıca geçici yollar ve tesisler	Görsel gözlem Bitki örtüsü analizi Framed quadrants methodu	Saha temizliği sırasında bir kez ve sonrasında üç ayda bir	Çevre Kanunu AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Habitatlar ve türlerin zarar görmemesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Nehirlerde çamaşır, araç veya makine yıkanması (ayrıca bkz. tablo "Su Kaynakları, Su Kalitesi ve Atıksu Yönetimi" başlığı)	Nehirlerde çamaşır veya araç/makine yıkanmasına izin verilmeyecektir.	Yerüstü su kaynakları	Tohma, Ağın, Beylerderesi Köprüleri, ayrıca geçici yollar ve tesisler	Doğrudan Gözlem	Günlük	Çevre Kanunu AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Nehirlerin kirlenmesi önlenmesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Yabancı İstilacı Türlerin Girişi	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma ilerledikçe bitki örtüsünün temizlenmesi gerekir. Temizlenen alanın tamamı hemen ardından rehabilite edilmediği sürece toplu temizlemeye izin verilmeyecektir. Yeniden bitkilendirmenin hemen mümkün olmaması durumunda, temizlenen alanlar sıkıştırılmış fırçayla veya çalı çit ile uygun şekilde korunmalıdır (yatay dalları yere sabitleyerek dikey kazıklar kullanarak eğik yüzeylerde su/malzeme akışına karşı direnç oluşturmak için). Alternatif olarak jüt (toprak koruyucu), stabilize etmek için toprağın üzerine sabitlenebilir. Temizlenen alanlarda bitki örtüsünün yeniden büyümesini teşvik etmek için kullanılan organik maddeler, yabancı alanlardan sahaya getirilmemelidir. Mümkün olduğunca temizlenen alanlardaki çalılar kullanılmalıdır. Kurak alanlar genellikle toprakta düşük organik içeriğe sahiptir ve gübre veya diğer toprak değişikliklerinin kullanımı istilayı teşvik eder, bu nedenle yalnızca son çare olarak kullanılmalıdır. 	Yabancı istilacı türler	Tohma, Ağın, Beylerderesi Köprüleri, ayrıca geçici yollar ve tesisler	Doğrudan Gözlem	Yılda bir kez	Çevre Kanunu Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Yabancı İstilacı Türlerin Girişinin Engellenmesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Faaliyetlerin tamamlanmasının ardından tüm hasarlı alanlar yeniden bitkilendirilecektir. Bozulmuş alanlarda yerli, yerel olarak yetişen türlerle yeniden bitki örtüsü oluşturulmalıdır. İnşaat öncesinde sahada kaydedilen yerli çim türlerinin yerel kaynaklı tohumlarıyla yeniden tohumlama yapılmalıdır. Yabancı istilacı bitki izleme ve uzaklaştırma programı 1 yıl boyunca uygulanmalıdır. Yabancı istilacı bitki türlerinin sahaya girişini önlemek için dikkatli olunmalıdır. İnşaat kumu veya kirli hafriyat ekipmanı gibi dışarıdan getirilen malzemelere özellikle dikkat edilmelidir. Stoklar düzenli olarak kontrol edilmeli ve malzeme stoklarından çıkan yabancı otlar temizlenmelidir. İnşaat süresi boyunca tüm saha boyunca yabancı bitki örtüsünün yeniden büyümesi kontrol edilmelidir. Yabancı bitki uzaklaştırma ve kontrol yöntemi kılavuzları, ilgili türler için en iyi uygulamalara uygun olmalıdır. Bu tür bilgiler Su için Çalışma (Working for Water) web sitesinden ve herbisit kılavuzlarından edinilebilir. 								
Kullanılmış kaplar, yemek artıkları ve ofis atıkları gibi inşaat şantiye ve konaklama alanlarının işletilmesi ve bakım faaliyetlerinden kaynaklanan atık üretimi									
Şantiye ve konaklama alanlarının işletilmesinden ve makine ve motorlu ekipman kullanımından kaynaklanan gürültü ve titreşim									
İnşaat ve konaklama sahalarının işletilmesi, makine ve motorlu ekipman kullanımı nedeniyle hava kalitesinin bozulması									
("Kaynak ve Atık Yönetimi" bölümüne bakınız)									
("Gürültü ve Titreşim Yönetimi" bölümüne bakınız)									
("Hava Kalitesi ve Sera Gazı Emisyonlarının Yönetimi" bölümüne bakınız)									
SOSYO-EKONOMİK ÇEVRE									
Yerel istihdam	<ul style="list-style-type: none"> Projenin ömrü boyunca, işçiler mümkün olduğunca bölgeden işe alınacaktır. İşe alım süreçleri şeffaf, kamuya açık ve ayrımcı olmayacak, etnik köken, din, dil, cinsiyet ve cinsellik açısından eşit fırsatlar sağlayacaktır. Proje süresince mümkün olduğunca yerel tedarikçilerle çalışılmasına ve hizmet sektöründe yerel çalışanlardan hizmet alınmasına öncelik verilecektir (yakıt temini, araç bakımı/yiyecek, içecek ve yedek parça temini vb.) 	İstihdam kayıtları ŞGM kayıtları	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi P5 inşaat alanı	İstihdam kayıtlarının değerlendirilmesi Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi	Aylık	AİIB ÇSÇ ŞGM'yi içeren PKP	Yerel istihdamın %'si Yerel tedarikçilerin %'si	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
Tedarik Zinciri	<ul style="list-style-type: none"> Proje Sahibinin tedarik zincirine ilişkin politika veya prosedürüne ek olarak, Proje kapsamındaki politika ve prosedürler, AIIB ÇSÇ doğrultusunda tedarik zincirini de içerecek şekilde çalışma koşulları ve çalışma ilişkilerinin yönetimini düzenleyecektir. Bu doküman tüm tedarikçiler için geçerli sayılacaktır. Bu dokümanda tanımlanan tedarik zinciri gerekliliklerinin Proje veya Yükleniciye hizmet verecek tüm tedarikçiler tarafından okunduğu, imzalandığı ve kabul edildiği beyan edilir. Özetlemek gerekirse aşağıdaki eylemler gerçekleştirilecektir: <ul style="list-style-type: none"> KGM PUB/BUB, bu ÇSYP'de belirtilen gerekliliklere yüklenicilerin tedarik zinciri boyunca uyulmasını sağlayacaktır. Bu gereklilikler yüklenicilerin sözleşme şartlarına açıkça dahil edilecektir. Yüklenici saygın ve meşru işletmeler olacak ve çalışma koşullarının gereklilikleriyle tutarlı bir şekilde çalışmalarına olanak sağlayacak uygun bir ÇSYP'ye sahip olacaktır. KGM PUB/Denetim Danışmanı, tedarik zinciri çalışanları ile ilgili güvenlik sorunları açısından ana tedarik zincirini izleyecek ve gerektiğinde KGM PUB, tedarikçilerin yaşamı tehdit eden durumları önlemek veya düzeltmek için adımlar atmalarını sağlamak amacıyla prosedürler ve hafifletici önlemler uygulayacaktır. Yüklenicinin performansı, tüm çalışanların insan hakları politikası ve çalışma haklarının uygun şekilde uygulanmasını sağlayacak şekilde izlenecek ve sözleşmelerine uyumsuzluk önlemleri dahil edilecektir. Yüklenicinin çalışanları, Proje için oluşturulacak genel Şikayet Giderme Mekanizmasına erişebilecektir Tedarikçiler, Projenin TCEP'inde tanımlanan gereksinimler konusunda bilgilendirilecektir. Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz, çocuk işçiliği ve zorla çalıştırma dahil olmak üzere alt yükleniciler ve işçiler için hazırlanan Davranış Kuralları, Tedarikçi Sözleşmelerinin bir parçası olacaktır. 	<p>Sözleşme detayları dahil tedarik zinciri kayıtları</p> <p>Yüklenicinin Performansı</p> <p>ŞGM kayıtları</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi P5 inşaat alanı	Tedarikçilerin kayıtlarının değerlendirilmesi Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi	Aylık	AIIB ÇSÇ ŞGM'yi içeren PKP	Yerel tedarikçilerin yüzdesi	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Proje faaliyetlerine yakın olmayan diğer parsellerde hayvancılık ve süt besiciliği yapan Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası'nın arazi sahibine geçici ve kısa vadeli potansiyel etki	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda PEK'lerle istişareler ve bilgilendirme toplantıları yapılması Alt proje kapsamında gerekirse geçim kaynağı kaybını önlemek için hafifletici önlemlerin planlanması. ŞGM'nin etkin bir şekilde uygulanmasının sağlanması. Proje nedeniyle arazideki varlıkların veya geçim kaynaklarının zarar görmesi durumunda, YYP'deki yaklaşım ve hak sahipliği doğrultusunda tam tazminat sağlanacaktır. 	<p>ŞGM kayıtları</p> <p>Alınan düzeltici önleyici faaliyetler</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi P5 inşaat alanı	Doğrudan Gözlem Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi	Aylık	AIIB ÇSÇ Yeniden Yerleşim Planı	Etkilenen işletmenin gelirinin azalmasının önlenmesi	Yüklenici KGM BUB	İnşaat maliyetlerine dahildir
İŞGÜCÜ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI									
Yetersiz konaklama koşulları	<ul style="list-style-type: none"> Y-ÇSYP Yüklenici tarafından ilgili Ç&S konularını kapsayacak şekilde geliştirilecek ve uygulanacaktır. Bundan önce tüm personel etkili yönetim için gerekli eğitimi alacaktır. Yüklenici, konaklama alanının AIIB ve ILO standartlarına uygun olmasını sağlayacaktır. Alt yüklenici çalışanları da dahil olmak üzere tüm Proje çalışanlarının erişimine açık bir Şikayet Giderme Mekanizması oluşturmak ve isimsiz şikayetlere izin verilmesi ve çalışanlara açıklanması. İşçilere hijyenik ve yeterli olanaklar sağlanacaktır. Reçetelerin sağlanmasına olanak sağlayacak şekilde, işçilerin sahadaki temel sağlık hizmetlerine erişmesine izin verilecek. 	<p>ŞGM kayıtları</p> <p>Çalışan görüşme kayıtları</p> <p>Alınan düzeltici önleyici faaliyetler</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Doğrudan Gözlem Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi Çalışan görüşmeleri	Haftalık	AIIB ÇSÇ ŞGM'yi içeren PKP	Konaklama koşullarının ILO standartlarında tutulması Konaklama şikayetlerinin sayısı ILO anlaşmalarına uyum oranı ⁵	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Uygunsuz Çalışma Koşulları	<ul style="list-style-type: none"> İşgücü Yönetimini de içeren Y-ÇSYP inşaat aşaması boyunca geliştirilecek ve uygulanacaktır. Bir "Davranış Kuralları" prosedürü geliştirilecektir. İnşaat öncesinden başlayarak inşaat süresi boyunca tüm işçilere iş tanımı, çalışma saatleri, maaş, hak ve görevler, davranış kuralları ve işçiler için ŞGM ile ilgili bilgileri içeren yazılı bir sözleşme düzenlenecektir. 	<p>ŞGM kayıtları</p> <p>Çalışan görüşme kayıtları</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi Çalışan görüşmeleri	Aylık	AIIB ÇSS 1 ŞGM'yi içeren PKP	Şikayet sayısı ILO sözleşmelerine uyum oranı ¹	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

⁵https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@europe/@ro-geneva/@ilo-ankara/documents/genericdocument/wcms_645630.pdf

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> İşçilerin Şikayet giderme mekanizmasına erişmesine izin verilecek ve bu Mekanizma hakkında bilgi sahibi olmaları istenecektir. Dinlenme Araları, İzinler, Fazla Mesai, İş Uyuşmazlıkları, Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu İşten Çıkarma, AİB ÇSS1 ve Türk İş Kanunu-4857'ye göre ele alınacaktır. 	Alınan düzeltici önleyici faaliyetler							
Çocuk işçiliği, zorla çalıştırma ve kayıt dışı istihdam	<ul style="list-style-type: none"> KGM, ana yükleniciye ve tüm alt yüklenicilere taraf oldukları ve uymakla yükümlü oldukları sözleşme, politika ve prosedürleri bildirecektir, Sosyal uygunluk konuları, yüklenici çalışan eğitiminin bir parçası olacak ve göreve başlama eğitiminin bir parçası olacaktır. Politika ve prosedürler, bu sözleşmelerin bir parçası olarak veya davranış kurallarına aktarılarak tüm çalışan sözleşmelerine dahil edilecektir. Çalışma alanlarında (kamp alanları, çalışma alanları) yasakların, etik ilkelerin ve sorumlulukların görünür hale getirilmesi. Alt yüklenici çalışanları da dahil olmak üzere tüm Proje çalışanlarının erişimine açık bir Şikayet Giderme Mekanizması oluşturmak ve isimsiz şikayetlere izin verilmesi ve çalışanlara açıklanması. Tüm çalışanlara ayrımcılık ve davranış kuralları konusunda eğitim verilecektir. Çalışanlara verilecek eğitimler CDŞ ve CSI/CT kavramları hakkında açıklayıcı olacaktır. Aynı zamanda eğitimler aracılığıyla işçilerin Projenin Şikayet giderme mekanizmasını (Projenin PKP belgesinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır) ve yasal haklarını kullanırken izlenecek adımları öğrenmeleri sağlanacaktır. Şikayet giderme mekanizmasına erişim kolay ve etkili olacaktır. Proje için belirlenen Şikayet Giderme Mekanizması görevlisi, işe başlamadan önce verilecek eğitimler sırasında tüm çalışanlara duyurulacaktır. Çalışanların kullandığı kafeterya, kantin ve servis alanları gibi yerlerde Şikayet Giderme Mekanizması ve yetkilinin iletişim bilgilerini içeren broşür ve posterler bulunacaktır. Şehir dışından gelecek işçilere yerel topluluklarla diyalog ve iletişim konusunda bir eğitim programı verilmesi ve ev sahibi topluluklar ile dış işçiler arasında herhangi bir sosyal veya kültürel sorun yaşanmaması için yüklenici tarafından gerekli önlemler alınacaktır. Yüklenicinin belirlenen kriterlere uymasını sağlamak Danışmanın sorumluluğundadır. 	<p>Sözleşme detayları</p> <p>ŞGM kayıtları</p> <p>Alınan düzeltici önleyici faaliyetler</p> <p>Eğitim kayıtları</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Doğrudan Gözlem Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi Çalışan görüşmeleri	Aylık	AİB ÇSS 1 ŞGM'yi içeren PKP Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı	Sosyal uygunlukla ilgili şikayetlerin sayısı ILO Sosyal Uyum sözleşmelerine uyum oranı ⁶	Yüklenici KGM BUB	İnşaat maliyetlerine dahildir
Etkili bir İşçi/Çalışan Şikayet Giderme Mekanizmasının işletilmesindeki eksiklikler	<ul style="list-style-type: none"> Çalışan Şikayet Giderme Mekanizmasının uygulanmasının sağlanması. Geliştirilen tüm formlar şikayet kutularının bulunduğu ortak alanlarda bulundurulmalıdır Şikayet Giderme Mekanizması tüm çalışanlara ayrıntılı olarak açıklanacaktır. PUB'un sosyal uzmanı olan işçilerden sorumlu Şikayet giderme mekanizması sorumlusu KGM tarafından atanacaktır. 	<p>Şikayet kutularının varlığı</p> <p>ŞGM kayıtları</p>	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi	Aylık	AİB ÇSS 1 ŞGM'yi içeren PKP Toplumsal Cinsiyet Eylem	Şikayet kayıt numaraları Açık ve kapatılmış şikayetlerin yüzdesi ŞGM sorumlusunun atanması	Yüklenici KGM BUB	İnşaat maliyetlerine dahildir
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ									
Belge, eğitim veya denetim eksikliklerinin olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Çevresel ve sosyal eğitimler de dahil olmak üzere temel ve teknik İSG eğitimleri çalışanlar tarafından takip edilerek tamamlanacaktır. Sağlık ve Güvenlik Planları, İSG Risk Değerlendirmeleri ve Acil Durum Müdahale Planları hazırlanacak ve uygulanacaktır. İSG birimi tarafından aylık ve üç aylık denetimler yapılarak raporlanacaktır. Yerel mevzuatta tanımlandığı şekilde yeterli bir İSG organizasyon yapısı oluşturulacak ve mesai saatleri içerisinde gerekli sayıda İSG görevlisi sahada görevlendirilecektir. İSG Personeli günlük olarak sahaya denetleyecek, ilave risklerin görülmesi halinde ilgili plan ve eğitimler yenilenecektir. Proje inşaatı sırasında 18 yaş altı kişilerin çalıştırılması yasaklanacaktır. İş kazası ve ramak kala olaylarının kayıtları sistematik olarak ve her olaydan sonra tutulacaktır. Olayın tekrarını önleyecek tedbirlerin alınması için kök neden analizi yapılacaktır. İş kazası meydana geldiğinde kaza mahallinde olay tutanağının düzenlenmesi gerekmektedir. 	<p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler</p> <p>İş kazası kayıtları</p> <p>Sahadaki İSG uygulamaları ve ilgili dokümantasyon</p>	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler İç denetimler (Periyodik denetimler) Dokümantasyon: Eğitim kayıtları, risk değerlendirmesi, olay kayıtları, İSG kayıtları	Günlük (yerinde gözlemler) Aylık (belge inceleme ve iç denetim)	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatı AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Planlanan Sağlık, Güvenlik, Çevre (SGÇ) Denetiminin yüzdesi SGÇ toplantılarına katılım yüzdesi Uyumsuzluk Raporlarının kapatılmasının yüzdesi Güvenli gözlemlerin raporlanması	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

⁶ https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@europe/@ro-geneva/@ilo-ankara/documents/genericdocument/wcms_645630.pdf

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> İş kazasının meydana geldiği tarihten itibaren üç (3) gün içerisinde yerel mevzuatta belirtilen ilgili resmi makama bildirimde bulunulması gerekmektedir. Acil müdahale gerektiren iş kazaları veya önemli çevresel ve sosyal olaylar durumunda KGM ve AİB bilgilendirilecektir. Kök neden analizi ile tespit edilen hatalı durum ve hatalı davranış giderilene kadar çalışmaya devam edilmesine izin verilmemelidir. İş kazası sonrasında bilgilendirme eğitimi verilmelidir. Kazayı yaşayan çalışanın işyeri hekimi tarafından yeniden muayene edilmesi ve ancak işe uygunluk sağlık raporu alındıktan sonra işe devam etmesi gerekmektedir. Yüklenici proje ekibinin oluşturacağı İSG biriminde personel(ler) (A sınıfı uzmanlık belgesine sahip İSG uzmanı ve İşyeri Hekimi) bulunacaktır. Ayrıca, Projenin uygulanmasında tam zamanlı görev alacak ve projenin uygulanmasını etkin bir şekilde kontrol edecek tam zamanlı bir İSG profesyonelinin de sahada bulunması gerekmektedir. Saha uygulamalarını takip edecektir. Acil müdahale eğitimleri verilecek ve tatbikatlar gerçekleştirilecektir. Asfalt çalışmalarında görev alan işçiler karşılaşılabilecekleri potansiyel tehlikeler, acil durumlara yönelik önlemler ve güvenli çalışma yöntemleri konusunda eğitim almalıdır. Eğitim programlarında, asfalt karışımlarının kullanım amacına ve gereksinimlerine göre değişiklik gösterebilecek içerikleri hakkında bilgiler ve bu içeriklere ilişkin güvenlik önlemleri de yer almalıdır. 						<ul style="list-style-type: none"> Güvenli olmayan gözlemlerin raporlanması Ramak kala olayları raporlama Toolbox'a katılanların yüzdesi Risk Değerlendirmesi uyumluluğunun yüzdesi Yasal Gereksinimlere uygunluk yüzdesi Planlanmış Denetimlerin Sonuçları Eğitim matrisine göre gerçekleştirilen SGÇ eğitimi Tüm eğitimlerin %90'ı matrise dahil edilmesi Planlanan eğitimlere katılım yüzdesi Bireysel yöneticilerin ve denetçilerin SGÇ programına katılımı Yüklenicinin SGÇ programına katılımı 		
Acil müdahale gerektiren olayların olası etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planını geliştirecek ve uygulanacaktır. İletişim ekipmanlarının tüm personel için mevcut olduğundan ve bakımının uygun şekilde yapıldığından emin olunacaktır. İlgili eğitimler verilecek ve tatbikatlar yapılacaktır. İlk yardım için personel ve ekipman tüm çalışma saatlerinde, tüm çalışma sahalarında, tüm çalışanlara sağlanacaktır. Acil toplanma alanları için güvenli bölgeler seçilmeli, çalışanlar bu alanların konumu ve sınırları konusunda bilgilendirilecektir. Şantiyede acil durumlarda ambulans, itfaiye aracı gibi acil durum araçlarının saha içinde daha fazla kazaya neden olmadan dolaşım gidecekleri yere ulaşabilmesi için yollar önceden planlanmalıdır. Bu süreçte çalışanların alması gereken aksiyonlar ilgili planlarda yer alacaktır. 	Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulama kayıtları	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)	Yerinde gözlemler İç Denetim	Günlük (yerinde gözlemler) Aylık (iç denetim)	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı İşyerlerinde Acil Durumlar Yönetmeliği Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	ADHMP uyumluluğu ÇSYP uyumluluğu	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Kazı çalışmaları sırasındaki olumsuzlukların olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Hafriyat çalışmalarına başlamadan önce çalışma izinleri alınacaktır. Kazı için belirlenen alanlara yalnızca yetkili personelin erişimi sağlanacaktır. Yükleme ve boşaltma işlemleri, operasyonları denetleyen personelin gözetiminde gerçekleştirilecektir. Kazı alanları bariyerlerle çevrilecek, tabelalarla işaretlenecek ve çökmeyi önleyici tedbirler uygulanmadan kazı alanlarına giriş yasaklanacaktır. Rüzgarlı ve yağışlı havalarda kazı çalışmalarına ara verilecektir. 	Çalışma izinleri İç denetim kayıtları	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler	Yerinde gözlemler İç Denetim	Günlük (yerinde gözlemler) Aylık (iç denetim)	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma alanlarında heyelan veya toprak çökmesi gibi tehlikelere karşı toplu korumaya yönelik önlemler (ağ ve bariyer sistemleri, kademeli eğim uygulamaları gibi) sağlanmalıdır. 		Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası						
İnşaat aşamasında kullanılan makinelerden kaynaklanan gürültünün işçiler üzerindeki olası etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, hafriyat işlerinde kullanılan makinelerin egzozlarının (mümkünse) susturucularla donatılmasını sağlayacaktır. İnşaat araçları ve makinelerinin bakımları iyi yapılacak ve kullanılmadığı zamanlarda boşa bırakılmayacaktır. Yüksek gürültülü alanlarda çalışan işçilere kulak tıkacı sağlanacaktır. 	<p>KKD kullanımı dahil iç denetim kayıtları</p> <p>Periyodik bakım kayıtları</p>	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p>	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AİB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik</p>	<p>Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza)</p> <p>İSG Performans kriterlerine uyum oranı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
İnşaat aşamasında kullanılan makinelerden kaynaklanan titreşimin işçiler üzerindeki olası etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Titreşimin kaynağı iş ekipmanıdır. Kullanılan ekipmanların tüm vücut titreşim değerleri ölçülecektir. Ölçülen değerler maruz kalma eylem değeri olan 0,5m/s²'yi aşması durumunda önleyici tedbirler alınacaktır. Çalışanların titreşimden zarar görmesini önlemek amacıyla iş ekipmanlarının düzenli bakımları yapılacaktır. Ayrıca çalışanların çalışma saatleri de ayarlanacaktır. 	Titreşim ölçüm sonuçları	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p>	<p>Yerinde görsel gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AİB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunması Hakkında Yönetmelik</p>	<p>Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza)</p> <p>İSG Performans kriterlerine uyum oranı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
İnşaat aşamasında kullanılan makinelerin devrilmesinden kaynaklanabilecek olası etkiler	<ul style="list-style-type: none"> Çalışanların makine, ekipman, araç, alet, tehlikeli madde, taşıma cihazı ve diğer üretim araçlarını mevzuata uygun olarak, güvenlik özelliklerini doğru şekilde kullanarak ve bunları keyfi olarak çıkarmaktan veya değiştirmekten kaçınmaları gerekecektir. Çalışanların, işyerindeki makine, ekipman, araç, alet, tesis veya binalarda ciddi ve acil bir sağlık veya güvenlik tehlikesiyle karşılaşmaları veya koruyucu önlemlerde herhangi bir eksiklik tespit etmeleri durumunda derhal işvereni veya temsilcisini bilgilendirmeleri teşvik edilecektir. Operatör yeterince yetkin ve güvenilir olmadığı, operasyonla ilgili riskler hakkında bilgilendirilmediği ve düzenli tıbbi muayenelere tabi tutulmadığı sürece hiç kimsenin inşaat makinelerini çalıştırmasına veya kullanmasına izin verilmeyecektir. İş ekipmanlarını kullanmakla görevlendirilen çalışanın G sınıfı sürücü belgesine, psikoteknik rapora, defansif sürüş sertifikasına ve mesleki yeterlilik eğitim belgesine (SRC Sürücü sertifikası) sahip olması gerekecektir. Yüklenici, yeterince yetkin ve güvenilir olmadığı, operasyonla ilgili riskler hakkında bilgi sahibi olmadığı ve periyodik tıbbi muayenelerden geçmediği sürece hiç kimsenin inşaat makinesini sürmemesini veya kullanmamasını sağlayacaktır. Çalışan büyük tesis makinelerinin arkasında veya asılı yüklerin altında durulmasına asla izin verilmeyecektir. Bireylere, hareketli nesnelere yakın çalışmaktan kaçınmaları ve özellikle bu nesnelere ışıkları veya sesli uyarıları yoksa çevrelere karşı dikkatli olmaları tavsiye edilecektir. Tesis araçlarını yönlendirecek bir bayrakçının mevcut olduğundan emin olmak için her zaman bir gereklilik olacaktır. 	<p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>İç denetim kayıtları</p>	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p>	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AİB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği</p>	<p>Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza)</p> <p>İSG Performans kriterlerine uyum oranı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Makine kullanırken havai elektrik tellerine temas etmenin olası etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Elektrikle çalışmayı içeren işlere başlamadan önce çalışma izinleri alınacaktır. Çalışma talimatlarına sıkı bir şekilde uyulacaktır. 	<p>Çalışma izinleri</p> <p>İç denetim kayıtları</p> <p>KKD kullanımı</p>	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p>	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AİB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği</p>	<p>Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza)</p> <p>İSG Performans kriterlerine uyum oranı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
Yüksekte çalışmanın çalışanlar üzerindeki olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Mümkünse yüksekte çalışma zorunluluğundan kaçınılmalıdır. Yüksekte çalışmaktan kaçınılamayan durumlarda düşmelerin önlenmesi için toplu tedbirler uygulanacaktır. Örneğin çift korkuluklu veya kenar korumalı iskele gibi ekipmanların kullanılması değerlendirilecektir. Ayrıca düşme sonuçlarını en aza indirmek için güvenlik ağıları sağlanacaktır. Yüksekte çalışmaya yönelik özel önlemler alınacaktır. Paraşüt tipi emniyet kemeri olmayan veya cankurtaran halatı olmayan alanlarda çalışan personelin çalışma izinleri onaylanmayacak ve çalışmalarına izin verilmeyecektir. Yüksekte çalışmayı içeren çalışmalara başlamadan önce çalışma izinleri alınacaktır. 	<p>Çalışma izinleri</p> <p>İç denetim kayıtları</p> <p>KKD kullanımı</p>	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p>	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği</p> <p>Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik</p>	<p>Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza)</p> <p>İSG Performans kriterlerine uyum oranı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Trafikten Kaynaklanabilecek Olası Riskler	<ul style="list-style-type: none"> Yol inşaatı, bakım ve onarım faaliyetlerinde kullanılan iş kıyafetleri hem çevredeki sivil araç sürücülerinin hem de şantiyedeki diğer iş araçlarının görebileceği ve fark edebileceği şekilde tasarlanmalıdır. Şantiyeye giriş ve çıkış noktaları tek erişim noktası olacak şekilde tasarlanmalı, Yaya çalışanlara izin verilmeyen alanlar belirlenmeli, personel bu alanlar hakkında bilgilendirilmeli ve bu kısıtlı alanlar fiziki olarak kapatılmalıdır, İş tamamlandığında veya duraklatıldığında inşaat araçlarının ve diğer yardımcı ekipmanların uygun alanlara park edilmesini sağlamak, Tehlikeli trafik durumlarını tespit edebilen ve diğer çalışanları uyarabilen, böylece kazaları önlemek için yeterli zamanı sağlayabilen bir işaretleyici mevcut olmalıdır. Ayrıca yol yapım, bakım veya onarım işlerinde bayrakçı görevlendirilecekse, ön uyarı bölgesine bayrakçının varlığını gösteren işaret ve uyarılar konulmalıdır. Yol inşaat projelerinde farklı iş kategorilerini kapsayacak şekilde çalışma saatleri ulusal mevzuata uygun olarak düzenlenmeli ve belirlenmelidir. Özellikle şantiyelerde bayrakçı veya sinyalci olarak görev yapan işçiler için çalışma saatleri ve dinlenme aralıkları, küresel olarak uygulanan çalışma saatleri ve dinlenme molaları (örneğin, her iki saatte en az on beş dakika) dikkate alınarak belirlenmelidir. 	<p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>İç denetim kayıtları</p>	Alt proje alanı	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AIIB ÇSS 1</p> <p>İş Kanunu</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu</p> <p>Karayolları Trafik Yönetmeliği</p> <p>Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik</p>	<p>Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza)</p> <p>İSG Performans kriterlerine uyum oranı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Çalışma Ortamı Sıcaklığı	<ul style="list-style-type: none"> Dış mekan çalışmaları, aşırı hava koşulları hakkında erken uyarı sağlamak için hava tahminlerini izlemeli ve faaliyetleri buna göre planlamalıdır. Çalışma ve dinlenme süreleri, hem sıcaklık hem de iş yükü dikkate alınarak ısı stresi yönetimi prosedürlerine göre ayarlanmalıdır. Çalışma faaliyetleri sırasında hava koşullarından korunmak veya dinlenme alanı olarak kullanılmak üzere geçici barınaklar sağlanmalıdır. Koruyucu kıyafet giyilmelidir. İçme suyu veya elektrolitli içecekler gibi yeterli sıvılara kolay erişim sağlanmalıdır. 	<p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>İç denetim kayıtları</p>	Alt proje alanı	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik</p> <p>Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği</p> <p>Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik</p>	<p>Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu)</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Ergonomi, tekrarlayan hareketler ve elle taşıma ile ilgili potansiyel riskler.	<ul style="list-style-type: none"> Malzemelerin kaldırılması, aletlerin ve iş nesnelerinin kaldırılması için gereken çabayı ortadan kaldırmak veya azaltmak için mekanik yardımcıları kullanılmalı ve ağırlıklar belirlenen eşikleri aşarsa çok kişili kaldırılmaları uygulanmalıdır. Duruşları iyileştirirken kuvvet gereksinimini ve tutma sürelerini azaltan aletler seçilmeli ve tasarlanmalıdır. Dinlenme ve dinlenme molaları iş süreçlerine dahil edilmeli ve iş rotasyonu uygulanmalıdır. Gereksiz güç ve eforları azaltan kalite kontrol ve bakım programları uygulanmalıdır. Solak bireylere uygulananlar gibi ek özel koşullar dikkate alınmalıdır. 	<p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>İç denetim kayıtları</p>	Alt proje alanı	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p> <p>Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği</p>	<p>Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu)</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Zararlı haşerelerden kaynaklanan olası tehlikeler	<ul style="list-style-type: none"> Orman yolları ve tarım arazileri gibi kırsal alanlarda su, hava, hayvan ısırıkları, böcek sokmaları gibi biyolojik etkenlerle insanlara bulaşabilecek hastalıklara karşı güvenliği sağlayacak önlemler alınmalıdır. Personel hayvan ısırıkları, böcek sokmaları gibi biyolojik riskler konusunda eğitilmelidir. 	<p>Sahada KKD kullanımı</p> <p>Eğitim faaliyetleri</p>	Alt proje alanı	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (iç denetim)</p>	<p>AIIB ÇSS 1</p> <p>İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği</p>	<p>Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu)</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Düzenli sağlık kontrolleri yapılmalı ve çalışanlar biyolojik risklerin etkileri açısından izlenmelidir. Ayrıca kuduz riski tespit edilirse aşı programı da uygulanabilir. Çalışanlara uygun koruyucu giysiler (uzun kollu gömlekler, uzun pantolonlar) ve kişisel koruyucu ekipmanlar (eldiven, yüz maskesi, göz koruması) sağlanmalıdır. Böcek ısırıklarına karşı böcek kovucu sprey ve losyonlar kullanılmalıdır. Böcek yuvaları ve hayvan barınakları gibi biyolojik tehlike kaynaklarının kontrolü için düzenli çevre denetimleri yapılmalıdır. Zararlılarla mücadele programları uygulanmalıdır. 	Haşere kontrol kayıtları							
Tehlikeli ve kimyasal maddelerin yetersiz yönetimi nedeniyle olası riskler	<ul style="list-style-type: none"> Tehlikeli ve kimyasal maddelerin depolanması, taşınması ve kullanımına ilişkin güvenli elleçleme prosedürleri uygulanacaktır. Sızıntı veya dökülmeyi önlemek için uygun muhafaza önlemleriyle donatılmış belirlenmiş depolama alanları sağlanacaktır. Malzeme Güvenlik Bilgi Formları (MSDS) mevcut olacaktır. Güvenli taşıma ve tanımlamayı kolaylaştırmak için tehlikeli ve kimyasal maddelerin uygun şekilde etiketlenmesi ve paketlenmesi sağlanacaktır. Tehlikeli maddelere maruz kalmayı en aza indirmek için işçilere eldiven, gözlük ve solunum cihazı gibi yeterli kişisel koruyucu ekipman sağlanacaktır. Çalışanlara, acil müdahale prosedürleri de dahil olmak üzere, tehlikeli ve kimyasal maddelerin güvenli bir şekilde taşınması ve yönetimi konusunda kapsamlı eğitim verilecektir. Tehlikeli maddelerle ilgili dökümler, sızıntılar veya diğer olayları ele almak ve derhal kontrol altına alma ve temizlemeyi sağlamak için acil durum hazırlık ve müdahale planı uygulanacaktır. Tehlikeli ve kimyasal maddelerin geri dönüşümü ve lisanslı tesislerde bertarafı da dahil olmak üzere bertarafı için uygun atık yönetimi prosedürleri oluşturulacaktır. Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de yer alan tehlikeli maddelerin depolanması durumunda BEKRA Bildirim Sistemine bildirim yapılacaktır. 	<p>Kimyasal depolama alanı durumu</p> <p>Sahada KKD kullanımı</p> <p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>BEKRA bildirimleri</p>	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p>	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p> <p>Dokümantasyon: KKD formları, eğitim kayıtları, BEKRA bildirimleri</p>	<p>Günlük (yerinde gözlemler)</p> <p>Aylık (belge inceleme ve iç denetim)</p>	<p>Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik</p> <p>Zararlı Maddeler ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik</p> <p>Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik</p> <p>Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik</p> <p>Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik</p> <p>Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>DBG ÇSG Kılavuzları</p>	<p>Eğitim alan personel sayısı</p> <p>MSDS ve uygun etiketlemeye sahip kimyasalların tüm kimyasallara oranı</p> <p>Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu)</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
TOPLUM SAĞLIĞI, GÜVENLİĞİ VE EMNİYETİ*									
Trafik kazası risklerinin artması	<ul style="list-style-type: none"> Proje inşaat aşaması trafiği ile potansiyel topluluk etkileşimi için tüm inşaat alanlarını ve inşaat erişim yollarını araştırın (okullara, çocuk parklarına vb. özellikle dikkat ederek). Sonuçlara dayanarak, herhangi bir inşaat işinin başlatılmasından önce sahaya özel önlemler (yani tabelaların, görünürlüğün iyileştirilmesi) ve sürücü/operatör eğitimlerini geliştirin ve uygulayın. Kısıtlı bölgeleri (yani tehlikeli yollar), çitleri, bariyerleri vb. belirleyerek inşaat alanlarında ve erişim yollarında erişim kısıtlaması uygulayın. Alternatif yolların mevcut olduğu durumlarda inşaat trafiğinin yerleşim yerlerinden geçmesinden kaçının. Mevcut yerleşim yerlerinden geçiş kaçınılmaz olduğu durumlarda, yerel topluluklar üzerindeki güvenlik risklerini önlemek için gerekli tüm önlemleri (örneğin hız sınırları, trafik işaretleri, sürücü eğitimleri) alın, toplulukların günlük yaşamını dikkate alarak trafiği planlamak için topluluk temsilcileriyle iletişime geçin (yani güzergâhların seçimi, okul ulaşım saatleri, pazar günleri vb.) ve toplantılar, broşürler, duyurular, tabelalar vb. gibi uygun araçlarla inşaat programı, gerçekleştirilecek faaliyetler ve alınan güvenlik önlemleri hakkında toplulukları bilgilendirin. Tüm şantiyelerde hız sınırlarını uygulayın. Tüm sürücülerin (alt yüklenicilerin sürücülerini dahil) trafik ve yol 	<p>Tasarlanan yere uygun şekilde yerleştirilmiş uyarı levhalarının varlığı ve sayısı</p> <p>Eğitim faaliyetleri</p> <p>Şikayet kayıtları</p> <p>Halkın katılımı yoluyla toplanan bilgiler</p>	<p>Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası</p> <p>Ağın Şantiyesi</p> <p>İnşa edilecek geçici yollar ve tesisler</p> <p>Onarım ve güçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yerler (Tohma, Ağın ve Beylerderesi Köprüleri)</p> <p>Alt proje alanı yakınındaki yerleşim yerleri ve tesisler</p>	<p>Yerinde gözlemler</p> <p>İç Denetim</p>	<p>Haftalık</p>	<p>Karayolları Trafik Kanunu</p> <p>AIIB ÇSS 1</p> <p>ŞGM'yi içeren PKP</p> <p>Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı</p>	<p>Şikayet giderme mekanizması kayıtları</p> <p>Toplum sağlığı güvenliği ve emniyeti/trafik güvenliği eğitimlerinin sayısı</p> <p>Toplum sağlığı güvenliği ve emniyeti/trafik güvenliği/toolbox sayısı</p> <p>Eğitim katılımcı sayısı</p>	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> güvenliği eğitimlerini almasını sağlamak amacıyla sürücü eğitim planı hazırlamak Sürücü davranış kurallarını ve disiplin prosedürlerini hazırlamak Eğitim planının performansını ve etkinliğini değerlendirmek ve gerektiğinde gerekli iyileştirmeleri yapmak Tüm sürücülere düzenli güvenli sürüş eğitimi kursları sağlamak Yerel yerleşim yerlerine ve paydaşlara karayolu güvenliği, trafik önlemleri ve Proje sağlık ve güvenlik önlemleri hakkında bilgi sağlamak Çocuklara, yaşlılara, kadınlara, Türkçe konuşmayanlara, engellilere ve Proje Etki Alanında yaşayan okuma yazma bilmeyen PEK'lere, yaya güvenliği de dahil olmak üzere, Projenin toplum sağlığı, güvenliği ve emniyeti riskleriyle ilgili sağlık ve güvenlik bilgilerinin sağlanması. Proje sahası yakınındaki ve çevresindeki erişim yollarına görünür şekilde güvenlik ve trafik işaretlerinin yerleştirilmesi. 						<ul style="list-style-type: none"> Toolbox toplantılarına katılımcılarının sayısı Uyarı levhaları sayısı Yerel PEK'lere ve hassas gruplara sağlanan yol güvenliği, trafik önlemleri ve Proje sağlık ve güvenlik bilgileri 		
Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (CDŞT) sorunlarını gündeme getirmek	<ul style="list-style-type: none"> Proje düzeyinde hazırlanan TCEP'in uygulanması Projenin Dış Paydaşlarına Özel Dış Şikayet Giderme Mekanizmasının (ŞGM) Oluşturulması Şikayet Giderme Mekanizması ve şikayet hattı CDŞT sorunlarını takip edecek şekilde geliştirilecektir. CDŞT odak noktaları CDŞT ile ilgili şikayetleri yönetmek üzere atanacak ve eğitilecektir. Şikayet Giderme Mekanizması için gerekli başvuru formları, takip formları ve kayıt ve takip günlükleri geliştirilecektir. Bu günlük, Şikayet Giderme Mekanizması prosedüründe tanımlanan tüm bilgileri içerecektir. Tüm dış şikayetler bu günlüğe kaydedilecek ve prosedüre uygun olarak yönetilecek, tüm şikayet yönetim süreci kayıt altına alınarak kapatılacaktır. 	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim kayıtları Şikayet kayıtları 	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Şikayet Giderme Mekanizması kayıtlarının değerlendirilmesi	Aylık	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal Mevzuat AİB ÇSS 1 Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı ŞGM'yi içeren PKP 	<ul style="list-style-type: none"> Verilen CDŞT eğitimlerinin sayısı Toplumsal Cinsiyet Eylem Planı izleme ve izleme raporları ŞGM Kayıtları 	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Acil Durum Hazırlık ve Müdahale	<ul style="list-style-type: none"> Projeye özel Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulanacaktır. Gerektiğinde, yerel topluluklarla ve yerel yönetim kurumları ve medya da dahil olmak üzere diğer dış taraflarla iş birliğine yönelik tedbir ve sistemler uygulanacaktır. Proje çalışmalarından veya inşaat alanlarından kaynaklanan ve kendileri için risk oluşturabilecek acil durumlarda, yerel halk uygun araçlar (örn. telefon çağrı listeleri, araca monteli hoparlörler) kullanılarak bilgilendirilecektir. Gerektiğinde acil durumun niteliği, koruma seçenekleri vb. ile ilgili ayrıntılar Yüklenicinin eğitimli personeli aracılığıyla iletilecektir. KGM, gerektiğinde acil durumların önlenmesi ve acil durumlarda ilgili makamlarla iş birliği yapacaktır. 	<ul style="list-style-type: none"> Acil durum Alınan düzeltici ve önleyici tedbirler Bildirim/Bilgilendirici belgeler 	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Şikayet giderme mekanizması kayıtları Acil durum belgeleri	Gerekli olduğunda	<ul style="list-style-type: none"> AİB ÇSS 1 ŞGM'yi içeren PKP Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı 	<ul style="list-style-type: none"> Acil durum sayısı Kurulan ve sürdürülen topluluklar için uygun bildirim araçlarının sayısı ve türü Acil durum hizmetleri ve ilgili resmi makamlarla iletişim için kurulan ve sürdürülen uygun yöntemlerin sayısı 	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Hastalıklara maruz kalma riskinin artması	<ul style="list-style-type: none"> Tüm personele sağlık ve genel hijyen uygulamalarına ilişkin eğitim verilecektir. Personelin periyodik tıbbi kontrolleri yapılacak, aşılırları sağlanacak ve gerektiğinde diğer hafifletici tedbirler geliştirilecektir. Yerel toplulukları kapsayan sağlıkla ilgili bilinçlendirme faaliyetleri uygulanacaktır. İşçilerin barınması açısından, proje çalışanları arasında hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla minimum alan gereksinimi, mevcut iklim koşullarına uygun iklimlendirme ve havalandırma sağlanacaktır 	<ul style="list-style-type: none"> Şikayet kayıtları Eğitim kayıtları Bulaşıcı hastalık kayıtları 	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Şikayet giderme mekanizması kayıtları Sağlık konularında dokümantasyon	Günlük	<ul style="list-style-type: none"> AİB ÇSS 1 ŞGM'yi içeren PKP 	<ul style="list-style-type: none"> Şikayet sayısı Sağlık konularında eğitilen personel sayısı Hastalık sayısı. 	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir
Güvenlik Personeli	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik personelinin işe alım sürecinde yeterliliğini ve herhangi bir suiistimal olayı geçmişini kontrol etmek için yasal soruşturmalar yürütülecektir. Güvenlik personeline eğitim verilecek. Eğitimde kuvvetin yalnızca önleyici ve savunma amaçlı ve tehdit ölçüsünde kullanılması sağlanacaktır. <p>Bu konuda kamp alanlarında konaklayan işçi ve güvenlik personeline aşağıdaki eğitimlerin verilmesi önemlidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> CSİ/CT 	<ul style="list-style-type: none"> Şikayet kayıtları Eğitim faaliyetleri 	Tohma Şantiye ve Konaklama Sahası Ağın Şantiyesi	Şikayet giderme mekanizması kayıtları Vakalarla ilgili belgeler	Günlük	<ul style="list-style-type: none"> AİB ÇSS 1 ŞGM'yi içeren PKP 	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik personelinin uygunsuz davranışlarının sayısı Şikayet kayıtlarının sayısı 	Yüklenici	İnşaat maliyetlerine dahildir

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 66 / 83

Potansiyel Ç&S Etkileri	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	İzleme veya Uygulama Planı için Yasal Gereklilikler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (CDŞT) ○ İşçi hakları ○ Proje standartları ve insan hakları ○ Yerel halkla toplumsal ilişkiler ○ Güç kullanımı (güvenlik için) ○ Toplum sağlığı, güvenliği ve emniyeti ○ Sosyal ve kültürel konular ▪ Güvenlik personelinin ateşli silah taşımaya izin verilmeyecektir. ▪ Güvenlik güçlerinin uygunsuz davranışlarıyla ilgili olarak yerel topluluklardan gelen herhangi bir şikayet derhal soruşturulacaktır. 						Güvenlik personeli için eğitim kayıtlarının sayısı		

*Çevresel etkiler için ayrıca "Gürültü Yönetimi", "Hava Kalitesi ve Sera Gazı Emisyonlarının Yönetimi", "Su Kaynakları, Su Kalitesi ve Atıksu Yönetimi" ve "Kaynak ve Atık Yönetimi" bölümlerine bakınız.

Tablo 12. Etki Azaltma ve İzleme Planı-İşletme Aşaması

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
ARAZİ KULLANIMI, TOPRAK VE JEOLJİ									
Genel Jeoteknik Riskler Depremle İlgili Riskler	<ul style="list-style-type: none"> Periyodik kontroller ve bakımlar yapılacak ve gerektiğinde ilave stabilite ve yapısal önlemler (örneğin deprem sonrası oturma, çatlak veya yapısal uyumsuzlukların görülmesi vb. durumlarda) geliştirilecek ve uygulanacaktır. Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulanacaktır. 	Bakım kayıtları Olay kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Bakım kayıtları, olay kayıtları	Üç ayda bir	Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Kaydedilen ilgili olayların/kazaların sayısı Yıllık yapılan bakım ve onarım sayısı Deprem veya heyelandan sonra gözlemlenen önemli hasarlar	KGM BUB	Ek maliyet yok
Toprak Kirliliği	<ul style="list-style-type: none"> Dökülme ve sızıntılarla sonuçlanabilecek yol kazalarının meydana gelmesi durumunda, olası kirlenmeyi etkili bir şekilde yönetmek için Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulanacaktır. Yol yapılarının buzunun çözülmesinde topraklara olası bir kirlenmenin önlenmesi amacıyla daha çevre dostu ürünler tercih edilecektir. 	Toprak kirliliğinin varlığı Olay kayıtları Şikayet kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Belgeleme: Dökülme/sızıntı kayıtları, toprakla ilgili şikayetler	Üç ayda bir	Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Sızıntı/dökülme olaylarının sayısı Toprakla ilgili şikayetlerin sayısı Kirlenmiş toprak miktarı	KGM BUB	Ek maliyet yok
GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM									
Gürültü Düzeyinde ve Titreşimde Artış	<ul style="list-style-type: none"> Tıkanmayı önlemek için yüzey temizlenerek düşük gürültülü yüzeyin etkinliği korunacaktır. Gürültü seviyelerinin ve buna bağlı etkilerin kabul edilebilir seviyelere indirilmesini sağlamak için otoyol ile yerleşim yerleri arasında uygun bitki türlerini içeren bitki örtüsü ekilmelidir. Proje Şikayet Giderme Mekanizması uygulanacaktır. Şikayet Giderme Mekanizması aracılığıyla gürültü veya titreşime ilişkin herhangi bir yorum alınması durumunda şikayet değerlendirilecek ve gerekli durumlarda düzeltici önleyici faaliyetler uygulanacaktır. Kaygıları anlamak ve gürültü/titreşimle ilgili konularda geri bildirim toplamak için yerel topluluklarla etkileşim gerçekleştirilecektir. Gürültü/titreşimle ilgili kaygıların giderilmesi ve gürültü/titreşim azaltıcı önlemler için onay alınması amacıyla yetkili makamlarla iş birliği yapılacaktır. 	Şikayet kayıtları Alınan düzeltici ve önleyici faaliyetler Gürültü/titreşim ölçüm raporları	Alt proje alanı Alt proje alanına yakın yerleşim yerleri ve tesisler	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümanlar: Şikayet kayıtları Şikayet halinde yapılacak ölçümler (akredite bir laboratuvar tarafından)	Üç ayda bir Şikayet durumunda	Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Gürültü/titreşim ölçümlerinde gürültü/titreşim sınır değerlerinin aşılmaması Gürültü/titreşimle ilgili şikayetlerin sayısı	KGM BUB	İhmal edilebilir
HAVA KALİTESİ VE SERA GAZI EMİSYONLARI									
Karayolu Trafikinden Kaynaklanan Gaz Halindeki Kirlenmelerin (NOx, SOx, CO, yanmamış hidrokarbonlar vb.) Emisyonu Nedeniyle Hava Kalitesinin Düşmesi	<ul style="list-style-type: none"> Hava kirliliğinin absorbe edilmesi amacıyla otoyol ile yerleşim yerleri arasında uygun bitki türlerini içeren bitki örtüsü uygulanabilir. Proje Şikayet Giderme Mekanizması uygulanacaktır. Şikayet Giderme Mekanizması aracılığıyla hava kalitesine ilişkin herhangi bir görüş alınması durumunda şikayet değerlendirilecek ve gerekli durumlarda düzeltici önleyici faaliyetler uygulanacaktır. Endişeleri anlamak ve hava kalitesiyle ilgili konularda geri bildirim toplamak için yerel topluluklarla etkileşim gerçekleştirilecektir. Hava kalitesiyle ilgili endişeleri gidermek ve azaltım tedbirleri için onay almak üzere yetkili makamlarla iş birliği yapılacaktır. 	Şikayet kayıtları Alınan düzeltici ve önleyici faaliyetler Hava kalitesi ölçüm sonuçları	Alt proje alanı Alt proje alanına yakın yerleşim yerleri ve tesisler	Dokümanlar: Şikayet kayıtları Şikayet halinde yapılacak ölçümler (akredite bir laboratuvar tarafından)	Üç ayda bir Şikayet durumunda	Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Hava kalitesi ölçümlerinde hava kalitesi sınır değerlerinin aşılmaması Hava kalitesiyle ilgili şikayetlerin sayısı	KGM BUB	İhmal edilebilir
Karayolu Trafikinden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonları	Yıllık trafik hacimlerinin fiili kayıtlarına dayalı olarak yıllık sera gazı hesaplamaları yapılmalıdır. Daha sonra, sera gazı yönetimi stratejileri, gerektiğinde ilgili otoriteler ve paydaşlarla iş birliği içinde geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.	Yıllık sera gazı emisyon raporları	Alt proje alanı	Sera gazı hesaplamaları ve ilgili raporlar	Yıllık	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Yıllık sera gazı emisyon miktarları (Hedef: Yıllık azalma)	Sera gazı hesaplamaları için KGM BUB ve sera gazı yönetim stratejilerinin uygulanması için KGM BUB tarafından görevlendirilen Danışman Şirket	Danışmanlık hizmeti için ek maliyet

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
SU KAYNAKLARI, SU KALİTESİ VE ATIKSU YÖNETİMİ									
Geçirimsiz Yol nedeniyle Artan Yüzey Akışı	<ul style="list-style-type: none"> Kalıcı erozyon ve yüzey akışı kontrol özelliklerinin düzenli denetimi ve bakımı gerçekleştirilecektir. Karayolları boyunca yüzey akış hendekler ve yönlendirme kanalları kullanılarak toplanmalı ve toplanan su en yakın alıcı su kütlelerine yönlendirilmelidir. 	Yüzey akış kontrol yapılarının koşulları Sel olayları Bakım kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Bakım kayıtları	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Sel vakalarının sayısı Bakım ve onarım sayısı	KGM BUB	İhmal edilebilir
Yüzey Sularının Bakım Kimyasalları/Ajanları ile Kirlenmesi Trafik/ulaşım nedeniyle Kimyasalların Kazara Dökülmesi Karayollarından Rutin Birikinti ve Dökülmeleri İçeren Yüzey Akışı	<ul style="list-style-type: none"> Beklenen yol sıcaklıkları ve hava durumu bilgilerine dayanarak, uygun ve çevre dostu buzlanma önleyici ve buz çözücü maddeler seçilerek bunların kullanımı minimize edilecektir. Drenaj ve saha eski haline getirme tasarımı, buzlanma önleyici ve buz çözücü maddelerin akışının yüzey sularına etkileri dikkate alınarak yapılacaktır. Dökülme ve sızıntılarla sonuçlanabilecek yol kazalarının meydana gelmesi halinde, olası kirlenmeyi etkili bir şekilde yönetmek için Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulanacaktır. Büyük ölçekli bir dökülme durumunda, dökülmeye müdahale kitlerindeki emici malzemeler kullanılacaktır. Bu kitler ilgili merkez ve lokasyonlarda hazır bulundurulacaktır. Asfalt ekipmanının temizlenmesinden kaynaklanan kirliliğin oluşmasını önlemek için, ayırıcı ve temizleme maddesi olarak dizelin yerine bitkisel yağ kullanılacaktır. Ayrıca temizlik ürünleri ve kirlenmiş asfalt artıklarının muhafaza altına alınması, temizlik öncesinde kazıma yapılması, temizlik faaliyetlerinin yüzey suyu unsurları veya drenaj yapılarından uzakta yapılması gibi önlemler alınacaktır. 	Dökülme olay kayıtları Alınan düzeltici ve önleyici faaliyetler Temizleme ve buzlanmayı önleme/buz giderme maddelerinin envanteri	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Bakım kimyasalları/ajanları ile ilgili kayıtlar, dökülme kayıtları	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Dökülme vakası sayısı Su kalitesinde bozulma olmaması	KGM BUB	İhmal edilebilir
KAYNAK VE ATIK YÖNETİMİ									
Tehlikeli ve Tehlikesiz Atıkların Potansiyel Etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Proje faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan tüm atık türlerinin yönetimi için yürürlükteki atık yönetimi yönetmeliklerinin gerekliliklerine uyulacaktır. Yasa dışı atılan atık ve çöplerin tespit edilmesi amacıyla otoyol güzergahları boyunca görsel kontroller gerçekleştirilecektir. Bu atıklar periyodik olarak toplanacaktır. Toplandıktan sonra ilgili mevzuata uygun olarak analiz yapılarak özellikleri (tehlikeli veya tehlikesiz) belirlenecektir. Geri dönüştürülebilirlik esasına göre atıklar ayrıştırılacak ve ayrı konteynerlerde depolanacaktır. Son olarak atıklar ilgili ulusal atık yönetimi mevzuatına uygun olarak bertaraf edilecektir. Yol yenileme atıklarının geri dönüşümü, mümkün olduğu durumlarda, atıkların geri kazanılmış asfalt kaplamada, geri kazanılmış beton malzemede veya temel olarak kullanılması yoluyla gerçekleştirilmelidir. Peyzaj faaliyetleri, drenaj sistemi bakımı, tortu temizliği, ağaç/çalı budama, hayvan karkasları, atık lastikler, metal parçalar vb. gibi nedenlerle oluşan her türlü atık, yol yüzeyinden derhal temizlenecek ve ilgili ulusal atık yönetimi mevzuatına uygun olarak bertaraf edilecektir. Bakım faaliyetlerinde kurşunsuz boyalar kullanılacaktır. Karayollarının peyzajında kullanılan herbisit ve pestisitlerin yanı sıra bakım çalışmalarında kullanılan boya stokları da atık oluşumunu en aza indirecek şekilde yönetilecektir. 	Atık oluşumu ve bertaraf kayıtları Olay kayıtları Alınan düzeltici ve önleyici faaliyetler	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Dokümantasyon: Atık üretim ve bertaraf kayıtları, olay kayıtları	Üç ayda bir	Atık Yönetimi Yönetmeliği Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Yeniden kullanılan/geri dönüştürülen/geri kazanılan atıkların üretilen toplam atıklara oranı Atıkların tehlike sınıfına ve türüne göre ayrı depolanması Her türlü atık ilgili geri dönüşüm/bertaraf tesislerine aktarılması Uygunsuz atık yönetimi nedeniyle toprak kirliliğiyle ilgili olayların/kazaların sayısı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Proje alanı çevresindeki atık yönetim tesislerine ilave yük	<ul style="list-style-type: none"> Belediyeler ve lisanslı geri kazanım/bertaraf firmaları ile atık bertaraf anlaşmalarının yapılması sağlanacaktır. 	Atık üretimi ve bertaraf kayıtları Atık bertaraf anlaşmaları	Etki Alanı ve ötesi	Dokümantasyon: Atık kayıtları, atık bertaraf anlaşmaları	Üç ayda bir	Atık Yönetimi Yönetmeliği AIIB ÇSS 1	Atık geri dönüşüm/geri kazanım oranında artış	KGM BUB	Ek maliyet yok
BİYOLOJİK ÇEVRE									

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
Bitki örtüsü ve biyolojik çeşitlilik kayıplarının kontrolü	<ul style="list-style-type: none"> İnşaat aşamasından sonra bitki örtüsü ve biyolojik çeşitliliğin izlenmesi ve kontrol edilmesi Serilmiş alanlarda bitkisel toprak ve bitki örtüsü kontrolü 	Biyçeşitlilik ve üst toprak	Önceki İnşaat Sahaları	Doğrudan Gözlem	Bir yılına bir kez	Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Mera Yönetmeliği AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Bitki örtüsü ve biyolojik çeşitlilik kaybının en aza indirilmesi/önlenmesi	KGM BUB	Biyçeşitlilik Uzmanı için ek maliyet (işletme maliyetlerine dahildir)
Yabani İstilacı Türlerin Alana Girişi	<ul style="list-style-type: none"> Yabancı istilacı bitki izleme ve uzaklaştırma programını 1 yıl boyunca sürdürün. 	Yabani istilacı türler	Önceki İnşaat Sahaları ve Çevresi	Doğrudan Gözlem	Bir yılına bir kez	Çevre Kanunu Av ve Yabani Hayvanların, Yaşam Alanlarının Korunması ve Zararlılarla Mücadeleyle İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları	Yabani İstilacı Türlerin girişinin engellenmesi	KGM BUB	Biyçeşitlilik Uzmanı için ek maliyet (işletme maliyetlerine dahildir)
SOSYO-EKONOMİK ORTAM									
Paydaşlarla iletişim sorunları	<ul style="list-style-type: none"> Projenin işletme aşaması için Paydaş Katılım Planı geliştirilecek ve uygulanacaktır. Paydaş Katılım Planı Proje web sitesinde açıklanacaktır. 	PKP bilgi faaliyetlerine ilişkin tutanaklar/kayıtlar ŞGM kayıtları	Alt proje alanı ve çevresi	Doküman incelemesi ŞGM kayıtlarının değerlendirilmesi	Bir yılına bir kez	ŞGM'yi içeren PKP AİB ÇSS 1	Şikayet kayıtları PKP açıklama toplantıları PKP bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Şikayet Giderme Mekanizmasının zayıf yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Şikayet giderme mekanizması, AİB ÇSÇ'ye uygun olarak, tüm paydaşların Projeye ilişkin endişelerini dile getirebilecekleri şekilde revize edilecektir. Revize edilmiş ŞGM, AİB ÇSÇ uyarınca Projeye ilgili endişelerini dile getirmeleri için tüm paydaşların bireylerine açıklanacaktır. 	PKP bilgi faaliyetlerine ilişkin tutanaklar/kayıtlar ŞGM kayıtları	Yerel yerleşimler Projeden Etkilenen Kişiler	Doküman incelemesi ŞGM kayıtlarının değerlendirilmesi	Bir yılına bir kez	ŞGM'yi içeren PKP AİB ÇSS 1	Şikayet kayıtları PKP açıklama toplantıları PKP bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı	KGM BUB	Ek maliyet yok
İŞ VE ÇALIŞMA KOŞULLARI									
Çalışan Şikayet Giderme Mekanizmasının zayıf yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> Şikayet giderme mekanizması AİB ÇSÇ'ye uygun olarak revize edilecektir. Revize edilen ŞGM tüm Proje çalışanlarına açıklanacaktır. 	PKP bilgi faaliyetlerine ilişkin tutanaklar/kayıtlar ŞGM kayıtları	Alt proje alanı ve çevresi	Doküman incelemesi ŞGM kayıtlarının değerlendirilmesi	Bir yılına bir kez	ŞGM'yi içeren PKP AİB ÇSS 1	Şikayet kayıtları PKP açıklama toplantıları PKP bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı	KGM BUB	Ek maliyet yok
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ									
Belge, eğitim veya denetim eksikliklerinin olası etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Çevresel ve sosyal eğitimler de dahil olmak üzere temel ve teknik İSG eğitimleri çalışanlar tarafından takip edilerek tamamlanacaktır. İSG Risk Değerlendirmeleri ve Acil Durum Müdahale Planları hazırlanacak ve uygulanacaktır. 	Eğitim aktiviteleri Alınan önleyici ve düzeltici tedbirler	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Doküman incelemesi (Eğitim kayıtları, risk	Üç ayda bir	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikleri AİB ÇSS 1	Planlanan ÇSG Denetiminin yüzdesi ÇSG toplantılarına katılım yüzdesi	KGM BUB	Ek maliyet yok

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Yerel mevzuatta tanımlandığı şekilde yeterli bir İSG organizasyon yapısı oluşturulacak ve mesai saatleri içerisinde gerekli sayıda İSG görevlisi sahada görevlendirilecektir. İSG Personeli aylık olarak sahayı denetleyecek, ilave risklerin görülmesi halinde ilgili plan ve eğitimler yenilenecektir. İş kazası ve ramak kala olaylarının kayıtları sistematik olarak ve her olaydan sonra tutulacaktır. Olayın tekrarını önleyecek tedbirlerin alınması için kök neden analizi yapılacaktır. İş kazası meydana geldiğinde kaza mahallinde olay tutanağının düzenlenmesi gerekmektedir. İş kazasının meydana geldiği tarihten itibaren üç (3) gün içerisinde yerel mevzuatta belirtilen ilgili resmi makama bildirimde bulunulması gerekmektedir. İş kazaları veya acil müdahale gerektiren önemli çevresel ve sosyal olaylar sonrasında, AİIB bilgilendirilecektir. Kök neden analizi ile tespit edilen hatalı durum ve hatalı davranış giderilene kadar çalışmaya devam edilmesine izin verilmemelidir. İş kazası sonrasında bilgilendirme eğitimi verilmelidir. Kazayı yaşayan çalışanın işyeri hekimi tarafından yeniden muayene edilmesi ve ancak işe uygunluk sağlık raporu alındıktan sonra işe devam etmesi gerekmektedir. İSG biriminde A sınıfı uzmanlık belgesine sahip İSG uzmanı ve işyeri hekimi yer alacaktır. Acil müdahale eğitimleri verilecek ve tatbikatlar gerçekleştirilecek. Asfalt işlerinde çalışan işçilere karşılaşılabilecekleri potansiyel tehlikeler, acil durum önlemleri ve güvenli çalışma yöntemleri konusunda eğitim verilmelidir. Eğitim programları ayrıca asfalt karışımlarının içeriği hakkında bilgi içermelidir; bu içerikler, kullanımı ve gereksinimlerine göre değişebilir. Ayrıca, bu içeriklerle ilgili güvenlik önlemleri de kapsanmalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> İç denetim kayıtları İş kazası kayıtları İSG belgeleri 		değerlendirmesi, olay kayıtları, İSG kayıtları vb.)		<ul style="list-style-type: none"> DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı 	<ul style="list-style-type: none"> Uygunsuzluk Raporlarının kapatılmasının yüzdesi Güvenli gözlemlerin raporlanması Güvenli olmayan gözlemlerin raporlanması Ramak kala olayları raporlama Toolbox'a katılanların yüzdesi Risk Değerlendirmesi uyumluluğunun yüzdesi Yasal Gereksinimlere uygunluk yüzdesi Planlanmış Denetimlerin Sonuçları Eğitim matrisine göre gerçekleştirilen ÇSG eğitimi Tüm eğitimlerin %90'ı matrise dahil edilmesi Planlanan eğitimlere katılım yüzdesi Bireysel yöneticilerin ve denetçilerin ÇSG programına katılımı Yüklenicinin ÇSG programına katılımı 		
Acil müdahale gerektiren olayların olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı geliştirilecek ve uygulanacaktır. Tüm personel için iletişim ekipmanlarının mevcut olduğundan ve düzgün bir şekilde bakımlarının yapıldığından emin olunacaktır. İlgili eğitimler sağlanacak ve tatbikatlar gerçekleştirilecektir. İlk yardım personeli ve ekipmanlarının tüm işçiler için, tüm çalışma alanlarında ve çalışma saatlerinde sağlandığından emin olunacaktır. Acil toplanma alanları için güvenli bölgeler seçilmeli ve çalışanlar bu alanların konumları ve sınırları hakkında bilgilendirilmelidir. Şantiyede acil durumlar için, ambulanslar ve itfaiye araçları gibi acil durum araçlarının şantiye içinde kazaya sebep olmadan hareket edebilmeleri ve hedeflerine ulaşabilmeleri için yollar önceden planlanmalıdır. Bu süreçte, işçilerin yapması gereken eylemler ilgili planlara dahil edilmelidir. 	Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulama kayıtları	Alt proje alanı	<ul style="list-style-type: none"> Yerinde gözlemler/denetimler Doküman incelemesi (Eğitim kayıtları, risk değerlendirmesi, olay kayıtları, İSG kayıtları vb.) 	Üç aylık	<ul style="list-style-type: none"> 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler AİIB ÇSS1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Hazırlık ve Müdahale Planı 	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık sorunlarının sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İş Sağlığı ve Güvenliği Performans kriterlerine uyum oranı 	KGM BUB	Ek maliyet yok
Kar ve buz temizleme işlemleri sırasında olası tehlikeler	<ul style="list-style-type: none"> Kar temizleme aracı kayma ve devrilme riski taşır, bu nedenle iyi eğitilmiş operatörler ve uygun makineler seçilmelidir. Soğuk hava koşullarında dışarıda çalışmak hipotermi, donma ve diğer soğukla ilgili hastalıklara yol açabilir; bu yüzden uygun koruyucu önlemler alınmalıdır. Kar yağışı veya rüzgar nedeniyle azalan görüş mesafesi, hareket halindeki araçlar veya makinelerle kazalar riskini artırabilir. 	İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler / denetimler	Üç aylık	<ul style="list-style-type: none"> AİIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği 	<ul style="list-style-type: none"> Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İş Sağlığı ve Güvenliği Performans kriterlerine uyum oranı 	KGM BUB	Ek maliyet yok

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Eğitimsiz veya uygun ekipmanı olmayan işçiler tarafından yapılan elle kar küreme veya temizleme işleri, yorgunluk ve aşırı zorlanmaya neden olabilir. Buz çözücü kimyasallar veya tuzun doğru kullanımı, cilt tahrişi, solunum problemleri ve çevre kirliliği gibi potansiyel riskler nedeniyle son derece önemlidir. 					Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik			
Makinelere kaynaklanan gürültünün işçiler üzerindeki olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Yüklenici, kazı çalışmalarında kullanılan makinelerin egzozlarının (mümkünse) susturucu ile donatılmasını sağlayacaktır. Onarım ve bakım için kullanılacak araçların ve makinelerin bakımı düzgün bir şekilde yapılacak ve kullanılmadığı zaman boşa bırakılmayacaktır. Yüksek gürültü alanlarına yerleştirilen işçilere kulak tıkaçları sağlanacaktır. 	İç denetim kayıtları Bakım kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler / denetimler	Üç aylık	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İş Sağlığı ve Güvenliği Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Makinelere kaynaklanan titreşimin işçiler üzerindeki olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Titreşim kaynağı iş ekipmanıdır. Kullanılan ekipmanların tüm vücut titreşim değerleri ölçülecektir. Ölçülen değer 0.5m/s²'nin üzerinde ise önleyici önlemler alınacaktır. İş ekipmanının düzenli bakımının yapılması, çalışanların titreşimden zarar görmesini önlemek için yapılacaktır. Ayrıca, çalışanların çalışma saatleri ayarlanacaktır. 	İç denetim kayıtları Bakım kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler / denetimler	Üç aylık	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İş Sağlığı ve Güvenliği Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Kullanılan makinenin devrilmesinden kaynaklanabilecek olası etkiler	<ul style="list-style-type: none"> Çalışanlar, yönetmeliklere uygun olarak makine, ekipman, araçlar, aletler, tehlikeli maddeler, taşıma araçları ve diğer üretim araçlarını kullanmak zorundadır. Bu araçların güvenlik özelliklerini doğru bir şekilde kullanmalı ve keyfi olarak kaldırmamalı veya değiştirmemelidir. Çalışanlar, iş makinesi, ekipman, araçlar, tesisler veya binalarda ciddi ve derhal sağlık veya güvenlik tehlikesiyle karşılaşılarsa veya koruyucu önlemlerde herhangi bir eksiklik tespit ederlerse, derhal işverene veya temsilcisine bildirmeye teşvik edilecektir. Operatör yeterli bilgi ve deneyime sahip değilse, operasyonla ilgili riskleri bilmiyorsa ve düzenli sağlık muayenelerinden geçmemişse hiç kimseye inşaat makinelerini kullanma veya işletme izni verilmeyecektir. İş ekipmanını kullanacak olan çalışanın G sınıfı sürücü belgesine, psikoteknik rapora, defansif sürüş sertifikasına ve mesleki yeterlilik eğitim belgesine (SRC Sürücü sertifikası) sahip olması gerekecektir. Yüklenici, inşaat makinelerini kullanacak kişinin yeterli yetkinlikte ve güvenilir olduğundan, işletmeyle ilişkili riskleri bildiğinden ve periyodik tıbbi muayenelerden geçtiğinden emin olacaktır. Büyük işletme makinelerinin arkasında durmak veya askıda yüklerin altında bulunmak hiçbir zaman izin verilmeyecektir. Bireyler, hareket eden nesnelere yakın çalışmaktan kaçınılması ve özellikle ışıkları veya uyarıcıları olmayan nesnelere karşı dikkatli olunması konusunda uyarılacaktır. İş makinesi araçlarını yönlendirmek için bir bayrakçının bulunmasını sağlamak her zaman bir gerekliliktir. 	İç denetim kayıtları Bakım kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler / denetimler	Üç aylık	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İş Sağlığı ve Güvenliği Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Makine kullanımı sırasında elektrik tellerine temas etmenin olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Elektrikle çalışma gerektiren işler başlamadan önce çalışma izinleri alınacaktır. İş talimatlarına sıkı bir şekilde uyulacaktır. 	Çalışma izinleri İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler / denetimler	Üç aylık	AİB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İş Sağlığı ve Güvenliği Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
						Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik			
Yüksekte çalışmanın çalışanlar üzerindeki olası etkisi	<ul style="list-style-type: none"> Mümkünse yüksekte çalışma zorunluluğundan kaçınılmalıdır. Yüksekte çalışmaktan kaçınılamayan durumlarda düşmelerin önlenmesi için toplu tedbirler uygulanacaktır. Örneğin çift korkuluklu veya kenar korumalı iskele gibi ekipmanların kullanılması değerlendirilecektir. Ayrıca düşme sonuçlarını en aza indirmek için güvenlik ağları sağlanacaktır. Yüksekte çalışmaya yönelik özel önlemler alınacaktır. Paraşüt tipi emniyet kemeri olmayan veya cankurtaran halatı bulunmayan alanlarda çalışan personelin çalışma izinleri onaylanmayacak ve çalışmalarına izin verilmeyecektir. Yüksekte çalışmayı içeren çalışmalara başlamadan önce çalışma izinleri alınacaktır. 	Çalışma izinleri KKD kullanımı dahil iç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Kuşisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Asfalt Dumanı ve Asfalt ile temas	<ul style="list-style-type: none"> Kaplama çalışmaları sırasında uygun giysiler de dahil olmak üzere KKD'lerin kullanılmasını sağlayın. Egzoz havalandırma sistemli makineleri kullanın ve yeterli bakımı sağlayın. 	KKD kullanımı	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 Kuşisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Kazasız gün sayısı (Hedef: Sıfır kaza) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Trafikten Kaynaklanabilecek Olası Riskler	<ul style="list-style-type: none"> Yol inşaatı, bakım ve onarım faaliyetlerinde kullanılan iş kıyafetleri hem çevredeki sivil araç sürücülerinin hem de şantiyedeki diğer iş araçlarının görebileceği ve fark edebileceği şekilde tasarlanmalıdır. Yaya çalışanlara izin verilmeyen alanlar belirlenmeli, personel bu alanlar hakkında bilgilendirilmeli ve bu kısıtlı alanlar fiziki olarak kapatılmalıdır. İş tamamlandığında veya duraklatıldığında inşaat araçlarının ve diğer yardımcı ekipmanların uygun alanlara park edilmesi sağlanmalıdır. Tehlikeli trafik durumlarını tespit edebilen ve diğer çalışanları uyarabilen, böylece kazaları önlemek için yeterli zamanı sağlayabilen bir işaretleyici mevcut olmalıdır. Ayrıca yol yapım, bakım veya onarım işlerinde bayrakçı görevlendirilecekse, ön uyarı bölgesine bayrakçının varlığını gösteren işaret ve uyarılar konulmalıdır. 	İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler İç Denetim	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Kuşisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Çalışma Ortamı Sıcaklığı	<ul style="list-style-type: none"> Dış mekan çalışmaları, aşırı hava koşulları hakkında erken uyarı sağlamak için hava tahminlerini izlemeli ve faaliyetleri buna göre planlamalıdır. Çalışma ve dinlenme süreleri hem sıcaklık hem de iş yükü dikkate alınarak ısı stresi yönetimi prosedürlerine göre ayarlanmalıdır. Çalışma faaliyetleri sırasında hava koşullarından korunmak veya dinlenme alanı olarak kullanılmak üzere geçici barınaklar sağlanmalıdır. Koruyucu kıyafet giyilmelidir. İçme suyu veya elektrolitli içecekler gibi yeterli sıvılara kolay erişim sağlanmalıdır. 	Eğitim aktiviteleri İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler İç Denetim	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Kuşisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Ergonomi, tekrarlanan hareketler ve manuel kullanım ile ilişkili potansiyel riskler	<ul style="list-style-type: none"> Malzemelerin kaldırılması, aletlerin ve iş nesnelerinin kaldırılması için gereken çabayı ortadan kaldırmak veya azaltmak için mekanik yardımcıları kullanılmalı ve ağırlıklar belirlenen eşikleri aşarsa çok kişili kaldırılmaları uygulanmalıdır. Duruşları iyileştirirken kuvvet gereksinimini ve tutma sürelerini azaltan aletler seçilmeli ve tasarlanmalıdır. Dinlenme ve dinlenme molaları iş süreçlerine dahil edilmeli ve iş rotasyonu uygulanmalıdır. Gereksiz güç ve eforları azaltan kalite kontrol ve bakım programları uygulanmalıdır. 	Eğitim aktiviteleri İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler İç Denetim	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
	<ul style="list-style-type: none"> Solak bireylere uygulananlar gibi ek özel koşullar dikkate alınmalıdır. 								
Kazalardan sonra yol temizliğinin olası etkileri	<ul style="list-style-type: none"> Yaralı veya ölü hayvanlardan bulaşabilecek hastalıklardan veya enfeksiyonlardan korunmak için uygun giysiler kıyafet olmalı ve talimatlara uyulmalıdır. Karayolu üzerindeki yaralı veya ölü hayvanlardan kan, vücut sıvıları veya parazitler yoluyla bulaşabilecek zoonotik hastalıklara (iş elbisesi, tulum, eldiven, maske, yüz siperliği vb.) karşı da korunmak için KKD kullanılmalıdır. Hayvanın keskin kemikleri veya dişleri varsa dikkatli yaklaşın. Bir kaza sonrasında yolda bulunan yakıt, yağ veya diğer kimyasallarla temastan kaynaklanan sağlık risklerine karşı korunmak için KKD kullanılmalıdır. 	Eğitim aktiviteleri İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler İç Denetim	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Zararlardan/haşerelerden kaynaklanan olası tehlikeler	<ul style="list-style-type: none"> Orman yolları ve tarım arazileri gibi kırsal alanlarda su, hava, hayvan ısırıkları, böcek sokmaları gibi biyolojik etkenlerle insanlara bulaşabilecek hastalıklara karşı güvenliği sağlayacak önlemler alınmalıdır. Personel hayvan ısırıkları, böcek sokmaları gibi biyolojik riskler konusunda eğitilmelidir. Düzenli sağlık kontrolleri yapılmalı ve çalışanlar biyolojik risklerin etkileri açısından izlenmelidir. Ayrıca kuduz riski tespit edilirse aşı programı da uygulanabilir. Çalışanlara uygun koruyucu giysiler (uzun kollu gömlekler, uzun pantolonlar) ve kişisel koruyucu ekipmanlar (eldiven, yüz maskesi, göz koruması) sağlanmalıdır. Böcek ısırıklarına karşı böcek kovucu sprey ve losyonlar kullanılmalıdır. Böcek yuvaları ve hayvan barınakları gibi biyolojik tehlike kaynaklarının kontrolü için düzenli çevre denetimleri yapılmalıdır. 	Eğitim aktiviteleri İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler İç Denetim	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
Tehlikeli ve kimyasal maddelerin yetersiz yönetimi nedeniyle olası riskler	<ul style="list-style-type: none"> Tehlikeli ve kimyasal maddelerin depolanması, taşınması ve kullanımına ilişkin güvenli elleçleme prosedürleri uygulanacaktır. Sızıntı veya dökülmeyi önlemek için uygun muhafaza önlemleriyle donatılmış belirlenmiş depolama alanları sağlanacaktır. Malzeme Güvenlik Bilgi Formu (MSDS) mevcut olacaktır. Güvenli taşıma ve tanımlamayı kolaylaştırmak için tehlikeli ve kimyasal maddelerin uygun şekilde etiketlenmesi ve paketlenmesi sağlanacaktır. Tehlikeli maddelere maruz kalmayı en aza indirmek için işçilere eldiven, gözlük ve solunum cihazı gibi yeterli kişisel koruyucu ekipman sağlanacaktır. Çalışanlara, acil müdahale prosedürleri de dahil olmak üzere, tehlikeli ve kimyasal maddelerin güvenli bir şekilde taşınması ve yönetimi konusunda kapsamlı eğitim verilecektir. Tehlikeli maddelerle ilgili dökülmeler, sızıntılar veya diğer olayları ele almak ve derhal kontrol altına alma ve temizlemeyi sağlamak için acil durum hazırlık ve müdahale planı uygulanacaktır. Tehlikeli ve kimyasal maddelerin geri dönüşümü ve lisanslı tesislerde bertarafı da dahil olmak üzere bertarafı için uygun atık yönetimi prosedürleri oluşturulacaktır. Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de yer alan tehlikeli maddelerin depolanması durumunda BEKRA Bildirim Sistemine bildirim yapılacaktır. 	Eğitim aktiviteleri İç denetim kayıtları	Alt proje alanı	Yerinde görsel gözlemler İç Denetim	Üç ayda bir	AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları İşyeri Bina ve Uzantılarında Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik İşyerlerinde Kişisel Koruyucu Donanımların Kullanımına İlişkin Yönetmelik	Sağlık sorunu sayısı (Hedef: Sıfır sağlık sorunu) İSG Performans kriterlerine uyum oranı	KGM BUB	Ek maliyet yok
TOPLUM SAĞLIĞI, GÜVENLİĞİ VE EMNİYETİ									
Paydaşlarla iletişim sorunları	<ul style="list-style-type: none"> Projenin işletme aşaması için Paydaş Katılım Planı geliştirilecek ve uygulanacaktır. Paydaş Katılım Planı Proje web sitesinde açıklanacaktır. 	Şikayet kayıtları	Alt proje alanı ve çevresi	Doküman incelemesi	Bir yılına bir kez	ŞGM'yi içeren PKP	Şikayet kayıtları PKP açıklama toplantıları	KGM BUB	Ek maliyet yok

Potansiyel Çevresel ve Sosyal Etkiler	Etki Azaltıcı Önlemler	İzleme Parametresi	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Periyodu	İzleme veya Uygulama Planına İlişkin Yasal Gereksinimler	Temel Performans Göstergeleri	Sorumlu Taraf	Maliyet
		Gerçekleştirilen ve planlanan PKP bilgilendirme faaliyetleri		ŞGM kayıtlarının değerlendirilmesi		AIIB ÇSS 1	PKP bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı		
Karayolu Trafik Riski, Operasyon Güvenliği ve Yaya Güvenliği Riskleri	<ul style="list-style-type: none"> Toplulukların ve yabancı hayvanların erişimini engellemek amacıyla otoyol güzergahı boyunca çit, duvar ve benzeri kısıtlayıcı yapılar kurulacaktır. Bu yapılar, otoyola erişimi kısıtlamaya devam etmelerini sağlamak amacıyla düzenli olarak kontrol edilecek ve bakımı yapılacaktır. Güzergâh boyunca gerekli tüm tabelalar (trafik işaretleri, uyarı işaretleri gibi) ve işaretlemeler (trafik çizgileri, yanıp sönen yer işaretleri) KGM teknik şartnamelerine uygun olarak yerleştirilecektir. Büyük çaplı bir bakıma ihtiyaç duyulması halinde etkilenen şeritler trafiğe kapatılacak ve kalan trafiğin yavaşlatılması için gerekli tedbirler uygulanacaktır. Sıkışıklığı veya yol kapanmalarını önlemek için çekici kamyonlar güzergah boyunca yeterli aralıklarla dağıtılacak ve bakımı yapılacaktır. Bu, yolun yüksek hızlı kısımlarında ortaya çıkabilecek ilgili riskleri azaltacaktır. Büyük ölçekli petrol veya tehlikeli madde sızıntısı olaylarında, kaygan bir yüzeyin önlenmesi amacıyla yol yüzeyi yıkanacaktır. Standartlara ve KGM teknik şartnamelerine uygunluğun sürekliliğini sağlamak amacıyla tüm güzergah boyunca düzenli bakım gerçekleştirilecektir. Olumsuz hava koşullarından önce ve sonra kimyasal buz önleme ve buz çözme (örn. tuz (NaCl), kalsiyum klorür (CaCl₂), magnezyum klorür (MgCl₂), vb.) ile fiziksel kar ve buz giderme işlemleri gerçekleştirilecektir. Doğal afetler (örn. deprem, su baskını vb.) ve trafik kazaları sonrasında potansiyel olarak etkilenen bölgelerde ek inceleme ve bakım yapılacaktır. Ağır araç trafiğinin arttığı veya trafik sıkışıklığının yaşandığı dönemlerde, yerel yerleşim yerlerini, proje faaliyetlerinin etrafındaki iş yerlerini ve çevrede göçebe tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde bulunan yerel halkı, çalışmaların yeri, süresi, olası riskleri ve alınacak önlemler hakkında toplumsal sağlık ve güvenlik konularında bilgilendirin. 	Sahadaki güvenlik koşulları Olay/kaza kayıtları Şikayet kayıtları Alınan düzeltici ve önleyici faaliyetler	Alt proje alanı	Yerinde gözlemler/denetimler Bakım ve onarım kayıtları Olay/kaza kayıtları Şikayet kayıtları	Aylık	Karayolu Trafik Kanunu AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı ŞGM'yi içeren PKP	Bakım ve onarım kayıtlarının sayısı Olay/kaza kayıtlarının sayısı Kaydedilen şikayetlerin sayısı	KGM BUB	Operasyon maliyetine dahil
Acil Durum Hazırlık ve Müdahale	<ul style="list-style-type: none"> İşletme aşaması için projeye özel Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı uygulanacaktır. Hem acil durumların önlenmesi hem de acil durumlara müdahale edilmesi konusunda ilgili makamlarla iş birliği sağlanacaktır. 	Acil durumlar Alınan düzeltici ve önleyici faaliyetler İlgili paydaşlarla yazışmalar	Alt proje alanı	Doküman incelemesi	Gerektiğinde	Karayolları Trafik Kanunu AIIB ÇSS 1 DBG ÇSG Kılavuzları Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Acil durum sayısı Düzeltilen ve önleyici faaliyet sayısı	KGM BUB	Ek maliyet yok

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 75 / 83

EK-1 DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİM FORMU

DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİMİ FORMU	
Bölüm A. Bu bölüm Değişim Kolaylaştırıcısı tarafından doldurulacaktır.	
Önerilen Değişiklik(ler)in Kolaylaştırıcısı:	
Tarih:	
Önerilen Değişiklik(ler)in yeri:	
İlgili Tasarım Dokümantasyonuna/Çizimlerine Referanslar:	
Önerilen Değişiklik(ler)in Özeti:	
Lütfen değişiklik içeriğini belirtin:	☐ Güzergah/Saha Tesisi Değişikliği ☐ Mühendislik/Tasarım Geliştirme ☐ Mevzuat Değişikliği ☐ Yetki Kararında Değişiklik ☐ Yeni Ç&S Verilerdeki Değişiklik ☐ İnşaat/İşletme Yürütme Stratejisinin Değiştirilmesi ☐ Yönetim Stratejisinin Değişikliği ☐ Paydaş Etkisi
ROTA/SAHA/TESİS DEĞİŞİKLİĞİ	
Lütfen güzergah/saha/tesis değişikliğinin ayrıntılarını belirtin	
MÜHENDİSLİK/TASARIM GELİŞTİRME DEĞİŞİKLİĞİ	Lütfen aşağıdaki soruları kullanarak yeni Ç&S hususlarını belirtin.
ATMOSFERİK EMİSYONLAR	
İlgili herhangi bir atmosferik emisyon olacak mı? Eğer öyleyse, hangi kirlenici maddeler yayılacak? Bu kirlenici maddeler hangi hacimlerde veya konsantrasyonlarda yayılacak?	
Bu kirlenici maddeler çevresel etkiyi azaltmak için nasıl yönetilecek?	
Bu kirlenici maddelerin emisyonu KGM'nin ulusal ve/veya uluslararası mevzuata ve politika taahhütlerine uyumunu nasıl etkileyecektir?	
ATIK SU DEŞARJLARI	
İlgili herhangi bir atık su deşarjı olacak mı? Eğer öyleyse, hangi kirlenici maddeler deşarj edilecek? Bu kirleniciler hangi hacimlerde veya konsantrasyonlarda deşarj edilecek?	
Bu durum, KGM'nin ulusal/uluslararası mevzuata ve politika taahhütlerine uyumunu nasıl etkileyecektir?	

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 76 / 83

DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİMİ FORMU

Bölüm A. Bu bölüm Değişim Kolaylaştırıcısı tarafından doldurulacaktır.

ATIK ÜRETİMİ	
Herhangi bir atık oluşacak mı? Eğer öyleyse ne tür atıklar oluşacak? Bu atıklardan ne kadar oluşacak?	
Bu atıklar nasıl yönetilecek ve nihai olarak nasıl bertaraf edilecek?	
GÜRÜLTÜ	
Önerilen değişikliğin herhangi bir ilave gürültü etkisi yaratması beklenecek mi? Eğer öyleyse, bu ilave gürültünün seviyesi ne olacaktır?	
Proje Standartlarını aşma ihtimali varsa gürültü etkisi nasıl azaltılacak?	
TOPRAK	
Önerilen değişikliğin toprak üzerinde ilave bir etki yaratması beklenecek mi? Eğer öyleyse, bu ek etkinin düzeyi ne olacak?	
Proje Standartlarını aşma ihtimali varsa toprağa olan etkisi nasıl azaltılacak?	
ÇEVRESEL VE KÜLTÜREL OLARAK HASSAS ALANLAR	
Önerilen değişikliğin yakınında kritik bir habitat veya arkeolojik alan tanımlanmış mı?	
Cevabınız evet ise, kritik habitata yönelik riskleri belirlemek için masa başı (ekolojik veya arkeolojik) çalışması/inceleme tamamlandı mı?	
Cevabınız evet ise önerilen değişiklik çevresel açıdan hassas alanlar üzerinde herhangi bir etki yaratacak mı? Eğer öyleyse, bu alanlar nelerdir ve ne gibi aksiyonlar gerekli olacaktır?	
Bu alanlara olan etki nasıl azaltılacak? Ulusal veya uluslararası standartlara göre mi?	
DOĞAL KAYNAKLARIN KULLANIMI	
Önerilen değişiklik enerji, su, hammadde, yakıt tüketimi veya ilave arazi kullanımında herhangi bir artışa neden olacak mı? Varsa ne tür ve miktarda bir artış bekleniyor?	
Herhangi bir ek izin/yasal gereklilik olacak mı?	
ÇEVRESEL İZLEME	
Herhangi bir çevresel izleme/raporlama gerekliliği olacak mı?	
Eğer öyleyse, bu izleme/raporlama gereklilikleri neler olacak ve nasıl yürütülecek?	

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 77 / 83

DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİMİ FORMU

Bölüm A. Bu bölüm Değişim Kolaylaştırıcısı tarafından doldurulacaktır.

Bu izleme/raporlama gerekliliklerinin ne sıklıkta yürütülmesi gerekecek?

BAKIM

Önerilen değişiklikle ilgili bakım faaliyetleri sırasında herhangi bir hava emisyonu, atık su deşarjı veya atık üretilecek mi?

Eğer öyleyse, hangi kirletici maddeler üretilecek? Bu kirletici maddeler ne kadar miktarda üretilecek?

Bu kirletici maddeler çevresel etkiyi azaltmak için nasıl yönetilecek? Bu yönetim stratejileri mevcut ulusal ve uluslararası gerekliliklerle uyumlu mu?

TEHLİKELİ MADDELER

Yeni tehlikeli maddeler kullanılacak mı? Eğer öyleyse, hangi tür ve miktarlarda kullanılacak? Yeni tehlikeli maddenin Malzeme Güvenlik Bilgi Formları (MSDS'ler) yasal gerekliliklere uygun mu?

Bu malzemeler nasıl depolanacak ve işlenecek?

MSDS'ler alındı, saklandı ve ilgili tüm personele iletildi mi?

Bu kirletici maddeler çevresel etkiyi azaltmak için nasıl yönetilecek?

HASSAS ALICILAR

Yakınlarda ilave veya yeni hassas alıcılar olacak mı?

SİYASET VE YÖNETİŞİM

Herhangi bir ek veya yeni otorite onayı veya izni gerekli olacak mı?

YERLEŞİM PROFİLİ

Yakınlarda herhangi bir yerleşim yeri veya ev var mı?

ALTYAPI TESİSLERİ

Herhangi bir ek veya yeni altyapıdan (yollar vb.) geçilecek mi?

ULAŞIM VE TRAFİK

Mevcut yerel trafik üzerinde herhangi bir ek veya yeni etki olacak mı?

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI	CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005	
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 78 / 83

DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİMİ FORMU

Bölüm A. Bu bölüm Değişim Kolaylaştırıcısı tarafından doldurulacaktır.

EKONOMİK KOŞULLAR	
Bölgenin ekonomik koşulları etkilenecek mi?	
ARAZİ	
İlave veya yeni arazi gerekli olacak mı?	
ARAZİ KULLANIMI	
İlave veya yeni arazi gerekiyorsa tarım, mera veya orman olarak mı kullanılıyor?	
İSTİHDAM VE GEÇİM KAYNAKLARI	
İstihdam veya satın alma açısından olumlu etkiler olacak mı?	
MEVZUAT DEĞİŞİKLİĞİ	Lütfen değişiklik ayrıntılarını belirtin.
YETKİ HÜKÜMÜNDE DEĞİŞİKLİK	Lütfen değişiklik ayrıntılarını belirtin.
YENİ Ç&S VERİLERİNDE DEĞİŞİKLİK	Lütfen değişiklik ayrıntılarını belirtin.
İNŞAAT/İŞLETME UYGULAMA STRATEJİSİNDE DEĞİŞİKLİK	Lütfen değişiklik ayrıntılarını belirtin.
YÖNETİM STRATEJİSİ DEĞİŞİKLİĞİ	Lütfen değişiklik ayrıntılarını belirtin.
PAYDAŞ ETKİSİ	Lütfen değişiklik ayrıntılarını belirtin.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI	CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005	
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 79 / 83

DEĞİŞİM SÜRECİ YÖNETİMİ FORMU

Bölüm A. Bu bölüm Değişim Kolaylaştırıcısı tarafından doldurulacaktır.

Bölüm B. Bu bölüm, Değişim Süreci Yönetim verilerinin spesifik değerlendirmesi için aşağıdaki disiplinler tarafından doldurulacaktır.

UZMANLARIN YORUMLARI

Çevre ve Sosyal Uzman

İzleme ve Değerlendirme Uzmanı

PUB Başkanı/Proje Direktörü

Lütfen aşağıdaki başlıklara göre nihai kararınızı belirtiniz:

Hiçbir eylem gerekli değildir. Değişim uygulanabilir.

Ek izin gereklidir.

Çevresel ve Sosyal Değerlendirme gereklidir.

Halkın katılımı gereklidir.

Proje Açıklama Dosyası Devlet Yetkilileri tarafından istenmektedir.

ÇED Süreci Devlet Makamları tarafından zorunludur.

Aşağıdaki koşullar sağlandığı takdirde değişiklik uygulanabilir:

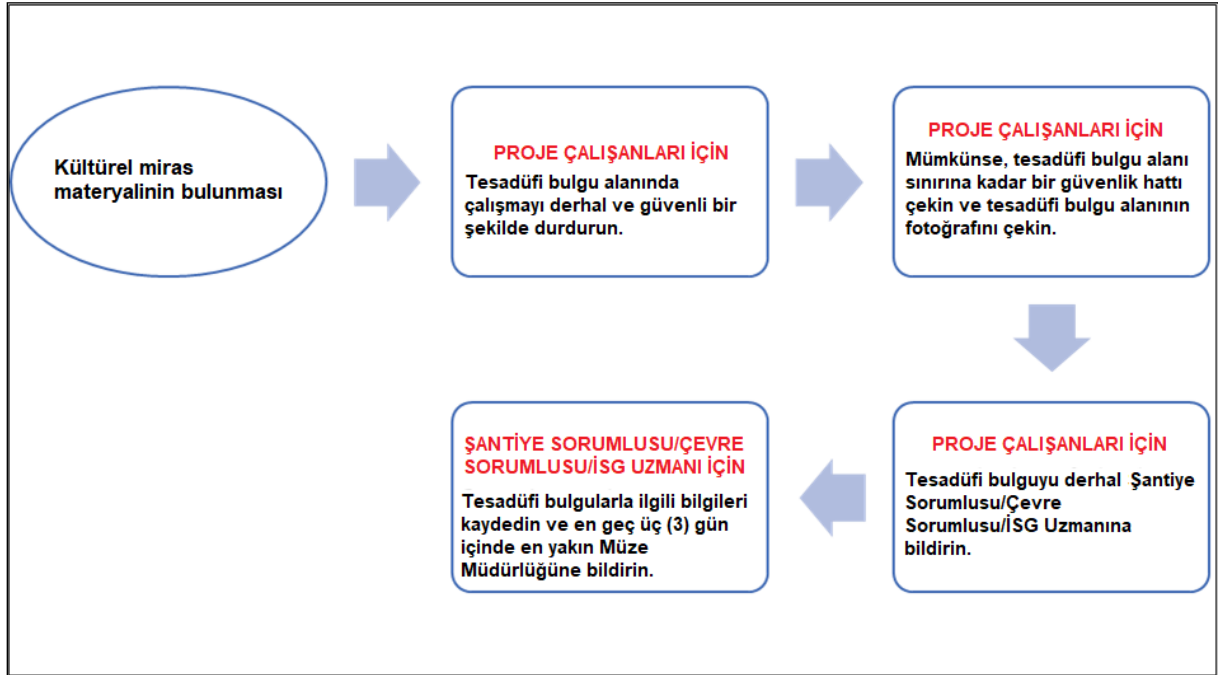
ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 80 / 83

EK-2 RASTLANTISAL BULUNTU/BULGU PROSEDÜRÜ

Rastlantısal Buluntu/Bulgu Prosedürü, proje inşası sırasında beklenmedik şekilde karşılaşılan arkeolojik malzemelerle başa çıkmak için alınacak önlemleri içerir. Bu prosedür, genellikle keşfedilen nesne veya alanları ilgili yetkililere bildirme, bölgeyi kapatma ve daha fazla bozulmayı önleme gereksinimlerini içerir. Kültürel kaynaklar uzmanları tarafından bulguların değerlendirilmesi, AIIB ÇSS 1 ve ulusal yasaların gerekliliklerine uygun olarak hareket etme ve proje çalışanlarına bu prosedürler hakkında eğitim verilmesi gerektiğini belirten projeye özgü bir prosedürdür.

Kültürel kaynaklar, arkeolojik, paleontolojik, tarihi, mimari, dini, estetik veya diğer kültürel öneme sahip, taşınabilir veya taşınmaz nesnelere, alanları, yapıları, yapı gruplarını ve doğal özellikleri ve manzaraları içerir. Ayrıca mezarlıkları ve bireysel mezar alanlarını da kapsarlar. Kültürel kaynaklar kentsel veya kırsal alanlarda yer alabilir, yeraltında veya su altında bulunabilirler ve kültürel ilgileri yerel, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde olabilir⁷.

Tesadüfi bulgu, beklenmedik şekilde karşılaşılan fiziksel kültürel mirası tanımlar. AIIB ÇSS1'de belirtildiği gibi, proje sahibi, kültürel mirasa önemli negatif etkilerden kaçınacak şekilde proje tasarımını ve proje alanını belirlemekten sorumludur. Çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin belirlenmesi sürecinde, projenin gerçekleştirileceği alanda kültürel miras durumunun incelenmesi gerekmektedir. Kültürel mirasa yüksek olasılıkla rastlanabilecek projelerde, rastlantısal buluntu prosedürü oluşturulmalıdır. Bu prosedür, projenin başlamadan önce hazırlanır ve tesadüfi bulgu durumunda uygulanır. Rastlantısal buluntu prosedürünün genel şematik diyagramı ve uygulamaları Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1. Rastlantısal Buluntu Prosedür Diyagramı

⁷ Kaynak: AIIB Çevresel ve Sosyal Çerçeve (Şubat 2015'te Onaylanmış, Kasım 2022'de Değiştirilmiş)

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 81 / 83

Yüklenicinin Uygulayacağı Yaklaşım:

1. Arkeolojik bulgu alanındaki tüm inşaat çalışmalarının derhal durdurulması.
Arkeolojik bulgu durumunda:
2. Proje yöneticisini ve/veya çevre departmanını derhal bilgilendirme.
3. Fotoğraf çekme.
4. Kalıntıların bulunduğu konumu kaydetme, kalıntıları yerinde bırakma, hareket ettirmeme.
5. Taşınabilir nesnelerin zarar görmesini veya kaybolmasını önlemek için alanı çevreleme.
6. Rehberlik için sosyal uzmana başvurma.
7. Rastlantısal Buluntu Formu hazırlama (Bkz. Tablo 1)

Tablo 1. Örnek Kayıt Formu

Rastlantısal Buluntu /Tesadüfi Bulgu Tarihi	Tesadüfi Bulgu Adı	Bildirilen Yetkili	Gerçekleştirilen İşlemler	Bulgu Durumu (Açık/Kapalı)	Açıklamalar

* Çevre uzmanı/yüklenici, bir tesadüfi bulguyla karşılaşıldığında bulguyu kayıt tablosuna kaydedecektir.

İşin Durdurulması

İnşaat projesinin yapım aşamasında kültürel varlıklarla karşılaşılması durumunda, Ulusal Kültürel Miras Koruma Kanunu gereğince en geç üç (3) gün içinde en yakın Müze Müdürlüğü bilgilendirilmelidir. Bu durumla karşılaşıldığında, proje alanındaki çalışmalar durdurulacak ve ilgili Müze Müdürlüğü bilgilendirilecektir. İlgili Müze Müdürlüğü yetkililerinin çalışmalarını tamamlamasına kadar proje alanında herhangi bir faaliyet yapılmayacaktır.

İnşaat aşamasında kültür varlıklarına rastlanması durumunda Elazığ ve Malatya illeri dahilinde bilgi verilebilecek kurumlar sırasıyla "Elazığ Müze Müdürlüğü" ve "Malatya Müze Müdürlüğü" dür.

İlgili kurumların iletişim bilgileri aşağıdaki gibidir:

Adı: Elazığ Müze Müdürlüğü

Adres: Sürsürü Mahallesi Atatürk Bulvarı Nurettin Arıdoğan Kültür Merkezi No:79 / ELAZIĞ

Telefon: (0424) 241 11 30

E-posta: elazigmuzesi@kultur.gov.tr

Adı: Malatya Müze Müdürlüğü

Adres: Kernek Mah. Şehit Hamit Fendoğlu Cad. No: 33 Battalgazi / MALATYA

Telefon: (0422) 321 30 06

E-posta: malatyamuzesi@kulturturizm.gov.tr

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 82 / 83

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Alt proje alanında herhangi bir kültürel miras durumunda dikkate alınması gereken önemli noktalar aşağıda verilmiştir:

- Proje alanında bulunan malzemenin/yapının kültürel miras olup olmadığı konusunda şüphe varsa, il müze müdürlüğü bilgilendirilmelidir.
- Kültürel mirasa, il müze müdürlüğünün yetkili personeli dışında hiç kimse tarafından dokunulmamalıdır.
- Eğer kültürel miras yer altında gömülüyse, il müze müdürlüğü gelmeden önce kazılmamalıdır.
- Proje personeline, proje kapsamında düzenlenecek oryantasyon, çevresel ve İSG eğitimlerinde bu planın uygulamaları hakkında bilgi verilmelidir.

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI		CNR-KGM-TERRRP-CSYP-005
Final	Tarih: Temmuz 2024	Sayfa 83 / 83

EK-3 ACİL DURUM HAZIRLIK VE MÜDAHALE PLANI

Ayrı bir doküman olarak sunulmaktadır. (CNR-KGM-TERRRP-ADHMP-001)

